www.dhammaransi.com

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အသံလွှင့် ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ဓမ္မစကြာအနုဗ္ဗာလကျွဏ်းသုတ်

ဗဟာသံပဋ္ဌာန်

တရားတော်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်

သာသနာ ၂၅၅၄ ကောဇာ ၁၃၃၂ သြဂုတ်လ ၁၉၇၀

www.dhammaransi.com

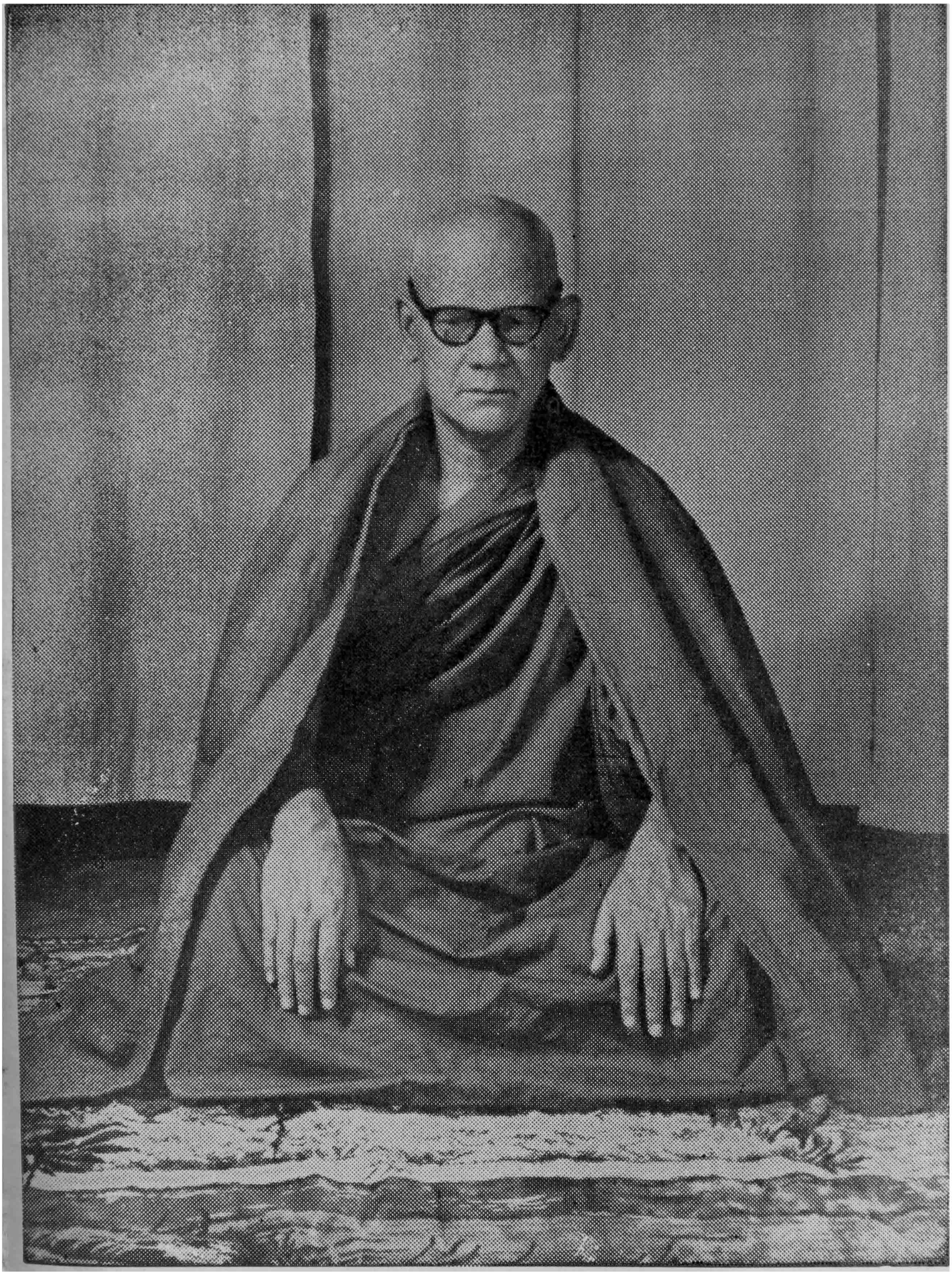

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

www.dhammaransi.com

၂၁၇၀၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အသံလွှင့် ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ဓမ္မစကြာအနုတ္တလက္ခဏသုတ်

ပဋိပတ္တိသာသနာပြု မဟာစည်ရုံပုံငွေ

ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်

သာသနာ့ရိပ်သာ

ဟာမစ်တိတ်လမ်း၊ ကုက္ကိုင်း-ရန်ကုန်မြို့။

သာသနာ ၂၅၁၄ ကောဇာ ၁၃၁၂ သြဂုတ်လ ၁၉၇၀

www.dhammaransi.com

ပဌမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း .... ၁၉၅၇ .... အုပ်ရေ ၂၀၀၀။
ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း.... ၁၉၅၉ .... အုပ်ရေ ၅၀၀၀။
တတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း.... ၁၉၆၁ .... အုပ်ရေ ၆၀၀၀။
စတုတ္ထအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း.... ၁၉၆၇ .... အုပ်ရေ ၄၀၀၀။
ပဉ္စမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း .... ၁၉၇၀ .... အုပ်ရေ ၁၀၀၀၀။

ထုတ်ဝေသူ။ ။မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့် မှတ်ပုံတင်အမှတ် (ဝ၁၁၆၇)
အကျိုးတော်ဆောင် (ပဋိပတ္တိသာသနာပြု မဟာစည်
ရုံပုံငေ့) ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်၊ အမှတ် ၁၆၊
သာသနာ့ရိပ်သာ ဟာမစ်တိတ်လမ်း ကုက္ကိုင်း၊ ရွှေဂုံတိုင်
စာတိုက်၊ရန်ကုန်မြို့။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၄၁၇)

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ
ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A.,M.S.,B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ဝ၀၇၉)က ပုံနှိပ်သည်။

www.dhammaransi.com

ဤစာအုပ်နိဒါန်း

ဘဝတူ သဗ္ဗမင်္ဂလံ။

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်နေ့မှစ၍ ပဋိပတ္တိ သာသနာတော် ပြန့်ပွားရန်အလို့ငှါ ရဟန်းရှင်လူ သူတော်စင် အပေါင်းတို့ အား ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားတို့ကို (၁)ဟောလည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်၊ (၂)ပြလည်း ပြသတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁။ ဤသို့ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားတို့ကို ပြသတော်မူခဲ့သောကြောင့် ရန်ကုန်မြို့နှင့်တကွမြန်မာပြည် အရပ်ရပ်တွင်၎င်း, သီဟိုဠ် ယိုးဒယားစသော နိုင်ငံများတွင်၎င်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနများ, ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပွါးများ ရှုမှတ်ကြသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ အမြောက်အမြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတခုတည်း၌ ပင် ၁၃၁၁-ခုနှစ်မှစ၍ ၁၃၂၅-ခုနှစ်အထိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပွါးများ ရှုမှတ်ပြီးသူ ရဟန်း ရှင်လူ သူတော်စင်အပေါင်း (၁၅၄၁၁)ယောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

၂။ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားတို့ကို လည်း ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံ၌ ဥပုသ်

www.dhammaransi.com

နေ့တိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တော်တိုင်ရင်း၄၅ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နယ်သို့ ကွတော်မူပါက တပည့်တို့ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတပါးကရင်း ဟောကြားတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် အခါအားလျော်စွာ အမြို့မြို့ အရပ်ရပ်သို့ ကွရောက်တော်မူ၍ ဟောကြားတော်မူလေ့ ရှိသည့်အပြင် တခါတရံ၌ သက်ဆိုင်ရာတို့က လျှောက်ထားသောအခါ မြန်မာ့အသံလွှင့် ဌာနမှလည်း ဟောကြားတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

ဤသို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် တရားတော်များတွင် အချို့သော တရားတော်များကို အသံဖမ်းယူ၍ အသံမှစာအဖြစ်သို့ကူးယူကာ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်၍ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။

ဤစာအုပ်သည် အကြိမ်ကြိမ် စက်တင်ပုံနှိပ်၍ ဖြန့်ချိခဲ့ပြီးသော အသံလွှင့်ဌာနမှ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်—

(၁) ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီး

(၂) အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး

(၃) မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး

တို့ကို တအုပ်တည်း စုပေါင်း၍ ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်၊ တရားတော်ကို လိုလားသော အမျိုးသားသူတော်စင် ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းတို့ ကောင်းစွာ ဖတ်ရှု၍ ဘာဝနာတရား ပွါးများနိုင်ကြပါစေသော်။

မဂ်လာအောင်မြင့်(သာသနာ့ရိပ်သာ)

၁၃၂၅-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့။

www.dhammaransi.com

ဓမ္မစက္ကြာတရားတော်ကြီး

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
ဓမ္မစက္ကြာတရားတော်ကြီး	....	....	၁-၂၁
နိဒါန်း	....	....	၁-၂
ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်	....	....	၂-၄
တရားဦးဟောရန် ကြံချီတော်မူခြင်း	....	....	၄-၅
တရားနာရန် ညွှန်ကြားတော်မူခြင်း	....	....	၅-၆
၁-အယုတ်တရား နှစ်ပါး	....	....	၇
၂-မဇ္ဈိမပဋိပဒါအလယ်လမ်း	အကျင့်တရား	....	၇-၈
၃-ဒုက္ခသစ္စာ	....	....	၁၂
၄-သမုဒယသစ္စာ	....	....	၁၂-၁၃
၅-နိရောဓသစ္စာ	....	....	၁၃
၆-မဂ္ဂသစ္စာ	....	....	၁၃
၇-ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စာဏ်	....	....	၁၄
၈-ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စာဏ်	....	....	၁၄
၉-ဒုက္ခသစ္စာ ကတညာဏ	....	....	၁၅
၁၀-သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စာဏ်	....	....	၁၅
၁၁-သမုဒယသစ္စာ၌ ကိစ္စာဏ်	....	....	၁၅
၁၂-သမုဒယသစ္စာ၌ ကတညာဏ်	....	....	၁၆
၁၃-နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စာဏ်	....	....	၁၆
၁၄-နိရောဓသစ္စာ၌ ကိစ္စာဏ်	....	....	၁၆

www.dhammaransi.com

[ဃ] မမ္မစကြာတရားတော်ကြီး

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
၁၅-နိရောဓသစ္စာ၌ ကတညာဏ်	....	....	၁၇
၁၆-မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္ဆိကာဏ်	....	....	၁၇
၁၇-မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကိစ္စညာဏ်	....	....	၁၇
၁၈-မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတညာဏ်	....	....	၁၈
၁၉-ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ	....		၁၈
၂၀-ယခုဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ	....		၁၈
အနုသန္ဓေစကား	....	....	၁၉
၂၁-ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ်ဖြင့် သိပုံ....		....	၁၉
အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန်ဖြစ်ပုံ	....		၁၉
မြတ်စွာဘုရား ဥဒါန်းကျူးပုံ	....		၂၀
ဟေတိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ရပုံ....		....	၂၀
အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်ကြီး		....	၂၃-၅၂
နိဒါန်း	....	....	၂၃-၂၆
နာရုံနှင့်မပြီး၍ အာဒုတ်ကြရသည်		....	၂၇
နေယျပုဂ္ဂိုလ်တော့	....	....	၂၇-၂၈
အချိုးကျကျ အာဒုတ်ပုံ	....	....	၂၉-၃၀
ဒိဋ္ဌမာနကို ပယ်ရန်	....	....	၃၁-၃၃
၁-ရူပက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ	....	....	၃၃
မှတ်ဖွယ်ဆောင်ပုဒ်များ	....	....	၃၃
၂-ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ	....	....	၃၄-၃၅
၃-သညာက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ	....	....	၃၅
၄-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ	....	....	၃၅-၃၆
၅-ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ	....	....	၃၆
မှတ်ဖွယ် ဆောင်ပုဒ်များ	....	....	၃၇

www.dhammaransi.com

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အနုပဿနာ ၃-ပါး ဆောင်ပုဒ်များ ၃၇-၃၈

အနတ္တလက္ခဏာကို ဃနဖုံးသည် ၃၈-၃၉

၆-ချုပကွန္ဒဉ်၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက် ၃၉

၇-ဝေဒနာကွန္ဒဉ်၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက် ၄၀

၈-သညာကွန္ဒဉ်၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက် ၄၀

၉-သင်္ခါရကွန္ဒဉ်၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက် ၄၁

၁၀-ဝိညာဏကွန္ဒဉ်၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက် ၄၁-၄၂

၁၁-ရုပ်တရား၌ ၁၁-ဌာနဖြင့်ရှုရန် ညွှန်ပြချက် ၄၂

၁၂-ဝေဒနာ၌ ၁၁-ဌာနဖြင့်ရှုရန် ညွှန်ပြချက် ၄၂

၁၃-သညာ၌ ၁၁-ဌာနဖြင့်ရှုရန် ညွှန်ပြချက် ၄၃

၁၄-သင်္ခါရတို့၌ ၁၁-ဌာနဖြင့်ရှုရန် ညွှန်ပြချက် ၄၃

၁၅-ဝိညာဏ်၌ ၁၁-ဌာနဖြင့်ရှုရန် ညွှန်ပြချက် ၄၃

ရုပ်ကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ ၄၄-၄၅

ဝေဒနာကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံဆောင်ပုဒ် ၄၅-၄၆

သညာကို ၁၁-ဌာနဖြင့်ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ ၄၇-၄၈

သင်္ခါရတို့ကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ
ဆောင်ပုဒ်များ ၄၈-၄၉

ဝိညာဏ်ကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ
ဆောင်ပုဒ်များ ၄၉-၅၀

၁၆-နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်နှင့်တကွ မဂ်,ဖိုလ်ဉာဏ်များဖြစ်ပုံ ၅၁

၁၇-ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ ၅၁-၅၂

မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး.... .... ၅၃-၉၄

ပဌမပိုင်း ၅၃-၆၂

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးသရုပ် ၆၀-၆၁

www.dhammaransi.com

[စ] ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဒုတိယပိုင်း ၆၃-၇၂

တရားမဆုံးမီ ထသွားသောပေဿပုဂ္ဂိုလ် ၆၅

တတိယပိုင်း ၇၃-၈၃

စွဲလမ်းမှုကင်းအောင် ဝိပဿနာရှုရပုံ ၇၄

အသိဉာဏ် ၄-မျိုး သရုပ်အဓိပ္ပါယ် ၇၄-၇၆

မဂ်,ဖိုလ်မရနိုင်သောခေတ် မရှိပုံ.... .... ၇၇-၇၈

ခိပ္ပါဘိညရဟန္တာဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ၇၉

စတုတ္ထပိုင်း ၈၅-၉၄

ဝိပဿနာအခြေခံရှုနည်း ၂-မျိုး ၈၅

အစွဲအလမ်းကင်းအောင် ဝိပဿနာရှုပုံ ၈၆-၈၇

ထင်ရှားသိလွယ်တဲ့ ရုပ်ကစြိုး ဝိပဿနာရှုရပုံ.... ၈၇-၈၈

၁-အစွန်းပယ် အလယ်သွား ၉၅

၂-မဂ္ဂင်ရှစ်တန် လမ်းမှန်၏ သရုပ် ၉၅

၃-အနှုအလတ်,အရင့် မဂ္ဂင် ၃-မျိုး ၉၆

၄-သစ္စာလေးတန် အမှန်လေးပါး ၉၆

၅-ဒုက္ခသစ္စာ ၉၆

၆-ဥပါဒါန်နှင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၉၇

၇-သမုဒယသစ္စာ ၉၇

၈-နရောဓနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ ၉၇

၉-ဉာဏ် ၃-ပါးနှင့် ၎င်းတို့၏ ဖြစ်ရာကာလ ၉၇

၁၀-သစ္စာဉာဏ်၏ ကိစ္စ ၄-ပါး ၉၈

ကန်တော့ခန်း ၉၉

ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး ၁၀၀-၁၀၂

www.dhammaransi.com

စဉ့်စကြာ တရားတော်ကြီး

(၁၃၁၉-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ညတွင် ဟောတော်မူသည်)

ရုက်တော် ၉-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်အား ရိုနိုးပါ၏။

နိဒါန်း

ဒီကနေ့ဟာ (ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးကို စတင်ပြီး ဟောခဲ့တဲ့ နေ့ကစ၍ ရေတွက်လျှင် ၂၅၄၆-နှစ်မြောက်) **ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့ကြီး** ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ ဓမ္မစကြာ အခါတော် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားမယ်။ ဒီတရားတော်ကြီးကို လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၄၆-နှစ်က ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် စတင်ပြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ ဒီတရားတော်ကြီးကို ပါဠိဘာသာဖြင့် **"ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန"** လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ **"တရားစက်ဘီးကို စတင်ပြီးလည်စေတဲ့တရားတော်"** လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ စတင်လည်စေပုံကို ထင်ရှားသိပြီး ကြည်ညိုရအောင် ရှေးဦးစွာ ဒီတရားတော်ရဲ့ နိဒါန်း အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါဦးမယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလောင်းတော်ဟာ ကမ္ဘာပေါင်းလေးအသင်္ချေနှင့် တသိန်း ကာလပတ်လုံး ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်ရန် အတွက် ပါရမီတွေကို ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို

www.dhammaransi.com

ပါရမီဖြည့်လို ပြည့်စုံတဲ့အခါ နောက်ဆုံးဘဝမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅၁၁-နှစ်က ကပိလဝတ်ပြည့်ရှင် ခမည်းတော်ဘုရင် **သုဒ္ဓေါ**-ဒန မင်းကြီးနှင့် မယ်တော် **မာယာဒေဝီ**တို့ရဲ့ သားတော် "**သိဒ္ဓတ္ထ**"မည်တဲ့ မင်းသား ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုစဉ်ကာလက ကပိလဝတ်ခေါ်တဲ့ တိုင်းပြည်ရဲ့ တည်နေရာ ဒေသကတော့ ယခုခေတ်အခါမှာ အိန္ဒိယပြည်၏ မြောက်ဘက် နယ်စပ် နိပေါပြည်နယ်ထဲမှာ တည်ရှိနေပါတယ်။

ဘုရားအလောင်းတော် **သိဒ္ဓတ္ထ** မင်းသားကလေး ၁၆-နှစ် အရွယ်ရောက်သောအခါမှာ မယ်တော် ခမည်းတော်များက ယသော်ဓရာ ခေါ်တဲ့ မင်းသမီးကလေးနှင့် လက်ထပ် ထိမ်းမြားပြီး အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားစေခဲ့ပါတယ်။ အသက်တော် ၂၉-နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်တဲ့အခါမှာ သူအို, သူနာ, သူသေ, ရဟန်း ဆိုတဲ့ နိမိတ်ကြီး ၄-ပါးကို တွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် အိုတတ်, နာတတ်, သေတတ်တဲ့ လောကကြီးကို အရှုံကြီး ရှုံမှုန်း စက်ဆုပ်ပြီး အလွန်ပင် သံဝေဂတရားရတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူ့ဘောင်မှ ထွက်ခွါပြီး ရဟန်းပြုကာ အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်း ကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို ရှာမှီးတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ ဥရုဝေလ တောအရပ်မှာ "**ဒုက္ကရ-စရိယာ**"ခေါ်တဲ့ အကျင့်များကိုလဲ ကျင့်သုံးနေခဲ့ပါတယ်။

ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်

ကျင့်သုံးပုံကတော့– ထွက်သက်, ဝင်သက်များကို လုံးဝ မထွက်ရ မဝင်ရအောင် အောင့်ချုပ်ပြီးတော့လဲ ကျင့်ခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီလိုကျင့်တဲ့အတွက် ဘယ်လို အကျိုးထူးကိုမျ

www.dhammaransi.com

မရခဲ့ပါဘူး၊ ကိုယ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲရုံမျှသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ အစာကိုလဲ ဖြတ်တောက်ပြီးတော့ ခြိုးခြံစွာ ကျင့်ခဲ့ပါတယ်၊ တနေ့လျှင် ပဲပြုတ်ရေလက်တဆုံမ်းမျှကိုသာ သုံးဆောင်ပြီးတော့လဲ နေခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုအစာကို ဖြတ်တောက်ပြီး ကျင့်တဲ့အတွက်လဲ ဘာအကျိုးထူးကိုမျှ မရခဲ့ပါဘူး၊ ကိုယ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲရုံမျှသာရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုကိုယ်ပင်ပန်းအောင်ကျင့်ရတဲ့ အကျင့်မျိုးတွေကတော့ ထိုစဉ်ကာလက အိန္ဒိယနိုင်ငံ တဝှမ်းလုံးမှာ အကျင့်ကောင်းအနေနှင့်ခေတ်စားနေတဲ့ "**အတ္တကိလမထာနုယောဂ**" အကျင့်တွေပါဘဲ၊ ယခုလဲ ဒီအကျင့်မျိုးတွေဟာ အခြိုဘာသာဝင်တွေထဲမှာ ခေတ်စားနေတုန်းပါဘဲ။

ဘုရားအလောင်းတော်မှာ ဒီလို ၆-နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်လို့ ဘာမျှ အကျိုးထူး မပေါ်တဲ့အခါမှာ ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်တွေကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ အာနာပါနစျာန်ကို ပွါးနိုင်စေရန်အတွက် ကာယဗလအင်အား ပြည့်စေရန် အစာ အာဟာရကို ပြန်လည် သုံးဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

ထိုစဉ်အခါက **ပဉ္စဝဂ္ဂီ**ခေါ်တဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂိလ်ငါးဦးဟာ ဘုရားအလောင်း ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါ တရားဦးနာရန် ရည်ရွယ်ပြီး ဘုရားအလောင်းထံမှာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုစုနေကြပါတယ်။ ဘုရားအလောင်း အစာအာဟာရ ပြန်လည်သုံးဆောင်တာကိုမြင်ရတော့ "**ပဓာန**" အလုပ်က ထွက်တယ်၊ ဘုရား မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ အထင်မှားပြီးတော့ သူတို့က ဘုရားအလောင်းအပေါ်မှာ မြော်လင့်ချက် မရှိဘဲ ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးဟာ ဘုရားအလောင်းကို

www.dhammaransi.com

စွန့်ပစ်ထားခဲ့ပြီး ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝုန်တောမှာ သွားရောက်နေထိုင်ကြပါတယ်။

ပုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်လဲ အစာအာဟာရသုံးဆောင်လို့ ကာယဗလ အားရှိတဲ့အခါမှာ 'အာနာပါနစျာန်' များကို ဖြစ်ပွါးစေပါတယ်။ ထို့နောက် ယခု **ပုဒ္ဓဂယာခေါ်**တဲ့ နေရာတွင် "**ဗောဓိညောင်ပင်ကြီး**" အောက်မှာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်မူကာ အကြောင်း အကျိုး အဆက်ဆက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားများကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ဝိပဿနာရှုသဖြင့် သစ္စာလေးပါး တရားအလုံးစုံကို အကုန်သိမြင်တော်မူတဲ့**ပုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်သို့**ရောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ဒီလိုဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် **ဝိမုတ္တိသုခ** ခေါ်တဲ့ ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ ၇-ပါးသော ဌာနတို့၌ ၇-ရက်စီ အားလုံးပေါင်း ၄၉-ရက် သီတင်းသုံး နေတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တရားဦးဟောရန် ကြံချီတော်မူခြင်း

ဒီလို နေတော်မူပြီးတဲ့အခါမှာ တရားဦးဟောရန်အတွက် ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့၏နေရာ မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြံချီတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဂယာမှ မိဂဒါဝုန်တောအထိ **၁၈-ယူဇနာ** ဝေးကွာတယ်လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်၊ ယခုခေတ် ရထားလမ်းမိုင်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ၁၄၂-မိုင် ရှိတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့၏နေရာသို့ ရောက်တဲ့အခါ အသင့်ခင်းထားတဲ့နေရာမှာ ထိုင်နေတော်မူပါတယ်။ ဒီလိုထိုင်နေတဲ့အခါမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့

www.dhammaransi.com

က ဘုရားဖြစ်လာမှန်းမသိကြသေးတဲ့အတွက် "ငါ့ရှင်ဂေါတမ ငါ့ရှင်ဂေါတမ" လို့ ရှေးကလိုပင် ပြောနေကျအတိုင်း မရှိမသေ သူငယ်ချင်းပြော ပြောဆိုနေကြပါတယ်။

တရားနာရန် ညွှန်ကြားခြင်း

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မိမိဟာ ဘုရားအစစ် ဖြစ်လာတဲ့ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြီး ဒဲ့ဒိုးဘဲ မိန့်ကြားတော်မူရပါတယ်။ မိန့်ကြားပုံကတော့—ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့ ရှေးဘုရားတို့နှင့် အလားတူဖြစ်တဲ့ ငါဘုရားကို ငါ့ရှင်ဟူ၍ မခေါ်ကြနဲ့၊ ဂေါတမဟူ၍လဲ အမည်ထုတ်ပြီး မခေါ်ကြနဲ့။ ရဟန်းတို့—ငါသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်တဲ့ တရားအလုံးစုံကိုကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်မှန်ကန်စွာသိတဲ့ရှေးဘုရားတို့နှင့်အလားတူဖြစ်တဲ့ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လာပြီ။ နားစိုက်ကြလော့ "သေခြင်းကင်းတဲ့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်"ကို ငါသိလာပြီ၊ သင်တို့အား ငါ သွန်သင်ညွှန်ပြပေးမည်၊ တရားတော်ကို ငါဟောမည်၊ သွန်သင်ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း လိုက်နာ၍ ကျင့်သုံးကြမယ်ဆိုလျှင် သင်တို့ဟာ ရဟန်းပြုခြင်း၏ ရည်မှန်းချက် အကျိုးလဲ ဖြစ်, အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးပန်းတိုင်လဲဖြစ်တဲ့ အမြင့်ဆုံးတရားကို ယခုဘဝ မကြာခင် အတွင်းမှာဘဲ သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ပင် မျက်မှောက်တွေ့ပြီး နေကြရပါလိမ့်မယ်လို့ ဒီလို ရဲရဲကြီးဝန်ခံချက် ပေးပြီး မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီလိုမြတ်စွာဘုရားက တဲ့တဲ့ကြီး ပြောပြပေမယ်လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးတို့က မရိပ်မိကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့က ဒီလို ပြန်လှန်ပြီး ကန့်ကွက်ပြောဆိုကြပြန်တယ်။

www.dhammaransi.com

"ငါ့ရှင်ဂေါတမ—သင်ဟာ ဟိုတုန်းက အစာကိုဖြတ်ပြီး ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်နေတာတောင်မှ ပကတိလူ့သာမန်တရားထက် သာ့လွန် ထူးမြတ်တဲ့ အရိယာဉာဏ်အမြင်တရားထူးကို မရခဲ့ဘူး မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ ယခုလို ပဓာနလုပ်ငန်းက ထွက်ပြီး ပစ္စည်း များအောင် အားထုတ်နေတဲ့ အခါမှာ အရိယာအမြင် တရားထူးကို ဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ့မလဲ"လို့ ဒီလို ကန့်ကွက် ပြောဆိုကြပြန်တယ်။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မိမိဟာ ဘုရားအစစ်ဖြစ်လာတဲ့ အကြောင်းကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ထပ်မံပြီး မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကလဲ သုံးကြိမ်စလုံးဘဲ ကန့်ကွက်နေကြပြန်ပါတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ "ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ စဉ်းစားကြလော့၊ ရှေးအခါက ငါ ဒီလိုပြောဘူးတာကို သင်တို့ ကြားဘူးပါသလား" လို့ မေးတော်မူလိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က သတိရသွားကြပါတယ်။

"ဟို ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်နေတုန်းကတော့ ဘုရားမဖြစ်သေးလို့ ဘာမျှ မပြောခဲ့ပေဘူး၊ ယခု ပြောတာကတော့ တကယ့်ကို ဘုရားဖြစ်လာလို့ ပြောတာ ဟုတ်ပေလိမ့်မယ်"လို့ သဘောပေါက်ပြီးတော့ "ဟိုတုန်းက ဒီလို မပြောခဲ့ဘူးကြောင်း" ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြပါတယ်၊ ဆက်လက်ပြီးမိန့်ကြားမဲ့ တရားကိုနာကြားရန်လဲ ရိုရိုသေသေ နားစိုက် နေကြပါတယ်။ ထိုအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက **ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီးကို** ဒီလိုစတင်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

www.dhammaransi.com

၁-အယုတ်တရား နှစ်ပါး

ရဟန်းတို့—ရှင်ရဟန်းဖြစ်တဲ့ သူဟာ ဤအဘို့နှစ်ပါး လမ်းမှားနှစ်သွယ်ကို မမှီဝဲအပ်ဘူး။ ဘယ်ဟာ နှစ်ပါးကိုလဲ ဆိုလျှင် ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်တို့၌ **ကိုလေသာကာမချမ်းသာ**ကို ခံစားနေတာလဲ ပဌမလမ်းမှား အဘို့တပါး ဖြစ်ပေသည်၊ ဒီကာမချမ်းသာကို သာယာခံစားမှုဟာ ယုတ်ညံ့ပါသည်၊ ရွာသူ, ရွာသားတို့ရဲ့အလေ့အလာဖြစ်ပါသည်၊အရိယာသူမြတ်တို့ရဲ့ အကျင့်မဟုတ်ပါ၊ သေခြင်းကင်းရန်အတွက် အကျိုးစီးပွါး အစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့နှင့်လဲ ဘာမျှမသက်ဆိုင်ပါ၊ ထို့ပြင် သပ္ပါယဖြစ်တဲ့ အစားအစာ, အဝတ်အရုံ, ဥတု, ဣရိယာပုထ်မျှားကိုတောင်မှ မမှီဝဲတော့ဘဲ **ကိုယ်ပင်ပန်းအောင်** အားထုတ်တဲ့**အကျင့်** ကလဲ ဒုတိယလမ်းမှား အဘို့တပါး ဖြစ်ပေသည်၊ ဒီကိုယ်ပင်ပန်းအောင်ကျင့်မှုဟာလဲ ပင်ပန်းဆင်းရဲရုံမျှသာ ရှိပါသည်၊အရိယာသူမြတ်တို့၏ အကျင့်ကောင်းကား မဟုတ်ပါ၊ အကျိုးစီးပွါး အစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့နှင့်လဲ ဘာမျှမသက်ဆိုင်ပါ။

၂-မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်လမ်း အကျင့်တရား

ရဟန်းတို့—ငါဘုရားသည် အဲဒီ အဘို့နှစ်ပါး လမ်းမှားနှစ်သွယ်ကို မချဉ်းမကပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ပြီးလျှင် **အလယ်လမ်း**အကျင့်ကို သိမြင်လာပြီ၊ ငါသိလာတဲ့ ဒီအလယ်လမ်း အကျင့်ဟာ ပညာမျက်စိကိုလဲ ပွင့်လင်းစေပါသည်၊ အသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်၊ ကိုလေသာငြိမ်းဘို့ အထူးသိဘို့ ထိုးထွင်းသိဘို့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘို့လဲ ဖြစ်ပါပေသည်။

www.dhammaransi.com

ရဟန်းတို့—ငါသိလာပြီဆိုတဲ့ ထိုအလယ်လမ်းအကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုလျှင် **အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ ဤအရိယာမဂ်လမ်း**ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသည်မှာ—

(၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်စွာသိမြင်ခြင်း,

(၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မှန်စွာကြံခြင်း,

(၃) သမ္မာဝါစာ၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း,

(၄) သမ္မာကမ္မန္တ၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း,

(၅) သမ္မာအာဇီဝ၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း,

(၆) သမ္မာဝါယာမ၊ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း,

(၇) သမ္မာသတိ၊ မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း,

(၈) သမ္မာသမာဓိ၊ မှန်စွာစူးစိုက် တည်ကြည်ခြင်းဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ရဟန်းတို့—ငါဘုရား သိလာတဲ့ "ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ရပ် အလယ်လမ်း အကျင့်မြတ်"သည် ပညာမျက်စိကိုလဲ ပွင့်လင်းစေပါသည်၊ **အသိဉာဏ်**ကိုလဲ ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်၊ ကိလေသာငြိမ်းဘို့ အထူးသိဘို့ ထိုးထွင်းသိဘို့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘို့လဲ ဖြစ်ပါပေသည်။

အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြချက်

ဟော—ဒီနေရာမှာတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလိုတော်ကို အနည်းငယ် ဖွင့်ပြီး ပြောရလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ အလောင်းတော် ဘဝက အသက်တော် ၂၉-နှစ်တိုင်အောင်

www.dhammaransi.com

ကာမ သုခလ္လိကလမ်းကို လိုက်ခဲ့တယ်၊ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်နေတဲ့ အခါမှာ **အတ္တကိလမထလမ်း**ကို လိုက်ခဲ့တယ်၊ နောက် ကာလမှာ ထိုလမ်းမှား နှစ်ခုလုံးကို ပယ်စွန့်ပြီး **မဇ္ဈိမပဋိပဒါ** ခေါ်တဲ့ **အလယ်လမ်း**မှန်အတိုင်း ကျင့်ပြီး **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ** ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့တယ်။ ဒါကို ရည်ပြီးတော့ "ဧတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ" = "ငါဘုရားသည် အဲဒီအဘို့ နှစ်ပါး လမ်းမှားနှစ်သွယ်ကို မချဉ်းမကပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ပြီး လျှင် **အလယ်လမ်း** အကျင့်ကို သိမြင်လာပြီ ရဟန်းတို့" ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား သိလာတဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ **အလယ်လမ်း** အကျင့်ဆိုတာဟာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင် ဖြစ်ပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ထဲက "**သမ္မာဒိဋ္ဌိ**" တခုကို ပြောလိုက်လျှင် သူရဲ့နောက်ပါ အခြံအရံဖြစ်တဲ့ အင်္ဂါ ၇-ပါးကိုလဲ ပြောပြီးသား ဖြစ်သွား ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ တခုကိုဘဲ အနည်းငယ် ထုတ် ဖော်ပြီးပြောပြမယ်။ အဋ္ဌကထာမျှားမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၆-မျိုး ဝေဘန်ပြထားပါတယ်။ (၁)ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၂) စျာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၃) ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၄) မဂ္ဂသမ္မာ-ဒိဋ္ဌိ၊(၅) ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၆) ပစ္စဝေက္ခဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ ဒီခြောက်ပါးပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာတွေကတော့ အရိယာမဂ်ရဲ့ အကျိုးတရားမျှား ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့် ထဲမှာ ထည့်သွင်းပြောဘို့ မလိုပါဘူး၊ ကျန်တဲ့ ၄-ပါးကိုသာ ပြောဘို့ လိုပါတယ်။

www.dhammaransi.com

အဲဒီ ၄-ပါးထဲမှာ “**ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ**”ဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင်ပြုထားတဲ့ ကောင်းမှုကံ, မကောင်းမှုကံအားလျော်စွာ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို ခံစားရတယ်လို့ ယုံကြည်သိမြင်တာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီ ကံ, ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိအယူရှိပါမှ ဒါန, သီလစသော ကောင်းမှုတွေ့ ကောင်းကောင်းဖြစ်ပွါးနိုင်ပါတယ်၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်ပြီး မဂ်ဖိုလ်ကိုလဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းပြီး ဒါန, သီလစသော ကုသိုလ်ကို ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ဒီ **ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ**ဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော သူ့အခြံအရံ မဂ္ဂင်မျှားနှင့်တကွ ဖြစ်ပွါးနေပါတယ်။ ဒီမဂ္ဂင်တရားမျှားရဲ့ အစွမ်းကြောင့် အဲဒီ ဒါန, သီလ ကုသိုလ်မျှားက ယခုဘဝလို့ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်တဲ့ ဘဝကောင်းကိုပို့ပေးနိုင်ပါတယ်။ဒါကြောင့် ဒီ“**ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ**ကိုလဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရား”လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

ရူပစျာန်, အရူပစျာန်မျှားမှာပါတဲ့ ဉာဏ်ပညာကို **စျာန-သမ္မာဒိဋ္ဌိ**လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ဒီစျာနသမ္မာဒိဋ္ဌိဟာလဲ ဝိပဿနာရဲ့ အခြေခံဖြစ်လျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် စျာန-သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရဘို့အခြေခံ တရားမျှား ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို “**မူလမဂ္ဂင်**”လို့ မှတ်ရပါတယ်။

ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒီဝိပဿနာက ပြည့်စုံတဲ့ အခါမှာ **မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ** ခေါ်တဲ့

www.dhammaransi.com

အရိယာမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဋ္ဌာဝကမဂ္ဂင် လို့လဲ ခေါ်ရပါတယ်၊ အရိယာမဂ်ရဲ့ ရှေသွားမဂ္ဂင်မို့ ရှေပိုင်းမဂ္ဂင်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဝိပဿနာဆိုတာ ဒုါရ ၆-ပါးမှာ ထင်ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တသဘောကို အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဒီလို သဘောမှန်ကို သိနေလျှင် သာယာဘုယ် အာရုံနှင့် တွေ့ရသော်လဲ သာယာမှု ရာဂမဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်းနေပါတယ်၊ ဒီလိုသာယာမှုငြိမ်းနေတဲ့အတွက် သုံးဆောင်သင့်တဲ့ ဆွမ်း, သင်္ကန်း စသည်တို့ကို သုံးဆောင်သော်လဲ ကာမချမ်းသာကို သာယာခံစားတဲ့ **ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ**လဲ မဖြစ်ဘူး၊ လုံးလုံး မသုံးဆောင်ဘဲ နေတာ မဟုတ်လို့ ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် ကျင့်တဲ့ **အတ္တကိလမထာနုယောဂ**လဲ မဖြစ်ဘူး။

ဒါကြောင့် ကိုယ်မပင်ပန်းရအောင် သုံးဆောင်သင့်တဲ့ ဆွမ်း သင်္ကန်း စသည်ကိုလဲ သုံးဆောင်ရမယ်၊ သုံးဆောင်တဲ့အခါမှာလဲ ကိလေသာ မဖြစ်ရအောင် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ရှုရှုပြီး သုံးဆောင်ရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီအကျင့်လမ်းဟာ အတ္တကိလမထလမ်းလို တင်းလွန်းတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ကာမသုခလ္လိကလမ်းလို လျော့လွန်းတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလို မလျော့လွန်းမတင်းလွန်း အလယ်အလတ် ဖြစ်နေတဲ့ အတွက် **မဇ္ဈိမပဋိပဒါ**လမ်းလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ နည်းလမ်းအရ ဒုါရ ၆-ပါးမှာ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို ရှုရှုနေလျှင် ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**မဂ္ဂင်ဟာ သူ့အခြံအရံ မဂ္ဂင်များနှင့်တကွ

www.dhammaransi.com

ဖြစ်ပွါးနေပါတယ်၊ ဒီလိုဖြစ်ပွါးလို့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်က ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အရိယာမဂ္ဂင်များ ဖြစ်ပေါ်ပြီး သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ကာ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်ရပါတယ်။ဒါကြောင့် ဒီမဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့်ဖြင့် **ကိုယ်တော်တိုင်** သိမြင်လာခဲ့တဲ့ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဒီလိုထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

၃-ဒုက္ခသစ္စာ

ရဟန်းတို့–ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ **ဆင်းရဲ**အမှန် ဖြစ်ပေသည်။ ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ အိုခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ နာခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ သေခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုများ,ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တွေ့ဆုံရခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုများ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကွဲကွာရခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ အလိုရှိတာကို မရခြင်း၊ မရနိုင်တာကို လိုချင်ခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲပင်၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ငါ,ငါ့ဥစ္စာဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်များသည် ဆင်းရဲချည်းပင် ဖြစ်သည်။

၄-သမုဒယသစ္စာ

ရဟန်းတို့–ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ **ဆင်းရဲ**ဖြစ်ပွါးကြောင်း အမှန် ဖြစ်ပေသည်။ အကြင် တဏှာသည် တဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏၊ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း သဘောရှိ၏၊ ထိုထိုရာအာရုံ ရာဘဝတို့၌ နှစ်သက်ပျော်မွေ့လျက် ရှိ၏၊ ထိုတဏှာမှာ သရုပ်အားဖြင့် ကာမဂုဏ်၌

www.dhammaransi.com

တပ်မက်သောတဏှာ၊ ဘဝဌ် တပ်မက်သော တဏှာ၊ သူ့အလိုလို ဘဝပြောင်းခြင်းဌ် တပ်မက်သောတဏှာ ဟူ၍ ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ဤတဏှာသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပွါးကြောင်း အမှန် ဖြစ်ပေသည်။

၅-နိရောဓသစ္စာ

ရဟန်းတို့–ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ **ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ အမှန်** ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ သရုပ်အားဖြင့် ယင်းတဏှာ ၃-ပါး၏ အကြွင်းမဲ့ ပျက်ပြယ် ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်း၊ ယင်းတဏှာကို စွန့်ခြင်း၊ လွှတ်လွှတ်စွန့်ခြင်း၊ ယင်းတဏှာမှ လွှတ်မြောက်ခြင်း၊ ယင်းတဏှာဖြင့် မငြိမတ္ဝယ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

၆-မဂ္ဂသစ္စာ

ရဟန်းတို့–ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ **ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတဲ့ အကျင့် လမ်းမှန် အစစ်** ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ ဤအရိယာမဂ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးမှာ (၁) မှန်စွာသိမြင်ခြင်း၊ (၂) မှန်စွာကြံခြင်း၊ (၃) မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊ (၄) မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊ (၅) မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊ (၆) မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ (၇) မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၊ (၈) မှန်စွာစူးစိုက် တည်ကြည်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။

www.dhammaransi.com

အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြချက်

ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ စကားရပ်များဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်လာတဲ့ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖော်ပြပါတယ်။ ဒီလို သိရာမှာ သစ္စာ ၄-ပါးရဲ့ သဘောသဘာဝ အသီးသီးကို သိတဲ့ **သစ္စာဉာဏ်က ၄-ပါး၊** ပြုသင့်တဲ့ကိစ္စ ၄-ပါးကို သိတဲ့ **ကိစ္စဉာဏ် က ၄-ပါး၊** ကိစ္စ ၄-ပါးလုံး ပြီးစီးကြောင်းကို ပြန်လှည့်ဆင်ခြင်တဲ့ **ကတဉာဏ်က ၄-ပါး** အားဖြင့် **ဉာဏ် ၁၂-ပါး** ပါဝင်နေပါတယ်။ အဲဒီ ဉာဏ် ၁၂-ပါးလုံး ဖြစ်ပုံကို ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဟော သွားပြန်ပါတယ်။

၃-ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

"ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲမှုန် ဖြစ်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၈-ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

"ထိုအရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲမှုန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိသင့်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများအပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

www.dhammaransi.com

၉-ဒုက္ခသစ္စာဌ် ကတဉာဏ်

"ထိုအရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲမှုန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိပြီးပြီ"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားမျိုးအပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၀-သမုဒယသစ္စာဌ် သစ္စဉာဏ်

"ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲ ဖြစ်ပွါးကြောင်း တရားမှုန်ဖြစ်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားမျိုး အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၁-သမုဒယသစ္စာဌ် ကိစ္စဉာဏ်

"ထို အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲ ဖြစ်ပွါးကြောင်း တရားမှုန်ကို ပယ်သင့်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားမျိုး အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

www.dhammaransi.com

၁၂-သမုဒယသစ္စာဌ် ကတညာဏ်

"ထို အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲဖြစ်ပွါးကြောင်းတရား မှန်ကို ပယ်ပြီးပြီ"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရား များအပေါ် မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ အသိညာဏ်ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာ သိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၃-နိရောဓသစ္စာဌ် သစ္စဉာဏ်

"ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ တရားမှန် ဖြစ်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ် မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ အသိညာဏ် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၄-နိရောဓသစ္စာဌ် ကိစ္စဉာဏ်

"ထို အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ တရားမှန်ကို မျက်မှောက်ပြုသင့်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ် မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ အသိညာဏ် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

www.dhammaransi.com

၁၅-နိရောဓသစ္စာဌ် ကတညာဏ်

"ထို အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ တရားမှန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီ"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ညာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၆-မဂ္ဂသစ္စာဌ် သစ္စညာဏ်

"ဤသည်ကား ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာသို့ဆိုက်ရောက်သွားတဲ့ အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ အကျင့်လမ်းမှန်ဖြစ်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ညာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၇-မဂ္ဂသစ္စာဌ် ကိစ္စညာဏ်

"ထိုဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတဲ့ အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ အကျင့်လမ်းမှန်ကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွါးစေသင့်သည်"ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊အသိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ညာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

www.dhammaransi.com

၁၈-မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတညာဏ်

“ထိုဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတဲ့ အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ အကျင့်လမ်းမှန်ကို မိမိသန္တာန်၌ ပွါးစေပြီးပြီ” ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားမျိုး အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိတဲ့ပညာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၉-ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ

ရဟန်းတို့–ဤ အရိယသစ္စာ ၄-ပါး၌ ယခု ပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အပြန် ၃-ပါး, အခြင်းအရာ ၁၂-ပါးရှိတဲ့ ယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင် ငါ့မှာ ကောင်းကောင်း မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး “အလွန်အကဲ မရှိ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ **သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်-ဘုရားဉာဏ်ကို** ငါရပြီ၊ငါဘုရားဖြစ်ပြီ” ဟု ဝန်မခံခဲ့သေးပါ ရဟန်းတို့။

၂၀-ယခုမှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ

ရဟန်းတို့–ငါ့မှာ ဤ အရိယသစ္စာ ၄-ပါး၌ ယခုပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အပြန် ၃-ပါး, အခြင်းအရာ ၁၂-ပါးရှိတဲ့ ယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင် ကောင်းစွာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီးတဲ့ အခါကျမှသာလျှင် နတ်နှင့်တကွ မာရ်နတ်နှင့်တကွ ဗြဟ္မာနှင့်တကွ ဖြစ်သော လောကကြီးထဲ၌ ရဟန်း, ပုဏ္ဏားနှင့် တကွ နတ်လူတို့နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါများထဲ၌ အလွန်အကဲ မရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ **သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်-ဘုရားဉာဏ်**ကို ငါရပြီ၊ ငါဘုရားဖြစ်ပြီဟု ဝန်ခံခဲ့ပါသည် ရဟန်းတို့။

www.dhammaransi.com

အနုသန္ဓေ စကား

ဒီလို ဝန်ခံရာမှာလဲ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အတိအကျ မှန်ကန်စွာသိပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ထပ်လောင်းပြီး နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဒီလို မိန့်ကြားတော်မူပြန်ပါတယ်။

၂၁-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သိပုံ

"ငါ၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုဟာ တဒင်္ဂလွတ်ခြင်း၊ ဝိက္ခမ္ဘနလွတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သမုစ္ဆေဒလွတ်ခြင်း, ပဋိပဿဒ္ဓိ လွတ်ခြင်းဖြစ်၍ ဘယ်သောအခါမျှ မပျက်နိုင်တော့ပြီ၊ ယခု လက်ရှိဘဝဟာ အဆုံးစွန်သောဘဝ ဖြစ်ပေသည်၊ ယခုအခါ တဖန်ဖြစ်ပေါ်မည့် ဘဝသစ် ငါ့မှာ မရှိတော့ပြီ"ဟု ဆင်ခြင်ပြီး မှန်ကန်စွာ သိမြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်လဲ ငါ့မှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ ရဟန်းတို့ဟု မိန့်တော်မူကာ ဓမ္မစကြာတရား ဒေသနာတော်ကြီးကို အပြီးသတ် နိဂုံးချုပ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန်ဖြစ်ပုံ (အကျိုးပြစကား)

ထိုစဉ်အခါက ဒီဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးကို ကြားနာရတဲ့အတွက် ဗြဟ္မာ ၁၈-ကုဋေနှင့် အတိုင်းမသိ များစွာသော နတ်များ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရသွားကြပါတယ်၊ လူသားဖြစ်တဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်း ငါးဦးထဲကလဲ အရှင် ကောဏ္ဍညမှာ "ဖြစ်ပေါ်တဲ့ တရားဟူသမျှဟာ ချုပ်ဆုံးခြင်း သဘောရှိတာချည်းဘဲ"လို့ သိမြင်တဲ့ **တရားမျက်စိခေါ် "သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်"** ဖြစ်ပေါ်ပြီး **"သောတာပန်"** ဖြစ်သွားပါတယ်။

www.dhammaransi.com

မြတ်စွာဘုရား ဥဒါန်းကျူးပုံ

ဒီလို အရှင်ကောဏ္ဍညမှာ တရားမျက်စိပွင့်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွားတာကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက "အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော၊ အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော" = "ကောဏ္ဍည သိသွားပေပြီ အချင်းတို့၊ ကောဏ္ဍည သိသွားပေပြီ အချင်းတို့" ဟု ပီတိသောမနဿ အစွမ်းဖြင့် ဥဒါန်း ကျူးတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ရပုံ

ထိုအခါမှာ အရှင်ကောဏ္ဍည က မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရဟန်းအဖြစ်ကို လျှောက်တောင်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက "ဧဟိ ဘိက္ခု သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ" = "လာလော့ ရဟန်း၊ တရားတော်မှာ ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ဟောထားတဲ့ သွာက္ခာတ တရားတော် ဖြစ်သည်၊ အမှန်စင်စစ် ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုနိုင်အောင် မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လှည့်ပါလော့" ဟု ခေါ်တော်မူကာ ဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ ရဟန်းပြုပေးတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ကဲ– တရားတော်ကို အဆုံးသတ်တော့မယ်။ ဒီဓမ္မစကြာ တရား ဒေသနာတော်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ မဂ္ဂင် ရှစ်တန် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ အကျင့်လမ်းမှန်ကို မှန်ကန်စွာကျင့်နိုင်ကြ၍ အရိယသစ္စာ လေးတန် တရားမှန်ကို အလျင်အမြန် သိမြင်ကြပါစေသတည်း။

ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီး ပြီးပါပြီ။

www.dhammaransi.com

မှာထားချက်။ ။(အသံလွှင့်ဌာနတွင် အချိန်နှင့်အံကျ ဟော ရပါသဖြင့် လိုရင်း ပဓာန သုတ်ကိုသာ ဟောကြား ခဲ့ရပါသည်။ ဤတရားတော်၌ ၁-မှ ၂၁-အထိ ဂဏန်းစဉ်နှင့်တကွ ပြထားသော ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ စာပိုဒ်များမှာ ဓမ္မစကြာ သုတ်ရင်း၏ မြန်မာပြန်များ ဖြစ်ပါသည်၊ ကြွင်းသော စာပိုဒ်များမှာ ဆရာတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြသော စာပိုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို နာရသည့် အတွက် ဗြဟ္မာ ၁၈-ကုဋ္ဌေနှင့် အတိုင်းမသိ များစွာ သောနတ်များ တရားထူးကို ရကြသည်–ဟူသော စကားမှာ မိလိန္ဒပဉ္ဉာ စာမျက်နှာ ၃၃၁-၌ "အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မကောဋိယော, အပရိမာဏာ စ ဒေဝတာယော" ဟူသော စကားနှင့်အညီ ဖြစ်ပါသည်။)

www.dhammaransi.com

အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

(၁၃၁၉-ခုနှစ် ဝါတွင်းဦ ဟောတော်မူသည်)

အနတ္တဇ္ဈတ္တဝါဒီ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်အား ရိုသေးပါ၏။

နိဒါန်း

အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကို ဟောမယ်ဆို လျှင် အဲဒီသုတ်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းနိဒါန်း ကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခု အဲဒီ နိဒါန်းကို ဖော်ပြပါမည်။

ပဌမသံဂါယနာ တင်စဉ်တုန်းက **အရှင်မဟာကဿပ** မထေရ်ကြီးက အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကို မြတ်စွာ ဘုရားသည်-— (၁) အဘယ်အရပ်၌ သီတင်းသုံးစဉ်မှာ ဟော တော်မူပါသလဲ၊ (၂) အဘယ်အခါမှာ ဟောတော်မူပါသလဲ၊ (၃) အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောတော်မူပါသလဲ၊ (၄) အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်အား ဟောတော်မူပါသလဲလို့ အကြောင်း နိဒါန်း လေးချက် မေးမြန်းတဲ့အတွက် **အရှင်အာနန္ဒာ** မထေရ်က "ဧဝံ မေ သုတံ" စသည်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။အဲဒီလို ဖြေပုံကို သံဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တို့က—

www.dhammaransi.com

"ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ဘိက္ခဝေါတိ။ ဘဒန္တေတိ တေ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ၊ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ"လို့—

ဒီလို သံဂါယနာ တင်ထားတော်မူခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိကို မြန်မာလိုဆိုလျှင်တော့—ကျွန်ုပ် ဒီလို ကြားဘူးပါသည်၊ အခါတပါးမှာ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီမြို့ ဣသိပတနမည်သော မိဂဒါဝုန်တောမှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူပါသည်။ ထိုစဉ်အခါမှာ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့ကို "ရဟန်းတို့"ဟူ၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ပါသည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့က "အရှင်ဘုရား"ဟု ခွန်းတုံ့ပြန်ကြားကြပါသည်။ ထိုအခါမှာ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားက ဒီ "**အနတ္တလက္ခဏသုတ်**"ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီ သံဂါယနာ နိဒါန်းထဲမှာ "အခါတပါး"လို့ သာမည ဆိုထားတဲ့အတွက် ဘယ်ခုနှစ်, ဘယ်လ, ဘယ်ရက် ရယ်လို့ မထင်ရှားဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီလို သာမည ဆိုထားရတာက လဲ နှုတ်တက် ဆောင် မှတ်ထားရန် လွယ်ကူအောင်လို့ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ဒီလိုမဟုတ်ပါဘဲနဲ့ သုတ်တိုင်း သုတ်တိုင်းမှာ မည်သည့် ခုနှစ်, မည်သည့်လ, မည်သည့်ရက်, မည်သည့် နာရီအချိန်မှာလို့ ဒီလို တိတိကျကျ သံဂါယနာ တင်ထားမည်ဆိုလျှင် နှုတ်တက်ဆောင်ဘို့, မှတ်ထားဘို့ အများကြီး ခက်ပါလိမ့်မယ်၊ ယခုခေတ်လို စာအုပ်ခေတ် ဆိုလျှင်တော့လဲ မခက်ပါဘူး။

www.dhammaransi.com

အဲဒီလို အပြည့်အစုံ တိတိကျကျ မှတ်ထားရလျှင် သိပ်ကောင်းမှာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဟိုတုန်းက နှုတ်တက်ဆောင်ခေတ်အနေမှာတော့ အများကြီးခက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အခြားသုတ်များမလိဘဲ ဒီသတ်မာလဲ "ဧကံ သမယံ–အခါတပါးမာ" လို ဒီလို သာမညဘဲ သံဂါယနာတင်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ ဒီသုတ်မှာတော့ အဋ္ဌကထာက သေသေချာချာ ဖွင့်ပြထားလို့ သိရပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကာ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်ကို ဟောပြီးတဲ့နောက် ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်း ငါးပါးလုံး သောတာပန် ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ **ဝါဆိုလဆုတ်** ၅-ရက် နေ့မှာ ဒီသုတ်ကို ဟောတော်မူတယ်လို့ အဋ္ဌကထာက သေသေချာချာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်း ငါးပါးလုံး သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါလို့ ဆိုရာမှာ အဲဒီ ငါးပါးထဲမှာက အရှင်ကောဏ္ဍညတပါးသာ သောတာပန်ဖြစ်ပုံ ထင်ရှားသေးတယ်၊ အခြားလေးပါးမှာ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းနဲ့ သောတာပန်ဖြစ်ကြပါသလဲ၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အနတ္တလက္ခဏာ တရားကို ဘာကြောင့်ဟောရပါသလဲဆိုတာကတော့ မထင်ရှားသေးဘဲ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကို ထင်ရှားအောင် ယခု ထုတ်ဖော်ပြီး ပြရဦးမည်။

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ် တရားတော်ကြီးကို နာကြားစဉ်မှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးထဲက အရှင်ကောဏ္ဍည တပါးသာလျှင် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အရှင်ကောဏ္ဍည တပါးသာလျှင် "တိဏ္ဏံဝိဓိကိစ္ဆော၊ လုန်မြောက်ပြီးသော ယုံမှားမှုရှိတယ်၊ ယုံမှားကင်းသွားတယ်" လို့ ဆိုတဲ့

www.dhammaransi.com

အတိုင်း ဘုရား, တရား, သံဃာ, အကျင့်သိက္ခာနှင့် စပ်ပြီး တထစ်ချ ယုံကြည်ချက် ကျဆွးပါတယ်။ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ကာ "ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ် တရားတော်ကြီးကို ဟောတဲ့ ငါတို့ဆရာ ဘုရားဟာ သစ္စာလေးပါး တရားအလုံးစုံကို သိတဲ့ ဘုရားစစ်, ဘုရားမှန်ဘဲ၊ ဟောတော်မူတဲ့ တရားဟာလဲ တရားစစ်, တရားမှန်ဘဲ၊ ဒီတရားအတိုင်း ကျင့်ပြီး ဒီတရားကို ငါလို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းဟာလဲ သံဃာစစ်, သံဃာမှန်ဘဲ၊ဒီတရား အတိုင်း ကျင့်ရတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သီလ, သမာဓိ, ပညာဆိုတဲ့ အကျင့်သိက္ခာတွေဟာလဲ အကျင့်လမ်းမှန်ဘဲ"လို့ တထစ်ချ ယုံကြည်ပြီး အဝေစုပသာဒလို့ခေါ်တဲ့ မလှုပ်ရှား မပျက်ပြား နိုင်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင် ကောဏ္ဍညက တရားပွဲပြီးတဲ့နောက် မကြာခင်ဘဲ မြတ်စွာ ဘုရားထံမှာ ဥပသမ္ပဒခေါ်တဲ့ သီလ သိက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သာသနာတွင်း ရဟန်းအဖြစ်ကို လျှောက်တောင်းပါတယ်။

• ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက "ဧဟိ ဘိက္ခု သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ။ လာလော့ ရဟန်း၊ တရားတော်မှာ ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ဟောထားတဲ့ သွာက္ခာတ တရားတော်ဖြစ်သည်၊ အမှန်စင်စစ် ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုနိုင်အောင် မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လှည့်ပါလော့"လို့ ခေါ်တော်မူပြီးတော့ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပါတယ်။ ဒီလို ရဟန်းပြုပေးတဲ့ စကားထဲမှာ "ဧဟိ ဘိက္ခု"လို့ ပါတဲ့အတွက် ဒီလို ရဟန်းမျိုးကို "ဧဟိဘိက္ခု"ရဟန်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။

www.dhammaransi.com

နာရုံဖြင့် မပြီး၍ အားထုတ်ကြရသည်

ကျန်တဲ့ ဝပ္ပ,ဘဒ္ဒိယ, မဟာနာမ်, အဿဇိဆိုတဲ့ လေးဦးကတော့ အဲဒီတုန်းက သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထွင်းပြီး မသိမမြင်ကြသေးဘူး။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်တရားကို နာရလို့ အဲဒီထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း သုတမယဉာဏ်လောက်နဲ့သာ သိပြီးတော့ သက်ဝင်ယုံကြည်တဲ့ **ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ** လောက်ကိုသာ ရကြသေးတယ်၊ မပျက်ပြယ် မလှုပ်ရှားနိုင်တဲ့ **အဝေစ္စပသာဒ-သဒ္ဓါတရား**ကိုတော့ မရကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့ကတော့ အဲဒီတုန်းက မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ချက်ချင်း ဝင်ရောက်ပြီး ရဟန်းမပြုကြသေးဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ပြတော်မူတဲ့အတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို မူလက ရသေ့ ရဟန်း အဖြစ်နဲ့ဘဲ **အားထုတ်** နေကြတယ်။ ဒီလို အားထုတ်လို့ **အရှင်ဝပ္ပ**က ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တရက်နေ့မှာ သောတာပန် ဖြစ်ပါတယ်။ **အရှင်ဘဒ္ဒိယ, အရှင်မဟာနာမ်, အရှင်အဿဇိ**တို့ကတော့ နှစ်ရက်နေ့, သုံးရက်နေ့, လေးရက်နေ့များမှာ အစဉ်အတိုင်း သောတာပန် ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီလို သောတာပန် ဖြစ်ပြီးဘဲ့ အခါကျမှ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရဟန်းအဖြစ်ကို အသီးသီး လျှောက်တောင်းကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ သူတို့ကို အသီးအသီး "ဧဟိဘိက္ခု" ခေါ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါတယ်။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်တေ့

ဒါကြောင့် ဥဿဋ္ဌိတည်ူ, ဝိပဉ္စိတည်ူ, နေယျ, ပဒပရမဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးနဲ့ ခဲ့ကြည့်မယ်ဆိုလျှင် **အရှင်ကောဏ္ဍည**

www.dhammaransi.com

တပါးသာ ဓမ္မစကြာသုတ် တရားကို အကျယ် ဟောနေတုန်း နာကြားနေရင်း တရားရသွားတဲ့အတွက် **ဝိပဿီတည့်မည်**ပါတယ်။ တခြား ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါးကတော့ တရားနာရုံနဲ့ တရားထူးကို မသိမမြင်သေးဘဲ ဘာဝနာအလုပ်ကို တရက် နှစ်ရက် စသည် အားထုတ်ပြီးမှ သိမြင်ကြတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် **နေယျ**ပုဂ္ဂိုလ် များလို့သာ ယူရပါတယ်။ ယခု ကာလမှာ တချို့က "သောတာပန်ဖြစ်ဘို့ဆိုတာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ဘို့ မလိုဘူး၊ တရားနာပြီး တရားသဘောကို သိနားလည်ရုံနဲ့ သောတာပန်ဖြစ်တယ်"လို့ ဒီလို ယူဆ ပြောဟောနေကြတာလဲ ရှိနေကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောဟောနေကြတဲ့ အချောင် သောတာပန်လမ်းဟာ ဟောဒီ အရှင် ဝပ္ပ စသော မထေရ်လေးပါးရဲ့ အားထုတ်ပုံ, သောတာပန် ဖြစ်ပုံနဲ့ နှိုးနှောကြည့်လျှင် ဘာမျှ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ မဟုတ်တမ်းတရား ဖြစ်ကြောင်း အလွန် ထင်ရှားပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ယခုကာလမှာ လွယ်လွယ်နဲ့ နားလည်အောင် ဟောတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုပြီး ဟောတတ်ပါမည်လား။ နာကြားရုံနဲ့ နားလည်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကကော ဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီမထေရ်လေးပါးထက် ပိုပြီး နားလည်လွယ်ပါမည်လား။ ပြီးတော့ နားလည်အောင် ဟောလိုက်ရုံနဲ့ ဒီကိစ္စ ပြီးမယ် ဆိုလျှင် ဒီမထေရ် လေးပါးကို သက်သက် ပင်ပန်းအောင် မြတ်စွာဘုရားက အားထုတ်ခိုင်းနေပါဦးမည်လား။ အဲဒီ အချက်တွေကို အဖြေမှန်ရအောင် စဉ်းစားလိုက်လျှင် အချောင် သောတာပန် လမ်းဟာ ဗူးပေါ်သလို အလိုလို ပေါ်လာပါတယ်။

www.dhammaransi.com

အချိုးကျကျ အားထုတ်ပုံ

ပြီးတော့ အဲဒီတုန်းက ပဥ္စဝဂ္ဂီ မထေရ်လေးပါးရဲ့ အား ထုတ်ပုံဟာ အင်မတန် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါတယ်။ ပဥ္စဝဂ္ဂီငါးပါးထဲမှ နှစ်ပါးက ဆွမ်းခံတောင် မသွားတော့ဘဲ မပြတ် အားထုတ်နေကြတယ်၊ သုံးပါးက ဆွမ်းခံသွားကြ တယ်၊ ဒီလို အားထုတ်နေကြရတဲ့ ရက်လဲ ရှိတယ်။ ပြီးတော့ သုံးပါးက မပြတ်အားထုတ်နေကြတယ်၊ နှစ်ပါးက ဆွမ်းခံ သွားကြတယ်၊ ဒီလို အားထုတ်နေကြတဲ့ ရက်လဲရှိတယ်။ဆိုလို ရင်းကတော့ သောတာပန် မဖြစ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါးထဲ က နှစ်ပါးဖြစ်စေ, သုံးပါးဖြစ်စေ တပြိုင်နက် မပြတ်မစဲ အား ထုတ်နေကြတယ်၊ ကျန်တဲ့,တပါး နှစ်ပါးနဲ့ အရှင်ကောဏ္ဍည ကဆွမ်းခံသွားတယ်၊ ရလာတဲ့ဆွမ်းကို မြတ်စွာဘုရားနှင့် တကွ ခြောက်ပါးဝေငှပြီး ဘုဉ်းပေးတော်မူကြတယ်တဲ့။ ဒီနေ ရာမှာ နှစ်ပါး အားထုတ်တဲ့အခါ သုံးပါး အားထုတ်တဲ့အခါ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များက အားထုတ်နေကြတယ်၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ က ဆွမ်းခံသွားကြတယ်လို့ ဒီလို တိတိကျကျ ဖော်ပြထားတာ တော့ မရှိဘူး။ သို့ပေမဲ့ သောတာပန်အဖြစ် နောက်ကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စောစောပိုင်းက ဆွမ်းခံမှု ပလိဗောဓ ရှိခဲ့ တယ်လို့ ယူဆလျှင် သင့်တော်လောက်စရာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက မြတ်စွာဘုရားလဲ ဆွမ်းခံမကြွဘူး၊ တရား အားထုတ်နေတဲ့ ပဥ္စဝဂ္ဂီတို့မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအညစ်အကြေး ဖြစ် ပေါ်လာလျှင် သုတ်သင် ဖြေရှင်း ပေးနိုင်ဘို့ မဂဒါဝုန် ကျောင်းတိုက် ဌာနမှာဘဲ အသင့်ရှိနေတော်မူတယ်။ ပဥ္စဝဂ္ဂီတို့ က ကမ္မဋ္ဌာန်း အညစ်အကြေး အရွှပ်အထွေး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့

www.dhammaransi.com

အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီး မေးမြန်း လျှောက်ထားကြတယ်။ တရံတခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့ထံ ကြွသွားပြီး ဖြေရှင်းပေးတော်မူတယ်။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်တည်ထောင်ခါစက အချိုး အကျဆုံး အားထုတ်ပုံနဲ့ စောင့်ရှောက်ပုံပါဘဲ။ ယခုကာလမှာလဲ အချိုးကျကျ အားထုတ်ချင်လျှင် ဒီနည်းအတိုင်းဘဲ နေ့ရော ညဉ့်ပါ မပြတ်မစဲ အားထုတ်ရတယ်။ ဆရာကလဲ သူတပါးစိတ် မသိနိုင်တောင် မေးမြန်းပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းအညွှန်အကြေးကို သုတ်သင် ဖြေရှင်းပေးရတယ်။ ဒါမှ အကျိုးရှိသင့်သလောက် အပြည့်အစုံ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

အရှင်ဝပ္ပ, အရှင်ဘဒ္ဒိယ, အရှင်မဟာနာမ်, အရှင်အဿဇိ ဆိုတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီလေးဦးတို့မှာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က စောင့်ရှောက်လို့ အချိုးတကျ မပြတ်မစဲ အားထုတ် ကြတဲ့အတွက် ဝါဆိုလဆုတ် တရက်, နှစ်ရက်, သုံးရက်, လေးရက်နေ့မျှားမှာ အစဉ်အတိုင်း သောတာပန် ဖြစ်ပြီး **ဟိဘိက္ခု**ရဟန်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီလို ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးစလုံး သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ဟိဘိက္ခုရဟန်း အဖြစ်ကို ရကြပြီးတဲ့နောက် ဝါဆိုလဆုတ် ငါးရက်နေ့မှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရစေရန်အတွက် ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီနေရာမှာလဲ စဉ်းစားစရာကတော့ ရှိပါသေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကာ သောတာပန်ဆိုတာ အနတ္တလက္ခဏာကို သိပြီးမှ ဖြစ်တာမဟုတ်ပါလား၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခေါ်တဲ့ အတ္တအစဲဟာ လုံးဝ ကင်းနေပြီ မဟုတ်ပါလား။ ဒီလို အနတ္တ

www.dhammaransi.com

လက္ခဏာကို သိပြီးတော့ အတ္တစဲ့ ကင်းနေတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘာကြောင့် ဒိအနတ္တလက္ခဏာသုတ် တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားရပါလိမ့်မလဲလို့ ဒီလို စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။

ဒိဋ္ဌိမာနကို ပယ်ရန်

အဖြေကတော့ သောတာပန်ဟာ အနတ္တလက္ခဏာကို သိပြီး ဖြစ်တယ် ဆိုတာလဲ ဟုတ်တယ်၊ အတ္တစဲ့ ကင်းနေပြီ ဆိုတာလဲ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ **ဒိဋ္ဌိ**နဲ့တူတဲ့ **မာန** ဆိုတာကတော့ သောတာပန်မှာ ရှိနေသေးတယ်။ ဒီမာနက အတ္တကောင်, အသက်ကောင်, ငါကောင် တကယ်ရှိတဲ့ အနေနဲ့တော့ စဲလမ်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို အမှီပြုပြီး တော့ ငါဆိုတဲ့အနေနဲ့ တက်ကြွထောင်လွှားပြီးတော့ စဲလမ်းနေပါတယ်။ အဲဒါကို "**အသ္မိမာန**" လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ငါဘဲလို့ တက်ကြွထောင်လွှားတဲ့ သဘောပါဘဲ။ သူ့ကို "ဒိဋ္ဌိမာန" လို့လဲ ခေါ်ပါတယ်။ ဒိဋ္ဌိနှင့် ခပ်တူတူ ဖြစ်နေလို့ ဒိဋ္ဌိရဲ့ကိုယ်စားလှယ် သဘော ရှိတဲ့ "မာန"လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီမာနကို သောတာပတ္တိမဂ်က မပယ်နိုင်ပါဘူး၊ အထက်မဂ် မျှားကမှ ပယ်နိုင်ပါတယ်၊ အထက် မဂ်ထဲမှာတောင် အရဟတ္တမဂ်ကမှ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်တယ်။

ဒီအချက်ကို အဘိဓမ္မပိဋကက **ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၏ အဖုဉ့် အဋ္ဌသာလိနီ** ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလို ရှင်းလင်းပြထားပါတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂင်က **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ**အရင်းခံရှိတဲ့ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်

www.dhammaransi.com

တယ်။ ဒါပေမဲ့ သောတာပန်၏ သန္တာန်မှာ သကဒါဂါမိမဂ်နဲ့ပယ်ရမည့် မာနက ရှိနေသေးတယ်၊ အဲဒီ မာနက ဒိဋ္ဌိအရာမှာတည်နေတယ်၊ **ဒိဋ္ဌိအရာမှာ တည်တယ်ဆိုတာ** ဒိဋ္ဌိနဲ့ခပ်တူတူဖြစ်နေတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက အဲဒီ မာနကို ပယ်တယ်။ သကဒါဂါမ်မှာလဲ အနာဂါမိမဂ်နဲ့ ပယ်ရမည့် မာနက ရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီမာနကို အနာဂါမိမဂ်မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက ပယ်တယ်။ အနာဂါမ်မှာလဲ အရဟတ္တမဂ်နဲ့ ပယ်ရမည့် မာနက ရှိနေသေးတယ်၊ အဲဒီ မာနကို အရဟတ္တမဂ်မှာပါတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက **အကြွင်းမဲ့** ပယ်တယ်လို့ ဒီလို ရှင်းပြထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် အထက်မဂ်များနှင့် ပယ်ရမည့် "အသို့မာန" လို့ ခေါ်ကဲ့ ဒိဋ္ဌိရဂ်ိုယ်စားလှယ် **ငါဲ့ဒိဋ္ဌိမာန** ကို ပယ်နိုင်ရန် အတွက် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီးကို ဟောတော်မူရပါတယ်။ ဒီ အနတ္တလက္ခဏာဟာ အလွန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်၊ ဒီအနတ္တလက္ခဏာကို မသိလျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ပါဘူး။ ပြီးတော့ ဒီအနတ္တလက္ခဏာက သိဘို့လဲ ခဲယဉ်းပါတယ်၊ သာသနာပမှာဆိုလျှင် မသိနိုင်ပါဘူး၊ သာသနာတော်တွင်းမှာမှ သိနိုင်ပါတယ်။အနိစ္စလက္ခဏာ,ဒုက္ခလက္ခဏာဆိုတာတွေကတော့ အတုနဲ့အစစ် နှစ်မျိုးစီရှိတဲ့အတွက် အနိစ္စတု,ဒုက္ခတုတွေကိုတော့ သာသနာပမှာလဲ သိနိုင်ကြပါတယ်။ အနတ္တလက္ခဏာကတော့ အဲဒီလို အတုရယ်လို့ မရှိတဲ့အတွက် သာသနာပမှာ မသိနိုင်ပါဘူး။ သာသနာတွင်းမှာတောင်မှ အနိစ္စ,ဒုက္ခလက္ခဏာအစစ်တွေကို သိမြင်ပါမှ အနတ္တလက္ခဏာ

www.dhammaransi.com

ကို သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်မှာ ရှေးဦးစွာ ဒုက္ခ လက္ခဏာအစစ်ဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာကို ဖော်ပြပြီး ဟောသွားပါတယ်။ အဲဒီ အနတ္တလက္ခဏာကို သေသေချာချာ နားလည် အောင် ရှိရှိသေသေ စူးစိုက်ပြီး နာယူကြ နှလုံးသွင်းကြစေလို ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုစပြီး ဟောကြားတော်မူပါ တယ်။

သုတ်၏ ဘာသာပြန်

၁-ရူပက္ခန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့—ရုပ်သည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တ ကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤရုပ်သည် နှိပ် စက်ဘိုရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ "ငါ၏ရုပ်သည် ဤလိုအကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်" ဟု ရုပ်၌ စိမံခန့်ခဲ့၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်မူကား ရုပ်သည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တကောင်မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင် လျှင် ရုပ်သည် နှိပ်စက်ဘိုရာလဲ ဖြစ်လျက် ရှိခဲ့သည်။ "ငါ၏ ရုပ်သည် ဤလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်"ဟု ရုပ်၌ စိမံခန့်ခဲ့၍လဲ မရဘဲ ရှိခဲ့သည်။

မှတ်ဖွယ်ဆောင်ပုဒ်မျှား

ဤအရာ၌ ဗာလပုထုဇဉ်တို့ စွဲလမ်းသော အတ္တမှာ **ဇီဝအတ္တ**, **ပရမအတ္တ** ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ ကမ္ဘာလောကနှင့်သတ္တဝါတွေ ကို ဖန်ဆင်းသူဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းအပ်သော **ထာဝရဘုရား**၏

www.dhammaransi.com

အတ္တကို **ပရမအတ္တ** ဟုခေါ်သည်။ ဖန်ဆင်းထားသည်ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းအပ်သော **သတ္တဝါများ၏** အတ္တကို **ဇီဝအတ္တ** ဟုခေါ်သည်။ ထိုအတ္တကို သာမီ နိဝါသီ ကာရက ဝေဒက ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းကြ၏။ ထို့တွင်—

(က) ကိုယ်ထဲမှာ အလိုရှိတိုင်း အစိုးရသော ငါကောင် ရှိသည်ဟု ထင်တာက **သာမီအတ္တစွဲ**။

(ခ) ကိုယ်ထဲမှာအမြဲတည်နေသော ငါကောင် ရှိသည်ဟု ထင်တာက **နိဝါသီအတ္တစွဲ**။

(ဂ) အမှုအရာဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ပြုလုပ်သည်ဟု ထင်တာက **ကာရကအတ္တစွဲ**။

(ဃ) အကောင်းအဆိုး ဟူသမျှကို ငါကောင်ကပင် ခံစား သည်ဟု ထင်တာက **ဝေဒကအတ္တစွဲ**။

၂-ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန အနတ္တဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့– ခံစားမှုဝေဒနာသည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ။ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤ ဝေဒနာသည် နှိပ်စက်ဘို့ရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ "ငါ၏ဝေဒနာသည် ဤလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်" ဟု ဝေဒနာ၌ စီမံခန့်ခွဲ၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်မူကား ခံစားမှု-ဝေဒနာသည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်လျှင် ဝေဒနာသည် နှိပ်စက်ဘို့ရာလဲ

www.dhammaransi.com

ဖြစ်လျက်ရှိချေသည်။ “ငါ၏ဝေဒနာသည် ကျိလို အကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ကျိလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်”ဟု ဝေဒနာ၌ စီမံခန့်ခဲ့၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

၃-သညာကၠန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့–မှတ်သားမှု သညာသည် အစိုးရသော အတ္တငး သား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ကျိသညာသည် နှိပ်စက်ဘိုရာ မဖြစ်တန်လေ။ “ငါ၏ သညာသည် ကျိလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ကျိလို အဆိုး ကား မဖြစ်ပါစေလင့်”ဟု သညာ၌ စီမံခန့်ခဲ့၍လဲ ရလေ ရာ၏။

အ မှန်အားဖြင့်မူကား မှတ်သားမှု-သညာသည် အစိုးရ သော အတ္တငးသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်လျှင် သညာသည် နှိပ်စက်ဘိုရာလဲ ဖြစ်လျက်ရှိချေသည်။ “ငါ၏ သညာသည် ကျိလို အကောင်း ချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ကျိလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်”ဟု သညာ၌ စီမံခန့်ခဲ့၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

၄-သခ်ၤါရကၠန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့– ပြုပြင် အားထုတ်မှု သခ်ၤါရတို့သည် အစိုးရ သော အတ္တငးသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ကျိသခ်ၤါရတို့သည် နှိပ်စက်ဘိုရာ မဖြစ်ကြတန်လေ ရာ။“ငါ၏ သခ်ၤါရတို့သည် ကျိလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ကြ

www.dhammaransi.com

ပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ကြပါစေလင့်”ဟု သခ်ၤါရတို့၌ စိမ်ခန့်ခဲ့၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်မူကား ပြုပြင်အားထုတ်မှု သခ်ၤါရတို့သည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်လျှင် သခ်ၤါရတို့သည် နှိပ်စက်ဘိုးရာလဲ ဖြစ်လျက် ရှိကြချေသည်။ “ငါ၏ သခ်ၤါရတို့သည် ဤလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ကြပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ကြပါစေလင့်”ဟု သခ်ၤါရတို့၌ စိမ်ခန့်ခဲ့၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

၅-စိညာဏကွန္ဓာ အနတ္တဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ – ကြုံသိမှု စိတ်ဝိညာဉ်သည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် ဟုတ်ပါမူ ဤစိတ်ဝိညာဉ်သည် နှိပ်စက်ဘိုးရာ မဖြစ်တန်လေရာ။ “ငါ၏ စိတ်ဝိညာဉ်သည် ဤလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်”ဟု စိတ်ဝိညာဉ်၌ စိမ်ခန့်ခဲ့၍လဲ ရလေရာ၏။

အမှန်အားဖြင့်မူကား ကြုံသိမှု စိတ်ဝိညာဉ်သည် အစိုးရသော အတ္တင်းသား အတ္တကောင် မဟုတ်ပေ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်လျှင် စိတ်ဝိညာဉ်သည် နှိပ်စက်ဘိုးရာလဲ ဖြစ်လျက် ရှိချေသည်။ “ငါ၏ စိတ်ဝိညာဉ်သည် ဤလို အကောင်းချည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ဤလို အဆိုးကား မဖြစ်ပါစေလင့်”ဟု စိတ်ဝိညာဉ်၌ စိမ်ခန့်ခဲ့၍လဲ မရဘဲ ရှိချေသည်။

www.dhammaransi.com

မှတ်ဖွယ်ဆောင်ပုဒ်များ

(က) ပညတ်အနိစ္စ၊ သိရုံမျှ၊ အနတ္တ မမြင်နိုင်။ (အိုးကွဲခြင်း, လူသေခြင်းများ ပညတ်အနိစ္စ)။

(ခ) ပညတ်ဒုက္ခ၊ သိရုံမျှ၊ အနတ္တ မမြင်နိုင်။ (ဆူးစူးခြင်း စသည်ကြောင့် နာကျင် ခံခက်ခြင်းများ ပညတ်ဒုက္ခ)။

(ဂ) ပရမတ်အနိစ္စ၊ သိမြင်မှ၊ အနတ္တ မြင်နိုင်သည်။

(ဃ) ပရမတ်ဒုက္ခ၊ သိမြင်မှ၊ အနတ္တ မြင်နိုင်သည်။

(င) လက္ခဏာစစ်တွင်၊ တခုမြင်၊ အကုန်ပင် သိတော့သည်။

အနုပဿနာ ၃ ပါး ဆောင်ပုဒ်များ

၁။ အနိစ္စကို သိရမည်၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို သိရမည်၊ အနိစ္စဘာနုပဿနာကို သိရမည်။

(က) ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာက **အနိစ္စတရား**။

(ခ) ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက **အနိစ္စလက္ခဏာ**။

(ဂ) ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု သိတာက **အနိစ္စဘာနုပဿနာဉာဏ်**။

www.dhammaransi.com

၂။ ဒုက္ခကို သိရမည်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာကို သိရမည်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာကို သိရမည်။

(က) ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် နှိပ်စက်အပ်တဲ့ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာက **ဒုက္ခတရား**။

(ခ) ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ်မပြတ်နှိပ်စက်တာက **ဒုက္ခလက္ခဏာ**။

(ဂ) ရှုမှတ်ဆဲမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရ၍ ဆင်းရဲဟု သိတာက **ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်**။

၃။ အနတ္တကို သိရမည်၊ အနတ္တ လက္ခဏာကို သိရမည်၊ အနတ္တာနုပဿနာကို သိရမည်။

(က) သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာက **အနတ္တတရား**။

(ခ) အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာက **အနတ္တလက္ခဏာ**။

(ဂ) ရှုမှတ်ဆဲမှာ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တာကို တွေ့ရ၍ အစိုးမရ ငါကောင် မဟုတ်ဟု သိတာက **အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်**။

အနတ္တလက္ခဏာကို ဃနဖုံးသည်

(က) ရွှေနောက်တရား၊ ခဏပြားလျက်၊ ပိုင်းခြားမပြတ်၊ ငါကောင်မှတ်၊ ပေါ်လတ် **သန္ဋတိဃန** တည်း။

(ခ) ရုပ်နာမ်အများ၊ သဘောပြားလျက်၊ ပိုင်းခြားမပြတ်၊ ငါကောင်မှတ်၊ပေါ်လတ်**သမူဟဃန**တည်း။

www.dhammaransi.com

(ဂ) ရူပ်နာမ်အများ၊ ကိစ္စပြားလျက်၊ ပိုင်းခြားမပြတ်၊ ငါကောင်မှတ်၊ ပေါ်လတ် **ကိစ္စဃန** တည်း။

(ဃ) နာမ်သဘောများ၊အာရုံပြားလျက်၊ပိုင်းခြားမပြတ်၊ ငါကောင်မှတ်၊ ပေါ်လတ် **အာရမ္မဏဃနတည်း**။

(င) ဖြစ်ခိုက်တရား၊ မပိုင်းခြား၍၊ လေးပါးဃန၊ ထင်ပေါ်က၊ အတ္တ စွဲလမ်းသည်။

(စ) ဖြစ်ခိုက်တရား၊ ရူပိုင်းခြား၍၊ လေးပါးဃန၊ ကြေ•ပျက်မှ၊ အနတ္တဉာဏ် ပေါ်သည်။

(ဆ) ဉာဏ်မှန်အနတ္တ၊ ပြည့်စုံမှ၊ အရိယမဂ်ဉာဏ် ရောက်နိုင်သည်။

၆-ရူပကွန္ဓာဒ္ဒိ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စိစစ်ချက်

ရဟန်းတို့–ဒါကို ဘယ်လို ထင်ကြသလဲ၊ ရူပ်ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား။

မမြဲပါဘုရား။

မမြဲတဲ့ တရားဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား။

ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။

မမြဲ, ဆင်းရဲ, ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို ငါဉစ္စာဟု, ငါဟု, ငါ၏အတ္တ အထည်ကိုယ်ဟု ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါမည်လား။

မသင့်ပါဘုရား။

www.dhammaransi.com

၃-ဝေဒနာကွန္ဓာ၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက်

ခံစားမှု-ဝေဒနာဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား။

မမြဲပါဘုရား။

မမြဲတဲ့ တရားဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား။

ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။

မမြဲ, ဆင်းရဲ, ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို ငါဉစ္စာဟု, ငါဟု, ငါ၏အတ္တ အထည်ကိုယ်ဟု ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါမည်လား။

မသင့်ပါဘုရား။

၄-သညာကွန္ဓာ၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စီစစ်ချက်

မှတ်သားမှု-သညာဟာ မြဲသလား မမြဲသလား။

မမြဲပါဘုရား။

မမြဲတဲ့ တရားဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား။

ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။

မမြဲ, ဆင်းရဲ, ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို ငါဉစ္စာဟု, ငါဟု, ငါ၏အတ္တ အထည်ကိုယ်ဟု ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါမည်လား။

မသင့်ပါဘုရား။

www.dhammaransi.com

၉-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စိစစ်ချက်

ပြုပြင်အားထုတ်မှု-သင်္ခါရတရားတွေဟာ မြဲသလား၊ မမြဲသလား။

မမြဲပါဘုရား။

မမြဲတဲ့ တရားဟာ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား။

ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။

မမြဲ, ဆင်းရဲ, ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို ငါဥစ္စာဟု, ငါဟု, ငါ၏အတ္တ အထည်ကိုယ်ဟု ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါမည်လား။

မသင့်ပါဘုရား။

၁၀-ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ လက္ခဏာရေး ၃-ပါး စိစစ်ချက်

ကြံသိမှု စိတ်ဝိညာဉ်ဟာ မြဲသလား မမြဲသလား။

မမြဲပါဘုရား။

မမြဲတဲ့ တရားဟာ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲလား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ချမ်းသာလား။

ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲပါဘုရား။

မမြဲ, ဆင်းရဲ, ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားကို ငါဥစ္စာဟု, ငါဟု, ငါ၏အတ္တ အထည်ကိုယ်ဟု ထင်မှတ်ရန် သင့်ပါမည်လား။

မသင့်ပါဘုရား။

www.dhammaransi.com

(ငါဥစ္စာဟု သာယာသိမ်းပိုက်ရန်လည်း မသင့်၊ ငါဘဲဟု ဂုဏ်ယူပြီး အထင်ကြီးရန်လည်း မသင့်၊ ငါ၏အတ္တ အထည် ကိုယ်ဘဲဟု ထင်မှတ်စဲလမ်းရန်လည်း မသင့်ဟု ဆိုလိုသည်)။

၁၁-ရုပ်တရားခွဲ ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုရန်ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့–ထိုသို့ ငါ, ငါဥစ္စာ, ငါ၏အတ္တဟု ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် ရုပ်သည် လွန်ပြီး - အတိတ်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့-အနာဂတ် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ဆဲ-ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊ အတွင်းက ဖြစ်စေ၊ အပြင်က ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်း ဖြစ်စေ၊ အဝေး ဖြစ်စေ၊ အနီး ဖြစ်စေ၊ ထိုရုပ်ဟူသမျှကို ငါဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရမည်။

၁၂-ဝေဒနာခွဲ ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုရန်ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့–ထိုသို့ ငါ, ငါဥစ္စာ, ငါ၏အတ္တဟု ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် ခံစားမှု-ဝေဒနာသည် လွန်ပြီး-အတိတ် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့- အနာဂတ် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ဆဲ- ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊ အတွင်းကဖြစ်စေ၊ အပြင်ကဖြစ်စေ၊ အကြမ်း ဖြစ်စေ၊ အနုဖြစ်စေ၊ အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းဖြစ်စေ၊ အဝေးဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ထိုခံစားမှု - ဝေဒနာဟူသမျှကို ငါဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရမည်။

www.dhammaransi.com

၁၃-သညာဒ္ဓ ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့–ထို့သို့ ငါ, ငါ့ဉစ္စာ, ငါ၏အတ္တဟု ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် မှတ်သားမှု သညာသည် လွန်ပြီး-အတိတ် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်လတ့ံ-အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ဆဲ- ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊ အတွင်းကဖြစ်စေ၊ အပြင်ကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖြစ်စေ၊ အနု ဖြစ်စေ၊ အညံ့ဖြစ်စေ၊ အကောင်းဖြစ်စေ၊ အဝေး ဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ထိုမှတ်သားမှုသညာဟူသမျှကို ငါ့ဉစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တမဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင် အမှန် အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရမည်။

၁၄-သင်္ခါရတို့၌ ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့–ထို့သို့ ငါ, ငါ့ဉစ္စာ, ငါ၏ အတ္တဟု ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် ပြုပြင် အားထုတ်မှု-သင်္ခါရတို့သည် လွန်ပြီး-အတိတ် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်လတ့ံ- အနာဂတ် ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ဆဲ- ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေ၊ အတွင်းက ဖြစ်စေ၊ အပြင်က ဖြစ်စေ၊ အကြမ်း ဖြစ်စေ၊ အနု ဖြစ်စေ၊ အညံ့ ဖြစ်စေ၊ အကောင်း ဖြစ်စေ၊ အဝေး ဖြစ်စေ၊ အနီး ဖြစ်စေ၊ ထိုပြုပြင်စီရင်မှု-သင်္ခါရ ဟူသမျှတို့ကို ငါ့ဉစ္စာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ထင်ထင် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရမည်။

၁၅-ဝိညာဏ်၌ ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုရန် ညွှန်ပြချက်

ရဟန်းတို့– ထို့သို့ ငါ, ငါ့ဉစ္စာ, ငါ၏အတ္တဟု ထင်မှတ်ရန် မသင့်သောကြောင့် ကုံသိမှု-စိတ်ဝိညာဉ်သည် လွန်ပြီး-အတိတ်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်လတ့ံ-အနာဂတ်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ဆဲ-ပစ္စုပ္ပန်

www.dhammaransi.com

ဖြစ်စေ၊ အတ္တဉ်းက ဖြစ်စေ၊ အပြင်က ဖြစ်စေ၊ အကြမ်း ဖြစ်စေ၊ အနု ဖြစ်စေ၊ အညံ့ ဖြစ်စေ၊ အကောင်း ဖြစ်စေ၊ အဝေး ဖြစ်စေ၊ အနီးဖြစ်စေ၊ ထိုကြံသိမှု-စိတ်ဝိညာဉ် ဟူသမျှ ကို ငါဉစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တမဟုတ်ဟု ဉာဏ် ဖြင့် ထင်ထင် အမှန်အတိုင်း သိမြင်အောင် ရှုရမည်။

ရုပ်ကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ

(က) ရှေးဘဝက ရုပ်သည် ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ရှေး ဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝ ရုပ်သည်လည်း နောင်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ယခုဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက် သွားမည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်သည် အနိစ္စ-မမြဲပါတကား၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲပါတကား၊ အနတ္တ-အစိုးရသော အတ္တ်း သား အတ္တကောင် မဟုတ်၊ သဘောတရား မျှပါ တကား။

(ခ) ရှေးရှေးနှစ်, ရှေးရှေးလ, ရှေးရှေးရက်, ရှေးရှေး အချိန်ကာလများက ရုပ်သည် ယခုနှစ်,ယခုလ,ယခု ရက်,ယခုအချိန်ကာလသို့မရောက်လာ၊ယခုရုပ်သည် လည်း နောက်နောက်နှစ်,နောက်နောက်လ,နောက် နောက်ရက်, နောက်နောက် အချိန် ကာလများသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုပင် ချုပ်ပျက်သွားသော ကြောင့် ရုပ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(ဂ) အတ္တဉ်းကရုပ်သည် အပြင်မရောက်၊ အပြင်ကရုပ်လဲ အတ္တဉ်းမရောက်လာ။ ထိုထို ခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်

www.dhammaransi.com

သုံးသောကြောင့် ရုပ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(ဃ) ရုပ်ကြမ်းက ရုပ်နုမဖြစ်၊ ရုပ်နုကလဲ ရုပ်ကြမ်းမဖြစ်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သုံးသောကြောင့် ရုပ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(င) ရုပ်ညံ့က ရုပ်ကောင်းမဖြစ်၊ ရုပ်ကောင်းကလဲ ရုပ်ညံ့မဖြစ်။ထိုထိုခဏမှာပင်ချုပ်ပျက်သုံးသောကြောင့် ရုပ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(စ) အဝေးကရုပ်သည် အနီးမရောက်လာ၊အနီးက ရုပ်လဲ အဝေးမရောက်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သုံးသောကြောင့် ရုပ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

ဝေဒနာကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ

(က) ဧရှေးဘဝကဝေဒနာသည် ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ရှေးဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝ ဝေဒနာသည်လည်း နောင်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်သွားမည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည်အနိစ္စ-မမြဲပါတကား၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲပါတကား၊ အနတ္တ-အစိုးရသော အတ္တငါးသား အတ္တကောင် မဟုတ်၊ သဘောတရားမျှပါတကား။

www.dhammaransi.com

(ခ) ဧရွှေးရွှေးနှစ်, ရွှေးရွှေးလ, ဧရွှေးရွှေးရက်, ဧရွှေးရွှေး အခါခါကာလမျှားက ဝေဒနာသည် ယခုနှစ် ယခုလ, ယခုရက်, ယခုအခါခါကာလသို့ မရောက်လာ၊ ယခု ဝေဒနာသည်လည်း နောက်နောက်နှစ်, နောက်နောက်လ, နောက်နောက်ရက်, နောက်နောက် အခါခါကာလမျှားသို့ ရောက်မည် မဟုတ်။ ယခုပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် ဝေဒနာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(ဂ) အတွင်းက ဝေဒနာသည် အပြင်မရောက်၊ အပြင်က ဝေဒနာလဲ အတွင်း မရောက်လာ။ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် ဝေဒနာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(ဃ) ဝေဒနာကြမ်းက ဝေဒနာနုမဖြစ်၊ ဝေဒနာနုကလဲ ဝေဒနာကြမ်း မဖြစ်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝေဒနာသည် အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တပါတကား။

(င) ဝေဒနာညှံက ဝေဒနာကောင်း မဖြစ်၊ ဝေဒနာကောင်းကလဲ ဝေဒနာညှံမဖြစ်။ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝေဒနာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(စ) အဝေးက ဝေဒနာသည် အနီး မရောက်လာ၊ အနီးက ဝေဒနာလဲ အဝေးမရောက်။ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝေဒနာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

www.dhammaransi.com

သညာကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ

(က) ရှေးဘဝက သညာသည် ယခုဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ရှေးဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝ သညာသည်လည်း နောင်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက် သွားမည်။ ထို့ကြောင့် သညာသည် အနိစ္စ-မမြဲပါတကား၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲပါတကား၊ အနတ္တ-အစိုးရသော အတ္တငါးသား အတ္တကောင်မဟုတ်၊ သဘောတရားမျှပါတကား။

(ခ) ရှေးရှေးနှစ်, ရှေးရှေးလ, ရှေးရှေးရက်, ရှေးရှေးအချိန် ကာလများက သညာသည် ယခုနှစ်, ယခုလ, ယခုရက်, ယခုအချိန်ကာလသို့ မရောက်လာ၊ ယခု သညာသည်လည်း နောက်နောက်နှစ်, နောက်နောက်လ, နောက်နောက်ရက်, နောက်နောက်အချိန် ကာလများသို့ ရောက်မည် မဟုတ်။ ယခုပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် သညာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(ဂ) အတ္တငါးက သညာသည် အပြင်မရောက်၊ အပြင်က သညာလဲ အတ္တငါး မရောက်လာ။ ထိုထို ခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် သညာသည် အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(ဃ) သညာကြမ်းက သညာနုမဖြစ်၊ သညာနုကလဲ သညာကြမ်းမဖြစ်။ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် သညာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

www.dhammaransi.com

(ဂ) သညာညွှံက သညာကောင်းမဖြစ်၊ သညာကောင်းက လဲ သညာညွှံ မဖြစ်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် သညာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(စ) အဝေးကသညာသည် အနီး မရောက်လာ၊ အနီးက သညာလဲ အဝေးမရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် သညာသည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

သင်္ခါရတို့ကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ

(က) ရှေးဘဝက သင်္ခါရတို့သည် ယခု ဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ရှေးဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ။ ယခုဘဝ သင်္ခါရတို့သည်လည်း နောင်ဘဝသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက် သွားမည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ-မမြဲပါတကား၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲပါတကား၊ အနတ္တ-အစိုးရသော အတ္တငါးသား အတ္တကောင် မဟုတ်၊ သဘောတရားမျှပါတကား။

(ခ) ရှေးရှေးနှစ်, ရှေးရှေးလ, ရှေးရှေးရက်, ရှေးရှေး အချိန်ကာလများက သင်္ခါရတို့သည် ယခုနှစ်, ယခုလ, ယခုရက်, ယခုအချိန်ကာလသို့ မရောက်လာ၊ ယခုသင်္ခါရတို့သည်လည်း နောက်နောက်နှစ်, နောက်နောက် လ, နောက်နောက် ရက်, နောက်နောက် အချိန်ကာလများသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုပင်

www.dhammaransi.com

ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(ဂ) အတွင်းက သင်္ခါရတို့သည် အပြင် မရောက်၊ အပြင်က သင်္ခါရတို့လဲ အတွင်း မရောက်လာ၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ချုပ်ပျက် သွားသောကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(ဃ) သင်္ခါရကြမ်းတို့က သင်္ခါရနု မဖြစ်၊ သင်္ခါရနုတို့ကလဲ သင်္ခါရကြမ်း မဖြစ်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(င) သင်္ခါရ ညှံတို့က သင်္ခါရကောင်း မဖြစ်၊ သင်္ခါရကောင်းတို့ကလဲ သင်္ခါရညှံ မဖြစ်၊ ထိုထို ခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(စ) အဝေးက သင်္ခါရတို့သည် အနီးမရောက်လာ၊ အနီးက သင်္ခါရတို့လဲ အဝေးမရောက်၊ ထိုထိုခဏမှာပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

ဝိညာဉ်ကို ၁၁-ဌာနဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပုံ ဆောင်ပုဒ်များ

(က) ရှေးဘဝက ဝိညာဉ်သည် ယခု ဘဝသို့ မရောက်လာ၊ ရှေးဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ၊ ယခုဘဝ ဝိညာဉ်သည်လည်း နောင်ဘဝသို့ ရောက်မည်မဟုတ်၊ ယခု ဘဝမှာပင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်သွားမည်။

www.dhammaransi.com

၅၀ အနတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ-မမြဲ ပါတကား၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ ပါတကား၊ အနတ္တ-အစိုးရသောအတ္တငှါးသား အတ္တကောင် မဟုတ်၊ သဘောတရားမျှပါတကား။

(၁) ရှေးရှေးနှစ်, ရှေးရှေးလ, ရှေးရှေးရက်, ရှေးရှေး အခါခါန်ကာလမျှားက ဝိညာဉ်သည် ယခုနှစ်,ယခုလ, ယခုရက်, ယခု အခါန်ကာလသို့ မရောက်လာ၊ ယခု ဝိညာဉ်သည်လည်း နောက်နောက်နှစ်, နောက်နောက်လ, နောက်နောက်ရက်, နောက်နောက် အခါန်ကာလမျှားသို့ ရောက်မည် မဟုတ်၊ ယခုပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(၂) အတ္တငှါးက ဝိညာဉ်သည် အပြင် မရောက်၊ အပြင်က ဝိညာဉ်လဲ အတ္တငှါးမရောက်လာ၊ ထို့ထို့ ခဏမျှပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

(၃) ဝိညာဉ်ကြွမ်းက ဝိညာဉ်နှု မဖြစ်၊ ဝိညာဉ်နှုကလဲ ဝိညာဉ်ကြွမ်း မဖြစ်၊ ထို့ထို့ ခဏမျှပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

(၄) ဝိညာဉ်ညှံက ဝိညာဉ်ကောင်း မဖြစ်၊ ဝိညာဉ်ကောင်းကလဲ ဝိညာဉ်ညှံ မဖြစ်၊ ထို့ထို့ ခဏမျှပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ပါတကား။

www.dhammaransi.com

(စ) အဝေးက ဝိညာဉ်သည် အနီးမရောက်လာ၊ အနီးက ဝိညာဉ်လဲ အဝေး မရောက်၊ ထိုထို ခဏမျှပင် ချုပ်ပျက်သွားသောကြောင့် ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပါတကား။

၁၆-နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ်နှင့်တကွ မဂ်,ဖိုလ်ဉာဏ်များဖြစ်ပုံ

ရဟန်းတို့ – အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားတပည့် အရိယာသာဝကသည် ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း သိမြင်လျှင် ရုပ်၌လည်း မပျော်မွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်၊ ဝေဒနာ၌လည်း မပျော်မွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်၊ သညာ၌လည်း မပျော်မွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်၊ သင်္ခါရတို့၌လည်း မပျော်မွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်၊ စိတ်ဝိညာဉ်၌လည်း မပျော်မွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။

ငြီးငွေ့လျှင် တပ်စွဲခြင်း ကင်းလေတော့သည်၊ တပ်စွဲခြင်း ကင်းသောကြောင့် လွတ်မြောက် လေတော့သည်၊ လွတ်မြောက်ပြီးလျှင် "ငါစိတ် လွတ်မြောက်သွားပြီ"ဟု ဆင်ခြင်လျက် အသိဉာဏ် ဖြစ်လာလေသည်၊ "ဘဝသစ်ဖြစ်မှု ကုန်ပေပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးမှု ပြည့်စုံပေပြီ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စကို ပြုမှု ပြီးဆုံးပေပြီ၊ ဤကိစ္စအတွက် နောက်ထပ် ပြုရန်မရှိတော့ပြီ"ဟု ဆင်ခြင်လျက် သိလေတော့၏။

၁၇-ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ

ဤ **အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်** တရားတော်ကြီးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်တို့သည်

www.dhammaransi.com

၅၂ အနုတ္တလက္ခဏသုတ် တရားတော်ကြီး

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည့် တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်ကြလျက် နှစ်သက်သဘောကျလေကုန်ပြီ။ ဤတရားတော်ကို ဟောစဉ်မှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော် ငါးပါးတို့၏ စိတ်နှလုံးတော်မျှားသည် တစုံတခုကိုမျှ မစွဲလမ်းဘဲ အာသဝေါတရားလေးပါးတို့မှ လွတ်မြောက်သွားကြပေသတည်း။

ကဲ–တရားတော် အဆုံးသတ်တော့မယ်၊ ဒီ အနုတ္တလက္ခဏသုတ္တန်၌ ဟောကြားတော်မူအပ်သော အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာတို့နှင့်တကွ လိုရင်းပဓာနဖြစ်သော အနတ္တလက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရှုမှတ်ပွါးများ ပိုင်းခြားသိမြင်ကြ၍ အာသဝေါတရား ၄-ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ ဖြစ်သော "အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်"ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အနတ္တလက္ခဏသုတ် ပြီးပါပြီ။

မှာထားချက်။ ။သုတ်၏ ဘာသာပြန်နှင့် ဆောင်ပုဒ်အကျဉ်းချုပ်မျှသာ ဖြစ်သည်၊ ဟောစဉ် အဓိပ္ပါယ်မှာ အလွန်ကျယ်ဝန်းသောကြောင့် ဤစာအုပ်ငယ်၌ မဖော်ပြနိုင်ပါ။ ဤတရားတော်၌ ၁-မှ ၁၇-အထိ ဂဏန်းစဉ်နှင့်တကွ ပြထားသော ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ စာပိုဒ်များမှာ သုတ်ရင်း၏ မြန်မာပြန်များ ဖြစ်ပါသည်၊ ကြွင်းသော စာပိုဒ်များမှာ ဆရာတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်နှင့် ဆောင်ပုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။

www.dhammaransi.com

၁၃၁၃-ခု၊ တန်ခူးလဆုတ် ၁၄-ရက် ဥပုသ်နေ့ညတွင်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား
အသံလွှင့် ဟောကြားသည့်

မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး

(ပဌမပိုင်း)

ယခု ဟောမည့် တရားတော်က **"မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး"** ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ တရားတော်ကြီးဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အရေးပါ အရာအရောက်ဆုံး **လိုရင်းတရားတော်ကြီး**လို့ ဆိုယင် မလွဲပါဘူး၊ ဘာ့ကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ ဒီ **မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်** ထဲမှာ ပုဗ္ဗဘာဂမင်္ဂလိုနေ့ခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ပုံ တွေ့ကိုလဲ အပြည့်အစုံ အတိုအကျ ဖော်ပြထားပါတယ်၊ ဉာဏ်အထူးများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုလဲ ထင်ရှားစွာ ပြထားပါတယ်၊ ပရိညေယျ, ပဟာတဗ္ဗ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗ, ဘာဝေတဗ္ဗ ဆိုတဲ့ **အရိယသစ္စာလေးပါး** ကိုလဲ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံကြီး ပြထားပါတယ်၊ ရဲရင့်ခိုင်မာတဲ့ ဝန်ခချက်ကိုလဲ နဂိုးချုပ်အနေနဲ့ အားတက်လောက်အောင်ဘဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲလို့ ဆိုတော့— သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို ပွါးများ အားထုတ်ယင် အလတ်စား နေယျထဲက **ဉာဏ်အလေးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မှ(၇)နှစ်နဲ့ အနာဂါမ်, ရဟန္တာ-ဖြစ်နိုင်ပါတယ်တဲ့၊ ဉာဏ်ထက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့(၇)ရက်ထဲနဲ့ အနာဂါမ်,ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။**

www.dhammaransi.com

ဒီတော့ ဒီ ခံဝန်တော် မူချက်ဖြင့်ပင် သောတာပန် သကဒါဂါမ်လောက် ဖြစ်ဘို့ရာကတော့ ဒါထက်တောင် မြန်နိုင်သေးတယ် ဆိုတာဟာ ထင်ရှား နေတော့တာဘဲ၊ အများကြီး အားတက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ပြီးတော့ အကျိုး အာနိသင် တွေကိုလဲ စကား ပလ္လင်ခံပြီး တရား ကျေညာတော်မူလိုက်ကတဲ့ကိုက ဖော်ပြသွားတော့တာဘဲ။ ကဲ-ယခု အဲဒီ တရား ကျေညာတော်မူချက်ကို နာရတော့မယ်၊ ရိုရိုသေသေ အာရုံစူးစိုက်ကြ။

ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောက ပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခ-ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကရိယာယ၊ ယဒိဒ စတ္တာရော သတ-ပဋ္ဌာနာ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာန၊ လေးပါးသော အကြင်သတိပဋ္ဌာန်တို့ ရှိကြပေ၏။ အယံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန် အကျင့်လမ်းသည်။ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သတ္တဝါတွေ စိတ်အညစ်အကြေး ကင်း၍ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ဘို့ရာ။ ကောယနော မဂ္ဂေါ၊ တခုတည်းသော လမ်း, တကြောင်းတည်းသော လမ်းပေတည်း။

ကိလေသာ ကင်းပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတာကို စင်ကြယ်တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။အဲဒီ ရဟန္တာဖြစ်ဘို့ အကျင့်ဟာ ဟောဒီ သတိပဋ္ဌာန် တလမ်းထဲသာ ရှိတယ်တဲ့။ ပြီးတော့—ဒီသတိ-ပဋ္ဌာန် အကျင့်ဟာ အဲဒီ ရဟန္တာ အဖြစ်တိုင်အောင် မုချကိန်းသေ ရောက်စေနိုင်တဲ့ မလွဲနိုင်သောလမ်း,တကြောင်းထဲလမ်း

www.dhammaransi.com

ပါဘဲတဲ့။ ဒီတော့–**စိတ်အညစ်အကြေးကင်းပြီး ရဟန္တာဖြစ်ချင်ကြယင် ဒီသတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကိုဘဲ အားထုတ်ကြရမယ်။** ဒီနေရာမှာ တချို့က–"ရဟန္တာတိုင်အောင်တော့လဲ မဖြစ်ချင်သေးပါဘူး၊ အပါယ်ဘေးက လွတ်ရုံ သောတာပန်လောက်ပဲ ဖြစ်ချင်ပါတယ်၊ ဒီလိုကော ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား"လို့ မေးချင်ကောင်း မေးချင်ကြပေလိမ့်မယ်။ ဒါကတော့ စိုးရိမ်စရာမရှိပါဘူး။"ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်"ဆိုတာက သောတာပန်,သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီးတော့ နောက်ဆုံးကျမှ ဖြစ်ထာဘဲ၊ ဒါကလဲ အားထုတ်မှု ပြည့်စုံမှု ဖြစ်ထာပါ။ သောတာပန်လောက်ပဲ ဖြစ်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပြည့်အစုံ အားထုတ်ပါမှ သောတာပန်လောက်ပဲ ဖြစ်နိုင် ပါတယ်၊ ဒါထက် ပိုပြီးတော့ ဖြစ်ကို မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့်– သောတာပန်လောက် ဖြစ်ချင်ယင်လဲ ဒီ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကိုဘဲ အားထုတ်မယ် ဆိုတာကို မြဲမြဲကြီး မှတ်ထားကြရမယ်။

အယံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းသည်။ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်း, ငိုကြွေးရခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်သွားဘို့ရာလဲ။ ကောယနော မဂ္ဂါ၊ တခု တည်းသောလမ်း, တကြောင်းတည်းသောလမ်းပေတည်း။

လောကမှာ–မိဘ လင်မယား သားသမီးတွေ သေကြပျက်စီးလို့, တကဲ့တပြားစီဖြစ်လို့, စီးပွါးတွေပျက်စီးလို့၊ ဒီလို ဘေးဆိုးတွေနဲ့ တွေ့တွေ့ပြီး စိုးရိမ် ပူဆွေး ငိုကြွေးနေကြရတာတွေဟာ အတော်ကို ဆိုးဝါးတာတွေဘဲ၊ အဲဒီ အဆိုးတွေကိုလဲ ဒီ သတိပဋ္ဌာန် အကျင့်ဖြင့် ကျော်လွန်သွားနိုင်ပါတယ် တဲ့။ ဒီတော့–ဘယ်ခါမှ မစိုးရိမ် မပူဆွေး မငိုကြွေးရဘဲ ပျော်

www.dhammaransi.com

ပျော် ရွှင်ရွှင်နဲ့ချည်း နေသွားချင်ကြယင် ဒီ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကိုဘဲ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြရမယ်။

အယံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် အကျင့်လမ်းသည်။ ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်သွားဘို့ရာလဲ။ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ၊ တခုတည်း သောလမ်း, တကြောင်းတည်းသောလမ်းပေတည်း။

ကိုယ်ထဲမှာ အနေဆိုး အခံခက်တဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး စိတ်ထဲမှာ အနေဆိုး အခံခက်တဲ့ စိတ်ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုး၊ ဟောဒီ ဆင်းရဲ ၂-မျိုးဟာ လောကမှာ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံးဘဲ။ အဲဒီ ဆင်းရဲဆိုးတွေကိုလဲ ဒီသတိပဋ္ဌာန် အကျင့်ဖြင့်ပင် လုံးဝငြိမ်းစေနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒီတော့-ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းပြီး အစဉ်ထာဝရ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ချည်း နေချင်ကြယင် ဒီ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကိုဘဲ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြရမယ်။

အယံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် အကျင့်လမ်းသည်။ ဉာယဿ အဓိဂမာယ၊ အရိယာမဂ်ကို ရဘို့ရာလဲ။ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ၊ တခုတည်းသော လမ်း, တကြောင်းတည်းသော လမ်းပေတည်း။ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘို့ရာလဲ။ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ၊ တခုတည်းသော လမ်း, တကြောင်းတည်းသော လမ်းပေတည်း။

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဆိုတာ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်မှာ အထွတ်အမြတ်ဆုံး လိုရင်း တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဘို့ လမ်းဟာလဲ ဟောဒီ သတိပဋ္ဌာန် အကျင့်တလမ်းထဲ

www.dhammaransi.com

သာ ရှိပါဘယ်တဲ့။ ပြီးတော့ ဒီ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဟာ မင်္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မလွဲတမ်း ကေန် အမှန် ရောက်စေနိုင်တဲ့ တကြောင်းတည်းသော ကိန်းသေ လမ်းပါတဲ့။ ဒီတော့– မင်္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ယခုဘဝတွင်ဘဲ တကယ်ရောက်ချင်ကြယင် မလွဲနိုင် မမှားနိုင်တဲ့ ဒီသတိပဋ္ဌာန် လမ်းကိုသာ သွားကြရုံ ရှိတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် သွားချင်တဲ့သူတွေ သွားရအောင် လို့ ယခု ဆရာတော်က သဲလွန်စ ပေးတဲ့အနေနဲ့ ဒီသတိပဋ္ဌာန် တရားကို ဟောကြား ညွှန်ပြနေတာလို့ မှတ်ကြစေလိုပါတယ်။

"သတိပဋ္ဌာန်"ဆိုတာက ဘာလဲ **"သတိမပြတ်ဖြစ်မှု, စဲမြဲတဲ့ အမှတ် ရမှုပါဘဲ"** ဘာတွေကို အမှတ်ရ ရ ပါ့မလဲလို့ ဆိုတော့–ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **"ကိုယ်အမှုအရာ ရုပ်အပေါင်း"** ကိုလဲ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ မလွတ်တမ်း အမှတ်ရ ရမယ်။ပြီးတော့–ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **"ခံစားမှုဝေဒနာ"** တွေကိုလဲ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ မလွတ်တမ်း အမှတ်ရ ရမယ်။ ပြီးတော့— ထင်ရှား ပေါ်လာတဲ့ **"ကြံစည် စဉ်းစားမှု-စိတ်"** ဟူသမျှကိုလဲ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ မလွတ်တမ်း အမှတ်ရ ရမယ်။ပြီးတော့–ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **"သဘောတရား"** ဟူသမျှကိုလဲ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ မလွတ်တမ်း အမှတ်ရ ရမယ်။ ဒီလို မှတ်နိုင်အောင် မပြတ်လဲ ကြောင့်ကြ စိုက်ပေး နေရမယ်။

ဆိုလိုရင်းကတော့—ပေါ်လာတိုင်းသော ရုပ်နာမ်တွေကို မသိဘဲနဲ့ တချက်မှ လွတ်မသွားရအောင် မပြတ် ကြောင့်ကြ စိုက်ပြီး တမှတ်ထဲ ရှုမှတ်နေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်ပုံကို ကာယာနုပဿီ, ဝေဒနာနုပဿီ စသည်ဖြင့် ဟော

www.dhammaransi.com

ထားပါတယ်။ ဥပမာ-သွားတဲ့ အခါမှာ ဆိုယင် ခြေထောက်ကြွလာစ-မှ စပြီးတော့ နင်းချမှု ဆုံးသွားသည် တိုင်အောင် တရွေ့တရွေ့ချင်း တောင့်တင်း လှုပ်ရှားသွားတဲ့ ရုပ်အပေါင်းကို စူးစိုက်ပြီး စေ့စေ့စပ်စပ် မပြတ်ရှုမှတ်သွားရမယ်၊ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဒီလိုချည်း မပြတ်မှတ်သွားရမယ်၊ တချက်မှ လွတ်မသွားစေရဘူး၊ ဘာကိုမှလဲ မစဉ်းစားရဘူး၊ စဉ်းစားမိယင် အဲဒီ စဉ်းစားတဲ့ စိတ်ကိုလဲ မှတ်သိသွားရမယ်။ ပြီးတော့—လက်ခြေမျှားကို ကွေးရာ ဆန့်ရာမှာလဲ ကွေးစ ဆန့်စကထဲက စပြီး အဆုံးတိုင်အောင် တရွေ့တရွေ့ချင်း တောင့်တင်း ရွေ့ရှားသွားတဲ့ ရုပ်အပေါင်းကို စူးစိုက်ပြီး စေ့စေ့စပ်စပ် မပြတ်ရှုမှတ်ရမယ်။ ကိုယ်အပြု အမူအရာတိုင်း ဒီနည်းချည်းဘဲ၊ တချက်ကလေး တကွက်ကလေးမှ မလွတ်စေရဘူး၊ အကုန်လုံး စေ့စေ့စပ်စပ် မပြတ် သိသိသွားအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရမယ်။

ပြီးတော့—ညောင်းမှု- ပူမှု-နာကျင်မှု အစရှိတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ထင်ရှားလာပြန်ယင်လဲ အဲဒီ ဝေဒနာကိုဘဲ သေသေချာချာ စူးစိုက်ပြီး "ညောင်းတယ်-ညောင်းတယ်" စသည်ဖြင့် မပျောက်မချင်း မပြတ် ရှုမှတ်ရမယ်။ ပြီးတော့ ကြုံစည်စဉ်းစားမှု စိတ်ကူးများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကိုဘဲ စူးစိုက်ပြီး ကြုံတယ်, စဉ်းစားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရမယ်။ ပြီးတော့ နှစ်သက်မှု,စိတ်ပျက်မှု,မြင်မှု,ကြားမှု အစရှိတဲ့ သဘောတရားတွေ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ယင်လဲ အဲဒီ သဘောတရားကိုဘဲ စူးစိုက်ပြီး "နှစ်သက်တယ် နှစ်သက်တယ်" စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရမယ်။

www.dhammaransi.com

“ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ထင်ရှား ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မလွတ်အောင် ရှုမှတ်ရမယ်”ဆိုပေမယ့်လို့ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ မမှတ်နိုင်ဘဲ မေ့မေ့သွားတာတွေကသာ များနေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မလျော့သော လုံ့လနဲ့ မပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ရိုရိုသေသေ ရှုမှတ်နေယင် ငေး ငါး ခြောက်ရက်လောက် ကြာတော့ သတိ သမာဓိ အားဟာ ထူးထူးခြားခြားကြီးဘဲ ဖြစ်လာပါတယ်၊ မမှတ်နိုင်တာ မသိတာ မေ့သွားတာရယ်လို့ကို မရှိသလောက်ပဲ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်စိတ်က မှတ်ရာအာရုံများမှာ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ကျကျသွားသလို စူးစိုက်တည်ငြိမ်နေပါတယ်။ ဒီလို စူးစိုက် တည်ကြည်တာက **ဝိပဿနာဓာတိက သမာဓိ**ဘာ။ ဒီသမာဓိအားကောင်းလာတော့ မှတမှတ့ အာရုံကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပြတ်သား ရှင်းလင်းစွာ သိသိ သွားပါတယ်။

ဘယ်လို့လဲလို့ဆိုတော့ ရုပ်ကို မှတ်မိယင် အာရုံမပြုတတ် မသိတတ်တဲ့ သဘောတရားဘဲလို့ ထင်ရှား သိသိသွားပါတယ်၊ ဝေဒနာကို မှတ်မိယင် အကောင်းအဆိုးကို ခံစားတဲ့ သဘောတရားဘဲလို့ ထင်ရှား သိသိ သွားပါတယ်၊ စိတ်ကို မှတ်မိယင် အာရုံဆီ ရောက်ရောက်သွားတဲ့ သဘောတရားဘဲလို့ ထင်ရှား သိသိ သွားပါတယ်။ ။ပြီးတော့ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံရော, မှတ်သိတဲ့ စိတ်ရော ပေါ်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း၊ ပေါ်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ ခဏမစဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလဲ ထင်ရှား သိသိသွားတယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲဘူး, ဆင်းရဲချည်းဘဲ, သဘောတရားမျာဘဲလို့လဲ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောကျ

www.dhammaransi.com

ကျသွားပါတယ်။ ဒီလို သိနေတဲ့အတွက် မှတ်သိရတဲ့အာရုံတွေကို နှစ်သက်စရာလို့လဲ မထင်တော့ဘူး၊ မုန်းစရာလို့လဲ မထင်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ နှစ်သက်မှုနဲ့ ဒေါမနဿဆိုတဲ့ နှလုံးမသာမှုဟာ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ငြိမ်းနေပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း နှစ်သက်ဖွယ် မုန်းဖွယ် မထင်အောင်, သို့မဟုတ်....နှစ်သက်မှု, မုန်းမှု စသော ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး မမြဲ, ဆင်းရဲ, သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိသိနေတာဟာ **ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်**ဘဲ။ ပြီးတော့ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာ, စိတ်, သဘောတရားတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး မမြဲ, ဆင်းရဲ, သဘော တရားမျှဘဲလို့ သိသိ နေတာတွေဟာလဲ **ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်**တွေဘဲ။ ဒါကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ် ဟူသမျှကို ရှုမှတ်ပြီး ဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ပွါးနေရင်းပင် မင်္ဂလာ ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင် သွားပါတယ်။ ဒီလို တွေ့မြင်သွားသည် တိုင်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုတာကို–

> “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟာရတိ၊ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟာရတိ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟာရတိ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟာရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ”လို့

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။ ဒီ ပါဠိကို သိလွယ်တဲ့ နည်းနဲ့ မြန်မာပြန်ပြီး ပြပါဦးမယ်။

www.dhammaransi.com

ထင်ရှား ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်ရမည်၊ ရှုမြင်နိုင်အောင် မပြတ် ကြောင့်ကြ စိုက်ရမည်၊ မပြတ် မှတ်လျက် အမှန် အတိုင်း သိရမည်။ ဒီလို သိလျှင် သိတိုင်း သိတိုင်း ကိုလေသာ ငြိမ်းလေတော့သည်။ ရုပ်အမှုအရာတိုင်း မှာ ကိုလေသာ ငြိမ်းအောင် ဒီလို မှတ်သိနေတာကို **ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်** ဟု ခေါ်သည်။

ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ခံစား**မှု** ဟူသမျှကို အမှန် အတိုင်း ရှုမြင်ရမည်၊ ရှုမြင်နိုင်အောင် မပြတ် ကြောင့် ကြ စိုက်ရမည်၊ မပြတ်မှတ်လျက် အမှန်အတိုင်း သိရ မည်။ ဒီလို သိလျှင် သိတိုင်း သိတိုင်း ကိုလေသာ ငြိမ်း လေတော့သည်။ ခံစားမှုတိုင်းမှာ ကိုလေသာ ငြိမ်း အောင် ဒီလိုမှတ်သိနေတာကို **ဝေဒနာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်** ဟု ခေါ်သည်။

ထင်ရှား ပေါ်လာတဲ့ စိတ် ဟူသမျှကို အမှန် အတိုင်း ရှုမြင်ရမည်၊ ရှုမြင်နိုင်အောင် မပြတ် ကြောင့် ကြစိုက်ရမည်၊ မပြတ် မှတ်လျက် အမှန်အတိုင်းသိရ မည်။ ဒီလို သိလျှင် သိတိုင်း သိတိုင်း ကိုလေသာငြိမ်း လေတော့သည်။ စိတ်အမှုအရာတိုင်းမှာ ကိုလေသာ ငြိမ်းအောင် ဒီလို မှတ်သိနေတာကို **စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်** ဟု ခေါ်သည်။

ထင်ရှား ပေါ်လာတဲ့ သဘောတရား ဟူသမျှကို အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်ရမည်၊ ရှုမြင်နိုင်အောင် မပြတ်

www.dhammaransi.com

ကြောင့်ကြစိုက်ရမည်၊ မပြတ်မှတ်လျက် အမှန်အတိုင်း သိရမည်။ ဒီလို သိလျှင် သိတိုင်း သိတိုင်း ကိလေသာ ငြိမ်းလေတော့သည်။ သဘောတရားတိုင်းမှာ ကိလေသာ ငြိမ်းအောင် ဒီလို မှတ်သိနေတာကို **ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်** ဟု ခေါ်သည်။

အချို့ကား ကျတော့မယ်၊ သို့ပေမယ့် အရေးကြီးတဲ့ စကားကလေးတပိုဒ်တော့ ပြောလိုက်ဦးမှဘဲ၊ **မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ဟာ ဝန်ခံချက်ပေးပြီး ဟောတဲ့ သန္ဒိဋ္ဌိကတရားတော်ပါ။** စာဆိုလောက်, သူပြော လူပြောလောက်နဲ့ ကျေနပ်ရတဲ့ တရားမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ **တကယ်တမ်း ကျင့်ကြည့်ယင် ကိုယ်တိုင် တွေ့နိုင်တဲ့ လက်တွေ့ တရားတော်ပါ။** ဒီတော့–လက်တွေ့တရားကို စာတွေ့လောက်နဲ့တော့ ဝေဘန် မနေကြရန် အထူး သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်-မဟုတ် တကယ် သိချင်ယင်တော့ နည်းယူပြီး တကယ်တမ်း အားထုတ်ကြစေလိုပါတယ်၊ တကယ် အားထုတ်ကြယင်တော့ ယခု ပြောပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း သမာဓိဉာဏ် အထူးတွေ့ ဖြစ်လာတာကို ကိုယ်တိုင်ဘဲ တွေ့ကြရပါလိမ့်မယ်။

အချို့ကား ကျနေပြီ၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော် ပဌမပိုင်းကို ဒီမျှနဲ့ အဆုံးသတ်ပါတော့မယ်။ နောက် သီတင်းနှေ့မှာ ဒုတိယပိုင်းကို ဆက်လက်၍ နာယူ မှတ်သားနိုင်ကြပါစေ....။

ပဌမပိုင်း ပြီး၏။

www.dhammaransi.com

၁၃၁၃-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း(၈)ရက်နေ့ညတွင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

အသံလွှင့်ဟောကြားသည့်

မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး

(ဒုတိယပိုင်း)

ဒီနေ့ ဟောမယ့် တရားတော်ကတော့ အလျင်တပတ်က အဆက် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော် ဒုတိယပိုင်းပါဘဲ၊ ဟိုတနေ့က ပဌမပိုင်းမှာ အကျဉ်းဥဒ္ဒေသကို ဟောခဲ့တယ်၊ ဒီကနေ့တော့ အကျယ် နိဒ္ဒေသကို ဟောရမှာဘဲ၊ သို့ပေမဲ့ အကျယ်ဒေသနာတော်မှာ ၂၁-ပိုင်း ရှိနေတော့ အဲဒီ ၂၁-ပိုင်းထဲက ဣရိယာပထပိုင်း လောက်ပဲ ဒီနေ့ ဟောနိုင်မယ်။ ရှေးဦးစွာ သိထားစေချင်တာကတော့ "သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်မှာ အဖဲ့အနွဲ့ အသိုင်းအဝိုင်း ဆိုယင် ဘာမှ မပါဘူး"ဆိုတာကို သိထားကြစေလိုပါတယ်၊ ပြီးတော့ **မင်္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ပေါက်လုပ်ငန်းစဉ်ကိုချည်း လွယ်လွယ် ကလေးနဲ့ တိုက်ရိုက် ဟောထားတယ်** -ဆိုတာကိုလဲ သိထားကြ စေလိုပါတယ်၊ ဒီလို သိပြီးတော့ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် အကောင်းဆုံး ရှေးချယ်ပြီး ပေးထားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပေါက် ဘာဝနာလုပ်ငန်းတွေကို သိရတော့မယ်"လို့ စိတ်အား ထက်သန်စွာနဲ့ စူးစူးစိုက်စိုက် နာယူကြစေလိုပါတယ်။

www.dhammaransi.com

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ နိဗ္ဗာန်ပေါက် ဘာဝနာ အလုပ်ဟာ အရေးအကြီးဆုံးဘဲ၊ ဒီ ဘာဝနာ အလုပ်ကို ကျကျနန သိပါမှ အားထုတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တယ်၊ မသိယင်တော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ လွဲသွားနိုင်တယ်။ ဒီနေရာမှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့ လွဲစေတတ်တဲ့အကြောင်း ၂-ပါးကိုလဲ သိထားကြစေလို့ ပါတယ်၊ ဘာမျှားလဲလို့ ဆိုတော့ အမှတ်(၁)က **ပါပမိတ္ထတာ** တဲ့၊ အမှတ် (၂)က **ကိရိယာပရိဟာနိ** တဲ့။

အမှတ် (၁) **ပါပမိတ္ထတာ** ဆိုတာက စိတ်သဘောထား ညံ့ဖျင်းတဲ့ ဆရာကို ယုံကြည် **အ**ားကိုးနေတာပါဘဲ၊ အရှင် ဒေဝဒတ်ရဲ့ စကားကို လိုက်နာမိလို့ အဇာတသတ်မင်း မဂ်ဖိုလ်နဲ့ လွဲသွားရတာဟာ ဒီ ပါပမိတ္ထတာကြောင့်ဘဲ တဲ့၊ ဒီတော့ **မဂ္ဂန္တရာယ်ဆိုက်အောင်** ချောက်တွန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ် **မဂ်ဖိုလ်ပေါက် တရားအလုပ်ကို** တားမြစ်ကန့်ကွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စကားကို နားယောင်နေယင် **မဂ်,ဖိုလ်နဲ့ လွဲသွားနိုင်တယ်**-ဆိုတာကို ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိထားကြရမယ်။

အမှတ်(၂) **ကိရိယာပရိဟာနိ**-ဆိုတာကတော့ ဟောမှု, နာမှု, ကျင့်မှု ဆိုတဲ့ ဒီအလုပ်တာဝန် ၃-မျိုး ချွတ်ယွင်းတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးထဲမှာ ဟောမှုကတော့ "တေတသ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခပနုဒနံ" လို့ ဆိုတဲ့ အတိုင်း ဆရာရဲ့ တာဝန် ဖြစ်ပါတယ်၊ နာမှုနဲ့ ကျင့်မှုကတော့ "ယံ သော ဓမ္မံ ဂ္ဂဓည္ဘာယ" လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း တပည့်ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီတော့ – ဆရာကလဲ နိဗ္ဗာန်ပေါက်တရားကို ကျနပြည့်စုံအောင် ဟောရမယ်၊မဟောယင် ဆရာ့တာဝန် ချွတ်ယွင်းတဲ့

www.dhammaransi.com

အတွက် တပည့်မှာ မဂ်ဖိုလ်နဲ့ လွဲသွားနိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တပည့်ကလဲ ပြည့်စုံအောင် နာယူရမယ်၊ ကျင့်လဲ ကျင့်ရမယ်၊ မနာဘူး-မကျင့်ဘူး ဆိုယင် "ဘုရားလက်ထက်တုံးက တရား မဆုံးမ ထသွားတဲ့ **ပေဿ** ဆိုတဲ့ လူလိုဘဲ တပည့်တာဝန် ချွတ်ယွင်းတဲ့ အတွက် မဂ် ဖိုလ်နဲ့ လွဲသွားနိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-ယခု ဒီ သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကို ဟောနေတာဟာ ဆရာ့တာဝန် မချွတ်ယွင်းရအောင် ဟောနေတယ်လို့ မှတ်ကြစေလိုပါတယ်။ ပြီးတော့- နာယူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ မိမိတို့တာဝန် မချွတ်ယွင်းရအောင် လေးစားစွာနဲ့ အပြည့်အစုံ နာယူကြစေလိုပါတယ်။ အပြည့်အစုံ အားလဲ ထုတ်ကြစေလိုပါတယ်။

ကဲ-ယခု မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ပေးထားတဲ့ ဣရိယာပထပိုင်း ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို နာကြားရတော့မယ်၊ လေးလေးစားစား အာရုံ စူးစိုက်ကြ။

ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလျှင်လဲ။ဂစ္ဆာမိတိ၊ သွားသည်ဟု။ ပဇာနာတိ၊သိ၏။ သွားယင်လဲ သွားတယ်လို့ သိရမယ်တဲ့၊ ပြီးတော့ ဌိတော ဝါ၊ ရပ်လျှင်လဲ။ ဌိတောမှိတိ၊ရပ်သည်ဟု။ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ရပ်ယင်လဲ ရပ်တယ်လို့ သိရမယ်တဲ့။ နိသိန္နော ဝါ၊ထိုင်လျှင်လဲ။ နိသိန္နောမှိတိ၊ ထိုင်သည်ဟု။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ထိုင်ယင်လဲ ထိုင်တယ်လို့ သိရမယ်တဲ့၊ သယာနော ဝါ၊ လှဲလျောင်းလျှင်လဲ။ သယာနောမှိတိ၊ လှဲလျောင်းသည်ဟု။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ လှဲအိပ်ယင်လဲ အိပ်တယ်လို့ သိရမယ်တဲ့။ ပြီးတော့- ဝါပန၊ တနည်းသော်ကား။ ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ကာယော၊ ရုပ်ကိုယ်သည်။ ပဏိဟိ-

www.dhammaransi.com

တော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ရူပ် ကိုယ်ဟာ ဘယ်လိုဘဲ တည်တည် အဲဒီ တည်နေတဲ့ အတိုင်းဘဲ ရူပကိုယ်ကို သရမယ်တဲ့။

ဒါဟာ ဘယ်ဆရာတော်ကြီးကမှ ပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း မဟုတ်ပါဘူး၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဘုံ့ တော်ရတဲ့**မြတ်စွာဘုရား ကိုယ် တော်တိုင် ပေးထားတဲ့ သာမုက္ကံသိကဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အစစ်ပါဘဲ၊** သူ့းယင် သူ့းတယ်လို့ သိရမယ်- မှတ်ရမယ် ဆိုတာဟာ လူယ်ကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ လူယ်မှာပေါ့၊ မြတ်စွာ ဘုရားကိုက အလူယ်ဆုံးနည်းနဲ့ ဟောထားတာဘဲ၊ လူကြီး, လူငယ်မရွေး၊ မိန်းမ ယောကျ်ား မရွေး၊ စာတတ်,မတတ် မရွေး၊ သမ္မာဆန္ဒရှိသူတိုင်း အားထုတ်နိုင်အောင် အလူယဆုံး နည်းနဲ့ ညွှန်ပြထားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့်လဲဘဲ **ဘုရားလက်ထက် က(၇)နှစ်သမီး(၇)နှစ်သားကလေးတွေ သောတာပန် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြတာပေါ့၊** ပြီးတော့ သာဝတ်ထိပြည်မှာရှိတဲ့ လူဦးရေ ၇- ပုံတ့င် ၅-ပုံက အရိယာ ဖြစ်နေကြတယ် ဆိုတာလဲ အားထုတ်တဲ့ နည်းက လူယ်လို့ဘဲ၊ နည်းကိုက အကြောကြီး သင်ယူနေရမယ် ဆိုယင် ဒီလို ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်မလဲ၊ **ရူပ် စိတ် စေတသိက်တွေရဲ့ ခဲ့ခြမ်းဝေဘန်ပုံတွေ ကလာပ်စည်းဖွဲ့ပုံတွေ ဝိထိကျပုံတွေ ပစ္စည်းဆက်ပုံတွေ ဒီလို အဘိဓမ္မာနည်းတွေကို တတ်သိပြီးမှ အာ.ထုတ်ရမယ် ဆိုယင်တော့ စာတတ်သူ အလွန်နဲပါးတဲ့ ဟိုရှေးခေတ်တုန်းက လူတွေဟာ အားထုတ် နိုင်ဘို့ကို မရှိတော့ဘူး၊** အရှင် စူဠပန်လို ဉာဏ်လေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုယင်တော့ သာပြီး ခက်တော့တာဘဲ၊ ဒါတွေကို ထောက်ဆ

www.dhammaransi.com

ကြည့်ယင် ဘုရားလက်ထက်က ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းတွေဟာ ဒီ သတိပဋ္ဌာန် နည်းအတိုင်း လွယ်လွယ်ချည်းဘဲလို့ ထင်ရှားသိရပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ လွယ်တယ် ဆိုပေမဲ့ နည်းလောက်သာ လွယ်ပါတယ်၊ သမာဓိဉာဏ် ဖြစ်အောင် တကယ် ရှုရာ ကျတော့ မလွယ်ပါဘူး၊ အခက်ဆုံး အလုပ် ဖြစ်နေပါတယ်၊ မလျော့တမ်း အားထုတ်မယ် ဆိုတဲ့ သမ္မပ္ပမာန် လုံ့လနဲ့ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း တကယ်တမ်း အားထုတ်မှ ဖြစ်ပါတယ်၊ ပေါ့ပေါ့ဆဆနဲ့တော့ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်ပါဘူး။

ဒုနေရာမှာ သွားယင် သွားတယ်လို့ သတယ ဆိုတဲ့ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို ကိုယ်တွေ့ မဖြစ်သေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အထင်သေးပြီး မေးစရာ ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာက အဲဒီလို အထင်သေးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ဘက်က နေပြီး မေးခွန်းလဲ ထုတ်ပြတယ်၊ ပြီးတော့မှ အဲဒီ အမေးကို ဖြေရှင်းပြီး- ဘုရားစကားတော်ကို ထောက်ခံချက် ပေးထားပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲလို့ ဆိုတော့ - **သွားယင် သွားတယ်လို့ လူတိုင်းဘဲ သိနေကြတယ် မဟုတ်လား၊ လူတွင်မကသေးဘူး ခွေးတွေတောင် ဒီလို သိနေကြတယ် မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ သွားယင် သွားတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့ ယောဂီရဲ့ အသိဟာ ခွေးသိ, လူသာမန် အသိနဲ့ အတူတူဘဲ မဟုတ်လား**-လို့ မေးစရာရှိပါတယ်တဲ့၊ ဒါက အထင်အမြင်သေးမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အမြင်နဲ့ မေးပုံဘဲ။ကဲ-အဋ္ဌကထာဆရာရဲ့ဖြေပုံကိုလဲနားထောင်ကြဦး၊ သာမန် လူတွေရော, ခွေးတွေရော "သွားယင် သွားတယ်"လို့ **သိတာကတော့ မှန်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့်-အသိချင်းက**

www.dhammaransi.com

တော့ မတူပါဘူး၊ ပြောင်းပြန်ကို ထူးခြားနေပါတယ်တဲ့၊ ထူးခြားပုံက ခွေးတွေရော၊သာမန်လူတွေရော၊ ရုပ်နာမ်အမှုအရာတွေကို နိစ္စ, သုခ, အတ္တ-အနေနဲ့ချည်း သိနေကြပါတယ်၊ သွားတာကို သတိယ ဆုပေမယ့်-သွားတိုင်း, လှမ်းတိုင်း, ရှရှဲသွားတိုင်း စေ့စေ့စပ်စပ် သိကြတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ တခါတရံလောက်သာ သိကြပါတယ်၊ တကယ်ဆိုတော့-ကိုယ်သွားနေတာကို မသိဘဲ တခြားကိုချည်း စဉ်းစားနေတာကသာ များပါတယ်၊ သိပြန်တော့လဲ သွားချင်တဲ့စိတ်နဲ့ သွားတဲ့ရုပ်ကို ခဲခြားပြီး မသိကြပါဘူး၊ သွားချင်တာလဲ ငါဘဲ၊ သွားတာလဲ ငါဘဲလို့ ငါတယောက်ထဲ အနေနဲ့သာ ထင်နေကြပါတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုတော့ လုံးလုံးကို မသိကြပါဘူး၊ တသက်လုံး, တဘဝလုံး၊ တယောက်ထဲ အမြဲ တည်ရှိနေတယ်လို့သာ ထင်နေကြပါတယ်၊ ဒီတော့-ဒီလို အသိဟာ ငါကောင် သတ္တဝါကောင်လို့ ထင်နေတဲ့ အယူမှားကို မပယ်ရှားနိုင်တဲ့အပြင် တိုးပြီး ခိုင်မြဲအောင်တောင် အားပေးပါသေးတယ်၊ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ခြင်း မရှိဘဲနဲ့ အလိုလို သိနေတဲ့ ဒီလို အလေ့ပေါက် အသိမျိုးဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲ မဖြစ်ပါဘူး၊ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာလဲ မဖြစ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ဒီလို အလေ့ပေါက် အသိကို မရည်ရွယ်ပါဘူးတဲ့။

ဒါဖြင့် ဘယ်လို အသိကို ရည်ရွယ်ပါသလဲလို့ ဆိုတော့ သွားတိုင်း လှမ်းတိုင်း သတိနဲ့ မပြတ် စူးစိုက်ပြီး စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်သိနေတဲ့ ယောဂီရဲ့ အသိကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ် တဲ့၊ အဲဒီ ယောဂီရဲ့ အသိကတော့ သွားချင်တဲ့ စိတ်ကိုလဲ ရုပ်နဲ့ မရောဘဲ အသီးအခြား ထင်ရှား သိသိ သွားတယ်၊

www.dhammaransi.com

ဒါကြောင့် ကော ဂစ္ဆတိ-**ဘယ်သူသွားသလဲ-သွားတဲ့ အတ္တ ကောင် ရှိသလား** ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ပြေလည်အောင် အသိ ရှင်းနေပါတယ်။ သွားချင်တဲ့ စိတ်နဲ့ သွားမှု ရုပ် ဒီ-၂ မျိုး သာရှိတာဘဲ၊ ဒီပြင် **သွားတတ်တဲ့ ငါကောင်, သတ္တဝါကောင် ရယ်လို့ မရှိဘူး**-ဆိုတာ ရှင်းနေတော့တာဘဲ။ ပြီးတော့ ကဿ ဂမနံ-**ဘယ်သူ၏ သွားမှုလဲ၊ သွားမှုရဲ့ ပိုင်ရှင် အတ္တ ကောင် ရှိသလား** ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကိုလဲ ပြေလည်အောင် အသိ ရှင်းနေပါတယ်။ သွားချင်တာနဲ့ သွားတာမှတပါး သွားအောင်လုပ်နေတဲ့ ငါကောင်-သတ္တဝါကောင် မရှိဘူး လို့ ရှင်းရှင်းကြီး သိနေပါတယ်။ ပြီးတော့ ကိုဏ္ဍာ ဂစ္ဆတိ-**ဘယ်အကြောင်းကြောင့် သွားသလဲ** ဆိုတဲ့ မေးခွန်း ကိုလဲ ပြေလည်အောင် အသိ ရှင်းနေပါတယ်။ သွားချင်တဲ့ စိတ်အဆင့်ဆင့်ကြောင့် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှု ရုပ်အဆင့်ဆင့်မှု၊ တရွေ့ချင်းဖြစ်သွားတာကိုပင် "ငါသွားတယ် သူသွားတယ်" ခေါ် နေရတာဘဲလို့ ရှင်းရှင်းကြီး သိနေပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကော ဂစ္ဆတိ၊ကဿ ဂမနံ၊ ကိုဏ္ဍာ-ရဏ္ဍာ ဂစ္ဆတိ-ဆိုတဲ့ **မေးခွန်းသုံးချက်ကို ပြေလည်အောင် အသိ ရှင်းတာကို** သမ္မာဇာနနဉာဏ်ဘဲလို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထား ပါတယ်။ ဒီလို သိတာဟာ **ပဇာနာတိအရ အပြားအားဖြင့် သိတာပါဘဲ တဲ့**။ ဒါဟာ အပြားအားဖြင့် သိပုံကို ကျပ်ပြည့် တင်းပြည့် အစုံအလင် ဖွင့်ပြထားတဲ့ အဋ္ဌကထာ အဆိုပါဘဲ၊ **ဒီ အဋ္ဌကထာထက် ပိုပြီးတော့ ပြားစရာ မလိုတော့ပါဘူး**။ ကဲ-သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် အဋ္ဌကထာ အဆိုကို နားထောင်ကြဦး။

www.dhammaransi.com

ဧသေ၊ သွားလျှင် သွားသည်ဟု သိသည်-ဆိုသော ဘုရား စကားတော်နှင့်အညီ ရှုမှတ်နေတဲ့ ဤယောဂီသည်။ ဧဝံ ဃဇာနာတိ၊ ဤသို့ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ (အပြားအားဖြင့် သိပုံကို သေသေချာချာ နားစိုက်ကြပါ) ဂစ္ဆာမိတိ စိတ္တံ၊ သွားမယ်ကြံတဲ့ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်က။ ဝါယံ ဇနေတိ၊ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ (**တောင့်တင်းတာက ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ဝိက္ခမ္ဘန လက္ခဏာဘဲ၊ လှုပ်ရှားတာက သမုဒီရဏရသ-ဘဲ**) စိတ္တဂိရိယာ ဝါယောဓာတု ဝိပ္ဖါရေန၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှု၏ ပြန့်နှံ့ခြင်းကြောင့်။ သကလ ကာယဿ၊တကိုယ်လုံး၏။ ပုရတော အဘိနီဟာရော၊ရှေ့ဘက် သို့ တဲ့တဲ့ဆောင်သွားခြင်းကို။ ဂမနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ သွားတယ်ခေါ်ရတာဘဲဟု သိ၏။ (ယောဂိဟာ ဒီအတိုင်း သိရမယ်တဲ့၊ ဒီလို သိတာဟာ **ပဇာနာတိအရ-အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ ဉာဏ်ပါဘဲတဲ့**။)

ဗမာလို ရှင်းရှင်းပြန်ရယင် - ယောဂိဟာ သွားမယ်ကြံတဲ့ စိတ် ဖြစ်လာတာကိုလဲ သိရမယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီစိတ်ကြောင့် တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုတွေ့ အနှံ့အပြား လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်လာတာကိုလဲ သိရမယ်။ ပြီးတော့ ဒီတောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုတွေ့အနှံ့အပြား တရွေ့တရွေ့ချင်းဖြစ်ပေါ်သွားလို့ရွှေ့ဘက်ကို တကိုယ်လုံး ရွေ့ရွေ့သွားတာကိုပင် "ငါသွားတယ်,သူသွားတယ်"လို့ ခေါ်ရတာဘဲ၊ သွားတတ်တဲ့ ငါကောင် သူကောင် ရယ်လို့တော့ မရှိဘူး ဆိုတာကိုလဲ သိရမယ်တဲ့။ ဒီလို သိတဲ့ အသမ္မောဟ သမ္ပဇဉ်ဉာဏ်ဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲ ဖြစ်ပါတယ်။

www.dhammaransi.com

အမှတ်ရပြီး သိတဲ့အတွက် သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် - ဒီလို အသိကိုသာ ရည်ရွယ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက "သွားယင်-သွားတယ်လို့ သိတယ်"ဆိုတဲ့ စကားကို ဟောတော်မူတာပါ တဲ့။

ဒီတော့ - ဒီနေရာမှာ ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကို သေသေ ချာချာ စပ်ပြီး ကြည့်ယင် ပါဠိတော်က ဂေါစရသမ္မဇဉ်အရ အားထုတ်ပုံကို တိုက်ရိုက် ပြထားတာလို့ ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဋ္ဌကထာကတော့ - ပါဠိတော် နည်းအတိုင်း အားထုတ်နေတဲ့ယောဂီမှာ သမာဓိဉာဏ်ရင့်တော့ **အသမ္မောဟသမ္မဇဉ် ဖြစ်လာပုံကို** ပြပြီး ပါဠိတော်ကို ထောက်ခံထားတာလို့ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် - ဆရာတော်တို့ကလဲ အဲဒီ အဋ္ဌကထာကိုဘဲ အားကိုးပြုပြီး ပါဠိတော်နည်းအတိုင်း ညွှန်ပြနေပါတယ်။ ညွှန်ပြတဲ့ အတိုင်းလဲ အားထုတ်ကြလို့ ဒီလို အသမ္မောဟ သမ္မဇဉ် အသိမျိုးနဲ့ ကောင်းကောင်းကြီး ပြည့်စုံနေတဲ့ သူတွေဟာ ဆရာတော်ရဲ့ တပည့်ထဲက စာတတ် ပဂိုလ်တွေရော, စာမတတ်တဲ့ ပဂိုလ်တွေရော၊ ရဟန်း ရှင်-လူ ထောင်ပေါင်း များစွာ ရှိနေပါပြီ။ ဒီတော့ - သွားတယ် သွားတယ်လို့ မှတ်နေရုံနဲ့ ဒီလိုအသိမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားလို့ တော့ ယုံမှား တွေဝေ မနေကြပါနဲ့၊ ယုံမှား တွေဝေနေယင် **ဝမ်းတွင်း ကထဲက မျက်စိကန်းလာတဲ့ လူလို့** ဖြစ်နေ ပါလိမ့်မယ်၊ ဝမ်းတွင်း ကန်းဟာ သူကိုယ်တိုင်က မမြင်တာနဲ့ "သူများ မြင်တယ်" ဆိုတာကို မယုံသလိုပေါ့။ ပြီးတော့ ယခု ဒုလ္လဘတရားတွေနဲ့ ဝေဝေဆာဆာကြီး ရထားတဲ့ လူ့ဘဝဟာ အင်မတန်ကို ကံကောင်းလို့ ရထားတာပါ၊

www.dhammaransi.com

ဒီ လူ့ဘဝကြီးဟာလဲ အချည်းနှီး ဆုံးရှုံး သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် **ကိုယ့်ကိုယ်ကို တကယ်ချစ်ပြီး ကိုယ့်အကျိုးစီးပွါးကို** တကယ် လိုလားကြယင်၊ ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ဖြစ်အောင်သာ ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ကြည့်ကြပါ၊ ဆရာတော်ရဲ့ ညွှန်ပြချက်အတိုင်း နေရော ညဉ့်ပါ မပြတ်မစဲ တကယ် အားထုတ်ကြယင်တော့ လေး ငါး ခြောက်ရက် အတွင်းမှာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အသိဉာဏ်မျိုးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြမယ် ဆိုတာကို ရဲရဲကြီး ဝန်ခံချက်ပေးပြီး ဟောနေပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း သွားခိုက်မှာ အသိဉာဏ်ရှင်းနေသလိုဘဲ၊ ရပ်ခိုက်, ထိုင်ခိုက်, လှဲအိပ်ခိုက် မျှားမှာလဲ စိတ်နဲ့ရုပ် အဆင့်ဆင့်မျှ ဖြစ်ပျက်နေတာကို ရှင်းလင်းစွာ သိနေပါတယ်၊ ဒီလို ဣရိယာပုထ် လေးပါးလုံးမှာ စိတ်နဲ့ရုပ် အဆင့်ဆင့် ပေါ်လိုက်,ပျောက်လိုက်နဲ့ ဖြစ်ပျက်နေတာကို ရှင်းလင်းစွာ သိနေတာဟာ **သမုဒယဓမ္မာ နုပဿီ၊ဝယဓမ္မာ နုပဿီ**-အရ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **အသမ္မောဟ သမ္ပဇဉ်ဉာဏ်** ပါဘဲ။

မပြတ်မစဲ ဆက်လက်ပြီး ရှုမှတ်နေယင် ဒီဉာဏ်ဟာ တဆင့်ထက်တဆင့် ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပေါ်ပေါက်ခါ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်စေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားကျေညာချက်ထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားက **"ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ"** လို့ ဟောတော်မူတာဘဲ။

ကဲ အခုိန်က ကျနေပြီ၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော် ဒုတိယပိုင်းကို ဒီမျှနဲ့ဘဲ အဆုံးသတ်တော့မယ်။ နောက်သီတင်းနှေ့မှာ တတိယပိုင်းကို ဆက်လက်၍ နာယူ မှတ်နိုင်ကြပါစေ။

ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

www.dhammaransi.com

၁၃၁၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ဥပုသ်နေ့ညတွင်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

အသံလွှင့် ဟောကြားသည့်

မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး

(တတိယပိုင်း)

ဒီနေ့ ဟောမယ့် တရားလဲ မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော် ပါဘဲ။ အလျှင် သီတင်းနေ့က ဒုတိယပိုင်း၊ ဒီကနေ့တော့ တတိယပိုင်းပေါ့။ ဒီကနေ့ အလှည့်ကျနေတဲ့ သမ္မဇညပိုင်းမှာ ဟောထားပုံကတော့—

> အဘိက္ကန္တေ၊ ရှေသို့သွားလျှင်။ ပဋိက္ကန္တေ၊ နောက်သို့ ပြန်လျှင်။ သမ္မဇာနကာရီ၊ အသိညာဏ်ဖြင့် ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။

ယောဂီဟာ **ရှေသွားယင်လဲ အသိနဲ့** ပြုရမယ်၊ **နောက်ပြန်ယင်လဲ အသိနဲ့** ပြုရမယ်၊ မသိဘဲနဲ့တော့ သွားခြင်း, ပြန်ခြင်းကို မပြုရဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ထိုင်နေရင်းဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရပ်နေရင်းဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရှောက် နောက်ဘက်ကို ယိမ်းသွားတိုင်း "ယိမ်းတယ်, ယိမ်းတယ်" စသည်ဖြင့် စေ့စေ့ စပ်စပ် ရှုမှတ်ပြီး မပြတ်သိစေရမယ်။ ပြီးတော့ ဘယ်ဘက်ဘေး ညာဘက်ဘေးကို ယိမ်းသွားယင်လဲ နည်းတူဘဲ မှတ်သိစေရ

www.dhammaransi.com

မယ်။ ဒီနေရာမှာ ဘေးဘက် ယိမ်းတာကတော့ သာမုဏ်ကို-သိက ဒေသနာထဲမှာ မပါဘူး **မဟုတ်လား၊** ဒီတော့ အဲဒီလို တိုက်ရိုက်မဟောတဲ့ ကိုယ်အမှုအရာတွေကို မှတ်တာ သိတာ ဟာ ကာယာနုပဿနာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားလို့ ဒီလို **ဝိစိကိစ္ဆာ ပွါးပြီး** ယုံမှားတော့ မနေကြပါနဲ့။ သာမုဏ်သိက ဒေသနာ တော်ဆိုတာ သိရုံလောက်ပဲ နည်းပြထားတာပါ၊ အကုန်လုံး စုံအောင် ဟောထားတာမဟုတ်ပါဘူး၊ အကုန်လုံး ဟော နေယင် အလွန်ကျယ်ဝန်းသွားမှာပေါ့၊ အထူးသတိပြုစရာက တော့ ရှေ့ယိမ်းတာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ နောက်ယိမ်းတာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘေးဘက် ယိမ်းတာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ယိမ်းမှုဆိုယင် ရုပ်တရား ချည်းဘဲ၊ **နီစ့, သုခ, အတ္တလို့ စွဲလမ်းနိုင်တာချည်းဘဲ၊ စွဲလမ်း နိုင်တဲ့ ရုပ် နာမ် ဆိုယင် အဲဒီ စွဲလမ်းမှု ကင်းအောင် ဝိပဿနာ ရှုရတာချည်းဘဲ၊** ဒါဟာ ဝိပဿနာရဲ့ မူသေစည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် နိစ္စ, သုခ, အတ္တ-လို့ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားမှန်ယင် တိုက်ရိုက် ဟောမထားပေမယ့် ဒေသနာ မှာ နည်းပြထားတဲ့အတိုင်း ရှုသင့်တာချည်းဘဲ ဆိုတာကို မြဲမြဲကြီး မှတ်ထားကြရမယ်။

အသိဉာဏ်ဖြင့် ပြုတယ်ဆိုရာမှာ **သမ္မဇဉ်** ခေါ်တဲ့ အသိ ဉာဏ်က (၄)မျိုး ရှိပါတယ်။ ဘာများလဲ ဆိုတော့—

အမှတ်(၁) သာတ္ထကသမ္မဇဉ်၊ အမှတ် (၂) သပ္ပါယ သမ္မဇဉ်၊ အမှတ်(၃) ဂေါစရသမ္မဇဉ်၊ အမှတ်(၄) အသမ္မော-ဟသမ္မဇဉ်တဲ့။

ဒီ(၄)မျိုးထဲမှာ အမှတ်(၁) **သာတ္ထကသမ္မဇဉ်** ဆိုတာက တစုံ တခုကို ပြုတော့မယ်ဆိုယင် အကျိုးရှိမယ်, မရှိဘူး

www.dhammaransi.com

ဆိုတာကို ရှေးဦးစွာ ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်၊ ဒီလို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အကျိုးရှိမှ ပြုလုပ်ရမယ်၊ အကျိုးမရှိယင်တော့ မလုပ်ရဘူး။ ဒီအထဲမှာ-အကျိုးရှိ မရှိ ဆင်ခြင်တာကို **သာတ္ထက-သမ္ပဇဉ်**-လို့ ခေါ်တယ်။

အမှတ်(၂) **သပ္ပါယသမ္ပဇဉ်** ဆိုတာက အကျိုးရှိတဲ့ ကိစ္စပေမယ့် ကိုယ့်ဂုဏ် အဆင့်နဲ့ သင့်တော်မယ့် မတော်ဘူး ဆိုတာကိုလဲ ဆင်ခြင်ကြည့်ရဦးမယ်၊ ဒီလို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သင့်တော်မှ ပြုလုပ်ရမယ်၊ မတော်ယင်တော့ မလုပ်ရဘူး။ ဒီအထဲမှာ တော်-မတော် ဆင်ခြင်တာကို **သပ္ပါယသမ္ပဇဉ်**လို့ ခေါ်တယ်။

သာတ္ထကနဲ့ သပ္ပါယ ဆိုတဲ့ ဒီ သမ္ပဇဉ် ၂-မျိုးကတော့ နေရာတကာမှာဘဲ အသုံးကျပါတယ်။ လောကရေးရာမှာလဲ ကျေးဇူးများတာဘဲ၊ ဒီသမ္ပဇဉ် ၂-မျိုးနဲ့ ပြည့်စုံယင် လောကမှာလဲ ကြီးပွါးချမ်းသာနိုင်တာဘဲ။ ဘာဝနာ အရာမှာလဲ အခြေခံ အဖြစ်နဲ့ ကျေးဇူးများတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် သမထ-ဝိပဿနာရဲ့ အထောက်အပံ့ အခြံအရံ ဖြစ်တဲ့ ဒီသမ္ပဇဉ် ၂-မျိုးကိုတော့ **ပါရိဟာရိက ပညာ**လို့လဲ ခေါ်ထားပါတယ်၊ သို့ပေမယ့် ဘာဝနာဉာဏ်တော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။

အမှတ်(၃) **ဂေါစရသမ္ပဇဉ်** ဆိုတာကတော့ ယောဂီရဲ့ ကျက်စားရာ ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံမှာ သမာဓိဉာဏ် မပြတ် ဖြစ်နေတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဝိပဿနာ အရာမှာတော့ ကာယ, ဝေဒနာ, စိတ္တ, ဓမ္မလို့ခေါ်တဲ့ ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်အမူအရာ တိုင်းကို ရှုမှတ်ပြီး မပြတ်သိနေတာကိုဘဲ **ဂေါစရသမ္ပဇဉ်**လို့

www.dhammaransi.com

ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီ ဂေါစရသမ္ပဇဉ်ဟာ ဝိပဿနာရဲ့ အလုပ်စခန်းပါဘဲ၊ အလွန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်။ **ဒီဂေါစရသမ္ပဇဉ်က ပြည့်စုံပါမှ အသမ္မောဟ သမ္ပဇဉ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တာဘဲ။** ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်မှာ ဒီဂေါစရသမ္ပဇဉ်ကိုဘဲ ပဓာနပြုပြီး ဟောထားပါတယ်၊ အဋ္ဌကထာမှာလဲ ပုဂ္ဂိုလ်၄-မျိုးနဲ့ ခွဲထားပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့—

ဆွမ်းခံ အသွားမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါပြီး၊ အပြန်ကျတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ၁-ပါးတဲ့၊ ဒီနေရာမှာ ဆွမ်းခံသွားတာ-ပြန်တာနဲ့ ပြထားတာကတော့ ရှည်ရှည်ဝေးဝေး သွားရလို့ သတိလွတ်တဲ့ အလုပ်ထဲမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လေးစားမှုရှိ မရှိ သိနိုင်အောင် ပြထားတာပါဘဲ၊ သို့ပေမယ့် ယောဂီဆိုယင် ကိုယ့်နေမြဲ နေရာ ကျောင်းမှာလဲ မပြတ် မစဲဘဲ အာဇုတ်နေရပါတယ်။

ပြီးတော့-အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စတခုကြောင့် အသွားတုန်းက ကမ္မဋ္ဌာန်းမပါဘဲနဲ့၊ အပြန်ကျမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ပါးတဲ့။ ဒီဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတော့ ယာဂု သောက်ရင်း ဆွမ်းစားရင်းပင် မဂ်,ဖိုလ် ရောက်တတ်ပါသတဲ့။ ဟို-ရှေးခေတ်တုန်းက သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် ဆွမ်းစားဇရပ်တွေမှာ ဒီလို ယာဂု သောက်ရင်း ဆွမ်းစားရင်းနဲ့ မဂ်,ဖိုလ် ရောက်သွားတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ အလွန်များသတဲ့၊ အရိယာ မဖြစ်ဘူးတဲ့ နေရာကို မရှိလောက်အောင် များတယ်ဆိုဘဲ။ ဒီတော့ ယခုနေ အခါမှာလဲ စားရင်း သောက်ရင်း မဂ်,ဖိုလ်ရောက်တဲ့သူတွေ ရှိတယ် ဆိုတာ ယုံကြည်သင့်ပါတယ်။

www.dhammaransi.com

ပြီးတော့ **အသွားရော အပြန်ရော နေ့ရော ညရော ဘယ် အချိန်မှ ကမ္မဋ္ဌာန်း မရှိတဲ့ ပဋိပုဂ္ဂိုလ်က ၁-ပါးတဲ့။** ဒီ တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ **ပမာဒဝိဟာရီလို့** ခေါ်ပါတယ်။ "အချင်း ခပသမီး အမှတမရှိဘဲ မေ့မေ့လျော့လျော့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ လို့ ဆိုတာပေါ့။ပြီးတော့- သူ့ကို **နိုက္ခိတ္တဓုရပုဂ္ဂိုလ်**လို့လဲ ခေါ်ထားပါတယ်။ "ငါတော့ ဒီဘဝ မင်္ဂိုလ်မရနိုင်ပါဘူး၊ ရအောင်လဲ အားမထုတ်တော့ပါဘူး"လို့ ဝန်ချထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့....ကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ အတ္ထိတိပိ သည်ံ အကတ္ဘာ- လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း "ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ ရှိတယ်"လို့တောင် အသိ အမှတ်မပြုဘဲ ပေါက်လွတ်ပဲစားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ အတော် ညံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ သို့ပေမယ့်- ဒါထက် ဆိုးတာကတော့ သူများအတွက်ပါ ဝန်ချထားတာဟာ အဆိုးဆုံးပါဘဲ။ ဘယ် လုလ ဆိုတော့ ယခု ခေတ်မှာ မင်္ဂိုလ် မရနိုင်တော့ဘူးလို့ ကန့်ကွက်နေတာတွေ့ပေါ့။

ဒီနေရာမှာ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားစရာကတော့- **"ဆေးနည်း ရှိနေယင် ဆေးဖော်ပြီးစားတဲ့ သူမှာ ရောဂါ ပျောက်နိုင်တာလို့၊ ဘုရားစကားတော်တွေ ရှိနေသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ပါရမီရှိတဲ့ သူတွေဟာ အားထုတ်ပြီး မင်္ဂိုလ်ရောက် နိုင်တယ်"** ဆိုတာကိုတော့ မမေ့သင့်ပါဘူး။ ပြီးတော့- ကျမ်းဂန်အရ ဆိုယင်လဲ ယခုခေတ်မှာ မင်္ဂိုလ် မရနိုင်တော့ ဘူးလို့ ဘယ်ကျမ်းဂန်ကမှ မဆိုတဲ့ပြင် သုတ် အဋ္ဌကထာ ကြီးတွေမှာ **တေဝိဇ္ဇ ရဟန္တာအထိ** ဖြစ်နိုင်သေးတယ်လို့တောင် ဆိုထားပါသေးတယ်၊ **အောက်ထစ်ဆုံးပြထားတဲ့** ဝိနည်း အဋ္ဌ

www.dhammaransi.com

ကထာမှာတောင်မှ **အနာဂါမ် အထိ** ဖြစ်နိုင်သေးတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အခိုင်အမာဆုံး သာဓကစကားကတော့-"ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခူ။ **သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ၊** အသုညော လောကော အရ-ဟန္တေဟိ အဿ"လို့ ဆိုတဲ့ ဘုရားမိန့်ခွန်းတော်ပါဘဲ။ ဒီမိန့်ခွန်းတော်မှာ- "ဝိပဿနာ ယောဂီနဲ့ အရိယာတွေကသာ ကောင်းကောင်းနေသွားမယ်ဆိုယင် လောကမှာ ရဟန္တာတွေ မဆိတ်နိုင်ဘူး"လို့ ဆိုထားပါတယ်။ဒီစကားထဲက **သမ္မာ ဝိဟ-ရေယျုံ** ဆိုတဲ့ ပုဒ်ရဲ့ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုတော့ မှန်မှန်ကန်ကန် သိထားဘို့ လိုပါတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဟောပြောတိုက်တွန်းမှု မရှိဘဲ ကုပ်ကုပ်ကလေး ကျင့်နေရုံနဲ့ အစဉ် အဆက် သာသနာ တည်သွား နိုင်ပါ့မလား၊ မတည်နိုင်ပါဘူး။ အဆင့်ဆင့် ဟောပြော တိုက်တွန်းပေးမှ အရှည် တည်ဘုံသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်- **"သမ္မာ ဝိဟ-ရေယျုံ-ကောင်းကောင်း နေတယ်"** ဆိုတာဟာ ကိုယ်သိထားတဲ့ တရားကို အားထုတ်နည်းနှင့်တကွ **တဆင့် ပြောပြ ပြီးတော့** သူတပါးကိုလဲ မိမိလို တရားရသွားအောင် **တိုက်တွန်း ပေးနိုင်ပါမှ၊ ကောင်းကောင်း နေတာ မည်တယ်**လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြထားပါတယ်။ ဒီနည်းအတိုင်းဆိုယင်-တရား သိပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်က ၂-ယောက်၊ ၃-ယောက်၊ ၁၀-ယောက်၊ တရာ-စသည် ပွါးပြီး အဆက်ဆက် သာသနာတော် တည်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒီကောင်းကောင်းနေပုံထဲမှာ အားထုတ်နည်းနှင့်တကွ ဟောပြော တိုက်တွန်းတာဟာ ပရိယတ်ဘဲ။ ဒါကြောင့်-ပရိယတ် မပါဘူးလို့လဲ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

www.dhammaransi.com

ဒီတော့–သမ္မာ ဝိဟာရေယျုံ-ဆိုတဲ့ အတိုင်း ဟောပြောတိုက်တွန်းမှုဆိုတဲ့ **ကောင်းကောင်းနေမှုဟာ** ယခုခေတ်မှာ ထင်ရှားရှိနေတယ် မဟုတ်လား။ ရှိနေယင် "အသုညော လောကော အရဟန္တောဟ အသဿ လှူ ဆုတဲ့ အတိုင်း **ရဟန္တာအထိ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဆိတ်မသုဉ်းဘဲ ထင်ရှားရှိနေတယ်**-ဆိုတာဟာ သေချာ နေတော့တာဘဲ။ ပြီးတော့–မလဲနိုင်တဲ့ အကျိုးနဲ့ စဉ်းစားမယ် ဆိုယင်လဲ နည်းလမ်းမှန် အတိုင်း အားထုတ်ယင် မဂ်ဖိုလ် မရောက်တောင် သီလ, သမာဓိ, ပညာ ဖြစ်ပြီး **ပါရမီရင့်သွားနိုင်တာကတော့** ကိန်းသေနေတာဘဲ၊ ဒါကြောင့်–ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အားထုတ်တာကိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှန်ယင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ မတားမြစ်ထိုက်ပါဘူး။ တားမြစ်ယင် "မဂ္ဂန္တရာယ်ပြုရာလဲ ရောက်တယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ပိတ်ပင် ဖျက်ဆီးရာလဲ ရောက်တယ်" ဆိုတာကို လေးလေးနက်နက်ကြီး စဉ်းစားကြစေလိုပါတယ်။

ပြီးတော့–**ဆွမ်းခံအသွားရော၊အပြန်ရော၊ နေ့ရော၊ညရော၊ နိုးနေခိုက်မှာဆိုယင် ဘယ်အချိန်မှ ကမ္မဋ္ဌာန်းမလွတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် က ၁-ပါးတဲ့၊** ဒီစတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံးပါဘဲ၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတော့ "ယခုဘဝတွင်ဘဲ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်နိုင်တယ်၊ စောစောက မရောက်တောင် သေခါနီးကျတော့ ရောက်နိုင်တယ်၊ ဒလု မရောက်သေးယင်လဲ နောက်ဘဝမှာ နတ်အဖြစ်နဲ့ရောက်နိုင်တယ်။ဒီလိုမှ မရောက်သေးယင်လဲ နောက်ဘုရားသာသနာကျတော့ ခိပ္ပါဘိည-စသော ဂုဏ်ထူးတွေနဲ့ ထင်ထင်ရှားရှား ရဟန္တာကြီး ဖြစ်နိုင်တယ်"လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီတော့ တရားအားထုတ်တဲ့သူ

www.dhammaransi.com

မှာ ဘာမှ အာဒေယ်စကားမရှိပါဘူး၊ မြေလင့်စရာတွေ အများကြီးရှိနေတာဘဲ။ ဒါကြောင့်-**ဆရာတော်တို့က ဒီစတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အချိုးအစားအတိုင်း မိနစ် စက္ကန့်မျှ မလစ်လပ်စေဘဲ မပြတ် ရှုမှတ်ရတဲ့ ဂေါစရသမ္မဇဉ်လုပ်ငန်းကို** ညွှန်ပြနေတာဘဲ။

အမှတ်(၄) **အသမ္မောဟသမ္မဇဉ်** ဆိုတာကတော့ ရုပ် နာမ် အဖြစ် အပျက် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ အချက်တွေကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာ သိသွားတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီလို အသိဉာဏ်ဟာလဲ ဂေါစရသမ္မဇဉ် ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အလိုလိုပင် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်၊ သူ့အတွက် တမင်သီးခြားအားမထုတ်ရတော့ပါဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အစဉ်ကတော့ ယိမ်းသွားတိုင်း "ယိမ်းတယ်,ယိမ်းတယ်" စသည်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီး ဂေါစရသမ္မဇဉ်အရ မပြတ်မှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ သမာဓိဉာဏ်ရင့်လာတော့ ယိမ်းချင် သွားချင်တဲ့ စိတ်ကိုလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိ သိ သွားပါတယ်၊ တရွေ့ချင်း တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်တွေကိုလဲ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပိုင်းခြားပြီး သိ သိ သွားပါတယ်။ ဒီတော့-ယိမ်းတတ်, သွားတတ်တဲ့ ငါ ကောင်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ စိတ်အဆင့်ဆင့်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှု ရုပ်အဆင့်ဆင့်မျှ ရှိတာဘဲ"လို့ ရှင်းရှင်းကြီး သိသွားပါတယ်၊ ဒီလို သိသွားတာဟာ **အသမ္မောဟသမ္မဇဉ်ပါဘဲ**။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အမူအရာ ဟူသမျှကို စူးစိုက်ပြီး မပြတ်မှတ်သိရတဲ့ **ဂေါစရသမ္မဇဉ်** ဆိုတာက **ယောဂီရဲ့ အလုပ်တာဝန်၊** ရုပ် နာမ် အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ အချက်တွေကို ရှင်းရှင်းကြီး သိသွားတဲ့ **အသမ္မောဟ သမ္မဇဉ်** ဆိုတာက သမာဓိဉာဏ် **တရားရဲ့ အလုပ်တာဝန်**လို့ ဒီလို ကိုယ့်တာဝန်,သူ့

www.dhammaransi.com

တာဝန် ခဲ့ခြားပြီး မှတ်ထားကြရမယ်၊ ဒီလို မှတ်ထားပြီး အား ထုတ်တဲ့ အခါကျတော့လဲ ဂေါစရသမွေဌဉ်ဆိုတဲ့ ကိုယ့်အလုပ် တာဝန်ကိုသာ ကျေပြန်အောင် မှတ်ရုံကလေးသာ မပြတ်မှတ် သိနေရမယ်၊ ဒီလို ကိုယ့်အလုပ် ကျေပြန်ယင် သမာဓိဉာဏ် တရားကလဲ သူ့တာဝန်ကို သူဆောင်ပြီး အသမွေဟဿမွေဌဉ် ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။

အချိန်က နဲသွားပြီ၊ တိုတိုဘဲ ပြောရတော့မယ်။အာလော-ကိတေ ဝိလောကိတေ သမွေဌာနကာရီ၊ ဒီဒေဿနာအရ တဲ့တဲ့ ကြည့်တာလဲ မှတ်ရမယ်၊ စောင်းငဲ့ ကြည့်တာလဲ မှတ်ရမယ်၊ ဘယ်လိုဘဲ ကြည့်ကြည့် "ကြည့်ချင်တယ် ကြည့်တယ် မြင်တယ်"လို့ စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်ရမယ်။

သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမွေဌာနကာရီ၊ ဒီဒေဿနာတော် အရ လက်ခြေကို ကွေးတိုင်း, ဆန့်တိုင်း "ကွေးချင်တယ်၊ ကွေး တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ် ဆန့်တယ်"လို့ စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်ရမယ်။ ဒါက အကြောင်းရှိလို့ ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ အခါမှာ မှတ်ဘို့ပြော တာပါ၊ တမင် ကွေးကြည့် ဆန့်ကြည့်ပြီး မှတ်ဘို့ပြောတာ တော့ မဟုတ်ပါဘူး။

သဃာဋိပတ္တစဝရဓာရဏေ သမွေဌာနကာရီ၊ ဒီဒေဿနာ တော်အရ သင်္ကန်း သပိတ် အဝတ် အိုးခွက် စသော အသုံး အဆောင်များကို ကိုင်တိုင်း ယူတိုင်း "ကိုင်ချင်တယ်, ကိုင် တယ်"စသည်ဖြင့် စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်ရမယ်။

အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမွေဌာနကာရီ၊ ဒီဒေဿနာတော်အရ စားတိုင်း သောက်တိုင်း စေ့စေ့စပ်စပ်

www.dhammaransi.com

မှတ်ရမယ်၊ ဒီနေရာမှာတော့- မှတ်စရာတွေက အလွန်များတာဘဲ။

ဥစ္စာရ ပဿာဝကမွေ သမ္ဗဇာနကာရီ၊ ဒီဒေသနာတော်အရ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်တဲ့အခါမှာလဲ ထင်ရှားတဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေကို စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်ရမယ်။

ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ဗဇာနကာရီ၊ ဒီဒေသနာတော်အရ သွားလျှင် ရပ်လျှင် ထိုင်လျှင် အိပ်လျှင် နိုးလျှင် ပြောဆိုလျှင် ဆိတ်ဆိတ် နေလျှင် အဲဒီ ကိုယ်အမူအရာ တွေကိုလဲ အကုန်လုံး စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်ရမယ်။

အတိုချုပ်အားဖြင့် ဆိုယင် နှုတ်ခမ်းလှုပ်မှု, လျှာလှုပ်မှု, မျက်စိဖွင့်မှု, မှိတ်မှု, မျက်တောင်ခတ်မှု တိုင်အောင် ကိုယ်အမူအရာ ဟူသမျှကို သေးသေး ကြီးကြီး အကုန်လုံး စေ့စေ့စပ်စပ် စူးစိုက်ပြီး မှတ်သိနေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီလို မပြတ် မှတ်နေယင် သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတော့ ပြုပြင်မယ်ကံတဲ့ စိတ်ကလေးများကိုလဲ ထင်ရှား သိသိ လာပါတယ်၊ အဲဒီလို အခါမှာ စိတ်အဆင့်ဆင့်နဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု ရုပ်အဆင့်ဆင့်ချည်းသာ တခုပြီးတခု ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကို မပြတ် သိနေပါတယ်။ ဒီတော့-**"အမူအရာ တစုံတခုကို ပြုတတ်တဲ့ ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ဒီစိတ်အဆင့်ဆင့်နဲ့ ရုပ်အဆင့်ဆင့် ရှိတာဘဲ"** လို့ အလိုလိုပင် အသိဉာဏ် ရှင်းသွားပါတယ်။ အဲဒါဟာ **အသမွောဟသမ္ပဇဉ်ပါဘဲ။**

www.dhammaransi.com

မှတ်သိမှု- ဂေါစရသမ္ပဇဉ်နဲ့ ရှင်းလင်း ဆုံးဖြတ်မှု-အသမ္မောဟသမ္ပဇဉ် ဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ် ၂-မျိုးဟာ တဆင့်ထက် တဆင့် ရင့်ပြီး နောက်ဆုံးကျတော့ ဒီလို မှတ်သိနေရင်းထဲက ပင် ရုပ်နာမ်-သင်္ခါရအားလုံး ဆိတ်သုဉ်းချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ဆိုက်ရောက်သွားပါတယ်၊ ဒီလို ဆိုက်ရောက်သွားအောင် အားထုတ်ကြဘို့ ယခု တစ္ဆန်းတစ လောက်ကို ညွှန်းပြရတာဘဲ။

ကဲ-ဒီကနေ့ တရားကို ဒီတွင်ဘဲ အဆုံးသတ်တော့မယ်။ နောက်သီတင်းနေ့မှာ ငိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်မျှားနှင့် တကွ အပြည့်အစုံ ဟောမည့် စတုတ္ထပိုင်း တရားတော်ကို ဆက်လက်၍ နာယူနိုင်ကြပါစေ။

တတိယပိုင်း ပြီး၏။

www.dhammaransi.com

၁၃၁၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ဂ-ရက်နေ့ညတွင်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား
အသံလွှင့် ဟောကြားသည့်

မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီး

(စတုတ္ထပိုင်း)

ဒီကနေ့တော့ မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကို နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဟောရတော့မယ်။ အလျင် နေ့များက ၃-ပတ်ဆက်ပြီး ဟောလာခဲ့တာဟာ ကာယာနုပဿနာမှာတော့ တော်တော် စုံသွားပါပြီ၊ ဒီကနေ့ဘော့ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာများနှင့် တကွ ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့် တက်သွားပုံကို တော်တော်စုံလင်အောင် နာကြရပါလိမ့်မယ်။ သို့ပေမယ့်....**သုတနဲ့ ကိုယ်တွေ့ မရှိယင်တော့** ခပ် ခက်ခက်ဖြစ်နေမှာဘဲ။

ဝိပဿနာ ရှုနည်းက သမထယာနိကနည်း, ဝိပဿနာယာနိကနည်းလို့ အခြေခံ အားဖြင့် ၂-မျိုးရှိတယ်။ **သမထယာနိကနည်း** ဆိုတာက ဥပစာရ, အပ္ပနာစျာန်များကို ရအောင် အားထုတ်ပြီးတော့ အဲဒီစျာန်ကစပြီး ဝိပဿနာရှုတဲ့ နည်းပါဘဲ။ **ဝိပဿနာ ယာနိကနည်း** ဆိုတာကတော့ ဥပစာရ သမာဓိ,အပ္ပနာသမာဓိ ဆိုတဲ့ ဒီသမာဓိ ၂-ပါးလုံးကို မထူထောင်တော့ဘဲ ဝိပဿနာ သက်သက်ရှုတဲ့နည်းပါဘဲ။

www.dhammaransi.com

ဒီနည်းမှာ "ဥပစာရ သမာဓိလဲ မပါဘူး၊ အပ္ပနာသမာဓိလဲ မပါဘူး" ဆိုတာ ထင်ရှားအောင်လို့ **သုဒ္ဓ** ဆိုတဲ့ ပုဒ်နဲ့တွဲပြီး **သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကနည်း**လို့လဲ ခေါ်ပါတယ်။ ပြီးတော့— ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမထံ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာဝ လို့လဲ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထားပါတယ်။ **သမာဓိ ၂-မျိုးကို မဖြစ်စေဘဲနဲ့ ရှုတယ်**လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ရုပ်နာမ်တွေကို စူးစိုက်ပြီး ရှုနေရင်းပင် ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိက ထက်သန်စွာ ဖြစ်လာပါတယ်။ သူကလဲ ဥပစာရသမာဓိလိုဘဲ အင်အားရှိတဲ့အတွက် နီဝရဏတရားတွေကို ကောင်းကောင်းကြီး ငြိမ်းစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မျှားစွာသော အဋ္ဌကထာတွေမှာ ဒီ **ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိကိုလဲ ဥပစာရသမာဓိထဲမှာ ထဲ့ပြီး** မိန့်ဆိုထားပါတယ်။ အခုလို ပြောနေရတာကတော့ "သမာဓိကို သီးခြား မထူထောင်ပေမယ့် **စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်နိုင်တယ်**" ဆိုတာကို နားလည်စေချင်လို့ပါဘဲ။

ဝိပဿနာဆိုတာ "**ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေ ဝိပဿတိ**"လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း "နိစ္စ သုခ အတ္တ"လို့ စဲ့လမ်းနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို အဲဒီလို အစဲ့အလမ်းတွေ ကင်းသွားအောင် ရှုရတာဘဲ။ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ ဆိုတာကလဲ လူတိုင်းလူတိုင်းရဲ့ သန္တာန်မှာ ဒုံရဂြောက်ပါးက အထင်အရှားဘဲ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့— မြင်ခိုက်မှာ မျက်စိနဲ့ **အဆင်း** ဆိုတဲ့ **ရုပ်ခန္ဓာ**လဲ ထင်ရှားပေါ်နေပါတယ်။ **မြင်မှု** ဆိုတဲ့ **နာမ်ခန္ဓာ**တွေလဲ ထင်ရှားပေါ်နေပါတယ်။ ကြားခိုက် နံခိုက် စားခိုက် တွေ့ထိခိုက် ကွေးခိုက် ဆန့်ခိုက် လှုပ်ရှားခိုက် ကြံစည် စဉ်းစားခိုက်တွေမှာလဲ နည်းတူပင် ထင်ရှား ပေါ်နေပါတယ်။

www.dhammaransi.com

သို့ပေမယ့်- "သတိမမူ-ဂူမမြင်" ဆိုတာလိုဘဲ ရှုမှတ်ခြင်း မရှိတဲ့ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒီလို ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှေးနောက် ရုပ်နာမ်တွေနဲ့ တပေါင်းထဲ တခုထဲ ထင်ပြီး မြဲနေတဲ့ ငါကောင် သတ္တဝါကောင်လို့လဲ စွဲလမ်းနေကြတာဘဲ၊ ချမ်းသာကောင်းစားနေတဲ့ ငါကောင်, သတ္တဝါကောင်လို့လဲ စွဲလမ်းနေကြတာဘဲ။

မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ စူးစိုက်ပြီး **"မြင်တယ် ကြားတယ်"** စသည်ဖြင့် မပြတ် ရှုမှတ်နေယင်တော့ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို တကန့်စီ တကန့်စီ ပိုင်းဖြတ်ပြီး အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဘဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိသိသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒုါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို **ပေါ်ခိုက် ပေါ်ခိုက်မှာဘဲ** စူးစိုက်ပြီး **ရှုမှတ်ရပါတယ်။** သို့ပေမယ့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ပေါ်လာသမျှကို အကုန်လုံး ရှုမှတ်နိုင်တာကတော့ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့ အခါကမှဘဲ ပြည့်စုံပါတယ်။ အားထုတ်ခါစမှာတော့ အကုန်လုံး လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးပါဘူး။ အဲဒီလို အကုန်လုံး လိုက်ပြီး ရှုနေယင် အားထုတ်စ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သမာဓိဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် **အဋ္ဌကထာမှာ "ထင်ရှားသိလွယ်တဲ့ရုပ်ကစပြီး ရှုရမယ်" လို့ ဆိုထားပါတယ်။** ပြီးတော့- ရုပ် ၂၈-မျိုးထဲမှာလဲ အကြမ်းဆုံးဖြစ်တဲ့ မဟာဘုတ်ရုပ်ကြီးတွေကစပြီး ရှုရမယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီမဟာဘုတ် ၄-ပါးထဲက ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဆိုတဲ့ ဓာတ် ၃-ပါးဟာ တွေ့ထိပြီး သိရတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်ချည်း

www.dhammaransi.com

ဘဲ။ ဒီတော့ ကိုယ်ထဲမှာ ထင်ရှား တွေ့ထိတာကို စူးစိုက်ပြီး "ထိတယ် ထိတယ်" စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင် ခက်မာ ကြမ်းနု ဆိုတဲ့ **ပထဝီဓာတ်** ကိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပူနွေး အေးတဲ့ **တေဇော ဓာတ်**ကိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ **ဝါယောဓာတ်** ကိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဟောဒီ ဓာတ် ၃-ပါးထဲက တပါးပါးကို သိတာကတော့ ကိန်းသေနေတာဘဲ။ **အာပေါဓာတ်** ဆိုတာကတော့ တွေ့ထိရတဲ့ ရုပ်မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် တွေ့ထိရာမှာ စိုက်ပြီး မှတ်နေယင် ယိုစီးမှု, စိုထိုင်းမှု, ဖွဲ့စေးမှု ဆိုတဲ့ အာပေါရဲ့ **လက္ခဏာ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်** တွေကိုလဲ ထင်ရှား သိနိုင်တာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အမှုအရာ အတွေ့အထိမျှားကို စူးစိုက်ပြီး မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဓာတ်လေးပါးထဲက တပါးပါးကို လက္ခဏာ ရသ စသည်နဲ့ မှန်ကန်စွာ သိသိသွားတယ်ဆိုတာကို နားလည်ထားကြရမည်။

ဒီဓာတ်လေးပါးထဲက ဝါယောမာတ် သိပုံတခုကိုတော့ ပြလိုက်ရဦးမယ်။ "သွားတယ်, ရပ်တယ်" စသည်ဖြင့် မှတ်တဲ့ အခါမှာ **ထောက်ကန် တောင့်တင်းမှု**ကို သိသိ သွားတာက ဝါယောဓာတ်ကို **ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ**နဲ့ သိတာဘဲ၊ တခြေချင်း ရွေ့ရှားမှုကို သိသိ သွားတာက **သမုဒီရဏရသ**နဲ့ သိတာဘဲ။ ဆဲ့ဆောင် နေသလို, **တွန်းပို့** နေသလို သိသိ သွားတာက အဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန် နဲ့ သိတာဘဲ။ ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော-တို့ကို သိရာမှာလဲ ဒီနည်းအတိုင်း ပါဘဲ။ **အချုပ်အားဖြင့် ဆိုတော့ ဘယ်တရားဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ထင်ရှားပေါ်လာတုန်းသာ စူးစိုက်ပြီး မှတ်၊ ဒီလို မှတ်ယင်၊ အဲဒီတရားကို သူ့လက္ခဏာ,ရသ,ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ သိသွားတာချည်းဘဲလို့ ကိန်းသေ**

www.dhammaransi.com

မှတ်ထားကြရမယ်။ ဒီလို သိတာဟာ "လက္ခဏ ရသ စသည်နဲ့ သိမ်းဆည်းရမယ်"လို့ ဆိုထားတဲ့ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်**နဲ့လဲ ညီနေပါတယ်။ ဒီလို ညီနေတာကလဲ တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကိုက ဒီ သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်နည်းကို ယူပြီး ရေးထားလို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ထဲမှာ ဝိပဿနာ ရှုပုံတွေကို အပြည့်အစုံဘဲ ဟောထားတယ်လို့ တထစ်ချ ဆုံးဖြတ်ပြီး ဣရိယာပထပိုင်း, သမ္ပဇညပိုင်းမျှားမှာ ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ကိုယ်အမူအရာတွေကို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာဘဲ မလစ်လပ်ရအောင် မပြတ် စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရမယ်။ ဒီလို မှတ်နေဆဲမှာ ညောင်းမှု, ပူမှု, နာကျင်မှု စသော ဒုက္ခဝေဒနာ တမျိုးမျိုး ပေါ်လာပြန်ယင် အဲဒီ ဝေဒနာကိုဘဲ စူးစိုက်ပြီး မှတ်ရဦးမယ်။ သုခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာဝေဒနာ ထင်ရှားယင်လဲ နည်းတူဘဲ မှတ်ရမယ်။ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို ဒီလို မှတ်သိနေတာက **ဝေဒနာနုပဿနာ**ဘဲ။ ဒီနေရာမှာလဲ ကလေးအသိ, သာမာန် လူကြီးအသိမျှားနဲ့ ယောဂီရဲ့ အသိ ထူးခြားပုံကို အဋ္ဌကထာမှာ ရှင်းပြပါသေးတယ်။ သို့ပေမယ့် အချိန်က မလုံလောက်လို့ ဆရာတော်ကတော့ တိုတို ရှင်းရတော့မှာဘဲ။ ယောဂီရဲ့အသိ ဘယ်လောက် ထူးခြားမြင့်မြတ်တယ် ဆိုတာကို သေသေချာချာ သိချင်ကြယင် ကျကျနနသာ အားထုတ်ကြည့်ကြပါ၊ လေး ငါး ခြောက်ရက်လောက် အားထုတ်မိယင်ကို မမှေးနိုင်အောင် အသိ ရှင်းသွားပါလိမ့်မယ်။

ပြီးတော့ - ကိုယ်အမူအရာတွေကို မှတ်နေဆဲမှာ ဟိုရောက် ဒီရောက်နဲ့ စိတ်ကူးတွေ ဖြစ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။

www.dhammaransi.com

အဲဒီစိတ်တွေကိုလဲ မလွတ်စေနဲ့၊ ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း "သွားတယ်, ကြွတယ်, သိတယ်"စသည်ဖြင့် မှတ်လိုက်ရမယ်၊ အဲဒါက **စိတ္တာနုပဿနာ**ဘဲ။ ဒီ စိတ္တာနုပဿနာကို "သရုဂံ ဝါ စိတ္တံ သရုဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ"စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ အဋ္ဌကထာမှာလဲ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကို **ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာဘဲ မှတ်ရမယ်** လို့ သေသေချာချာဘဲ ပြဆိုထားပါတယ်။

ပြီးတော့ - **ကာမစ္ဆန္ဒ** ခေါ်တဲ့ လိုချင် နှစ်သက်မှု၊ **ဗျာပါဒ**ခေါ်တဲ့ စိတ်ပျက်မှု၊ထိနမိဒ္ဓခေါ်တဲ့ ထိုင်းမှိုင်း ပျင်းရိမှု **ဥဒ္ဓစ္စ** ခေါ်တဲ့ စိတ်ပျံလွှင့်မှု၊ **ကုက္ကုစ္စ** ခေါ်တဲ့ နောင်တ ပူပန်မှု၊ **ဝိစိကိစ္ဆာ**ခေါ်တဲ့ ယုံမှား ဝေဘန်မှု၊ ဒီ **နီဝရဏတရား ဆိုးတွေ** ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ လိုချင်တယ် နှစ်သက်တယ် စိတ်ပျက်တယ် စသည်ဖြင့် မပျောက်မချင်း မှတ်ရမယ်၊ အား ထုတ်ခါစတော့ အတန်ကြာအောင်လဲ မှတ်ရတတ်တယ်။ သို့ပေမယ့်- သတိ သမ္ပဇဉ်ဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့ အခါကျတော့ "လူကြီးက **ဟဲ့လို့မာန်လိုက်တာနဲ့ ငြိမ်သွားတဲ့ကလေးလို့ဘဲ**" တချက်ထဲ မှတ်လိုက်ရုံနဲ့ နီဝရဏတွေ ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဒီလို နီဝရဏ တရားတွေကို ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်ထာက **ဓမ္မာနုပဿနာရဲ့ တစတတဒေသဘာ**။

ဟော-အချိန်က နဲသွားပြီ၊ ခန္ဓာ အာယတန ဗေဒဂျင် သစ္စာတွေကိုတော့ ဟောချိန် မရှိတော့ဘူး။ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကိုလဲ အတိုချုပ် ဟောရတော့မှာဘဲ။ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရုပ်နာမ် အမှုအရာတွေကို မပြတ် မှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ **ခဏိကသမာဓိ**

www.dhammaransi.com

အားရှိလာတော့ မှတ်စိတ်က မှတ်ရာအာရုံမှာချည်း တန်းကနဲ စိုက်ကနဲ ကျကျသွားနေတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် ပျံလွှင့်မှု မရှိတော့ဘဲ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒါဟာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိပါဘဲ။

အဲဒီ အခါမှာ "တဒါရမ္မဏာ အရူပမှာ **သယမေဝ ပါကဋာ**"လို့ ဆိုတဲ့ အတိုင်းဘဲ မှတ်စိတ်ကလဲ သူ့အလိုလိုပင် ထင်ရှားနေတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် - မှတ်ရတဲ့ ရုပ်နဲ့ မှတ်စိတ်-နာမ်ဆိုတဲ့ ဒီ ၂-ခု ၂-ခု ထဲသာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အတဲ့လိုက် အတဲ့လိုက် ဖြစ်နေတာကို ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ - **"ဒီ ရုပ်နာမ် ၂-ခု အပြင်၊ ငါကောင်, သတ္တဝါ ကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး"** ဆိုတာကို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ပဲ သဘော ကျသွားပါတယ်။အဲဒါဟာ **နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်**နဲ့ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ** ပါဘဲ။

ပြီးတော့- ကွေးချင်မှု စသော စိတ်အကြောင်း ရှိမှု ကွေးမှု စသော ရုပ်အကျိုး ဖြစ်နိုင်တာကိုလဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ မြင်စရာ အဆင်းစသော အာရုံလဲ ရှိမှု မျက်စိ စသော တည်ရာလဲ ရှိမှု မြင်မှု စသော စိတ်နာမ် အကျိုး ဖြစ်နိုင်တာကိုလဲ ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီဟာ မှတ်သိနေရင်းပင် **"အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှ ရှိတာဘဲ၊ ကွေးအောင်, ဆန့်အောင်,မြင်အောင်,ကြားအောင် ပြုလုပ်ပေးတဲ့ ငါကောင် ရယ်လို့ မရှိဘူး"** ဆိုတာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောကျသွားပါတယ်။ ဒါကတော့- **ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်**နဲ့ **ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ**ဘဲ။ ဒီ ဝိသုဒ္ဓိ လောက်တော့ တကယ်အားထုတ်ယင် ၂-ရက်၊ ၃-ရက် လောက်နဲ့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

www.dhammaransi.com

ပြီးတော့- မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပေါ်လာသမျှ အာရုံဟာ မကြာခင်ဘဲ ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ မခံသာတဲ့ ဝေဒနာတွေကိုလဲ များစွာ တွေ့ရတတ်တယ်။ဒါကြောင့်-**"ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းဘဲ"** လို့လဲ ဆင်ခြင်မိတယ်၊ **"ပေါ်မှု ပျောက်မှုက နှိပ်စက်နေလို့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊မခံသာလို့လဲ ဆင်းရဲချည်းဘဲ"** လို့လဲ ဆင်ခြင်မိတယ်၊ **"သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့သဘောချည်းဘဲ"** လို့လဲ ဆင်ခြင်မိတယ်။ဒါကတော့ **သမ္မသနဉာဏ်ဘဲ။**

ပြီးတော့- မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ အာရုံဟာ ပေါ်လာပြီးယင် ချက်ချင်းဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် **တနေရာက ရုပ်နာမ်ဟာ တခြားတနေရာသို့ မရောက်ဘဲ၊ သူ့နေရာမှာဘဲ ပျောက်သွားတာကို ရှင်းလင်းစွာ မျက်မှောက်တွေ့ရပါတယ်။** အဲဒါဟာ **ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပါဘဲ။** ဒီဉာဏ်ကိုလဲ တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်ယင် လေးငါးရက်လောက်နဲ့ ရောက်နိုင်တာဘဲ။

ဒီဉာဏ် ဖြစ်ခါစမှာ အလင်းရောင်တွေ, ပီတိအရသာတွေ, ပဿဒ္ဓိအရသာတွေ, စိတ်ချမ်းသာတွေ, ဒီလိုအရသာထူးတွေကိုလဲ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်-ဘယ်တော့ကမှ မတွေ့ဘူးတဲ့ တရား အရသာထူးတွေကို ခံစားပြီး အလွန်လဲ ဝမ်းသာနေမိတတ်ပါတယ်။အဲဒါတွေကတော့ **ဥပက္ကိလေသ**တွေဘဲ၊ ဒါတွေကိုတော့ မှတ်မှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဒီ ဥပက္ကိလေသ အရာမှာ ပြောပြစရာတွေကတော့ အလွန်များတာဘဲ။**ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ဒုတိယတဲ့** မှာဘဲ ကြည့်ကြပါလေတော့။

www.dhammaransi.com

ပြီးတော့-မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ အာရုံရော မှတ်စိတ်ရော ရိပ်ကနဲ ရိပ်ကနဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရပါတယ်။ **ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ဒြပ်မရှိဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရပါတယ်၊** အဲဒါကတော့ **ဘင်္ဂဉာဏ်ဘဲ**။ တချို့က ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ဒြပ်အာရုံဝတ္ထုကြီးတွေ ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲ ကြမ္ဘပြီး ပျက်စီးသွားတာကို မြင်ယင် ဘင်္ဂဉာဏ်ဘဲလို့ ထင်မှတ် နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ဒြပ်ပျက်ကို မြင်တာကတော့ သမ္မသန ဉာဏ်ပိုင်းမှာ တွေ့တာမျိုးဘဲ။ ဘင်္ဂဉာဏ်မှာတော့ **ပုံသဏ္ဌာန်အထည်ဒြပ်ကိုမထင်တော့ပါဘူး**။ ဒါကြောင့် အထည်ဒြပ် ပုံသဏ္ဌာန် မထင်ဘဲ အာရုံရော မှတ်စိတ်ရော၊ တစုံလုံး တစုလုံး ရပ်ကနဲ ရပ်ကနဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း မပြတ် သိနေမှ ဘင်္ဂဉာဏ်လို့ သေသေချာချာ မှတ်ထားကြ။ ဝိပဿနာဟာ ဒီဘင်္ဂဉာဏ် အထိ အချိုးတက်ဖြစ်ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီဉာဏ်အထိ အချိုးကျလာယင် ဘယ့်အာဒီနဝ နိဗ္ဗိန္ဒ, မုဉ္စိတုကမျတာ, ပဋိသင်္ခါ, သင်္ခါရုပေက္ခာ စသော အထက် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဟာ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကတော့ အချိန်နဲလို့ ခံုးပြီး အလွယ်တကူပြောတာပါ။ အမှန်မှာတော့-မဂ်ဉာဏ် မရောက်သေးမချင်း အရှုပ်အထွေးကလေးတွေကတော့ ရှိနေသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အားပေးပြုပြင်မည့် ဆရာ ရှိနေဘို့ဟာ လိုနေသေးတာပါဘဲ။

သို့ပေမယ့်-ရှုမှတ်မှု တခုထဲကိုသာ အားကိုးပြီးတော့-ထင်ပေါ်သမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မဆုတ်မနစ် တမှတ်ထဲ မှတ်သွားယင် ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ဉာဏ်တွေဟာ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီးတော့ နောက်ဆုံးမှာ ထူးခြားတဲ့**စဉ္ဇာနုဂါမိနီဝိပဿနာ** ဉာဏ်နဲ့

www.dhammaransi.com

အနုလောမ ဉာဏ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါတွေ့ကတော့ မင်္ဂဉာဏ်ဆီကို **တဟုန်တည်း ထိုးတက်သွားတဲ့** ဉာဏ်ထူးတွေပေါ့။ ဒီလို ထိုးတက်လာရာက **အနုလောမဉာဏ်လဲဆုံးသွားရော၊** ဂေါတြဘူဉာဏ်, မင်္ဂဉာဏ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်ပြီး-သခ်ါရဒုက္ခလုံးဝချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့လဲ **ဖြုတ်ကနဲဆို ပြေးဝင်သွားပါရော။** အဲဒီလို အငြိမ်းဓာတ်ထဲသို့ ကျရောက်ပြေးဝင်သွားတာဟာ "ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ" ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်မျိုး၊ "အပ္ပဝတ္တမနုပ္ပတ္တာ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိတိ ဝုစ္စတိ" ဆိုတဲ့ မိလိန္ဒပဉ္ဟာတို့နဲ့အညီ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုသွားတာပါဘဲ။ ဒီလို နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုသွားနိုင်ဘို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကို ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန် သွားချင်ယင် သွားရအောင်လို့ လမ်းစလောက်တော့ ညွှန်ပြပြီးပါပြီ။ အပြည့်အစုံ သိချင်ကြယင်တော့ **ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း**ကိုဘဲ စေ့စေ့စပ်စပ် ကြည့်ကြပါလေ။ တရားတော်ကိုတော့ ဒီမျှနဲ့ဘဲ အဆုံးသတ်တော့မယ်။

မဟာသတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်ကို လေးလေးစားစား
အားထား ယုံကြည်နိုင်ကြပါစေ။

အားထား ယုံကြည်၍ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို ပွါးများ
အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်နိုင်ကြ၍ မင်္ဂဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို
အမြန် ဆိုက်ရောက်ကြပါစေ။

မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး ပြီးပြီ။

www.dhammaransi.com

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

ဟောကြားတော်မူသော

ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး

ဆောင်ပုဒ်များ

၁-အစ္စန်းပယ်၊ အလယ်သွား

၁။ ကာမချမ်းသာ၊ သုံးဆောင်တာ၊ ပယ်ခွါ ရှောင်ရမည်။

၂။ မသုံးဆောင်ဘဲ၊ ကိုယ်ညှဉ်းဆဲ၊ ဒါလဲ ရှောင်ရမည်။

၃။ အစ္စန်း ၂-သွယ်၊ လမ်းမှားပယ်၊ အလယ်လမ်း မှန်သည်။

၄။ လမ်းမှန်ကို လျှောက်၊ ဉာဏ်မြင် ပေါက်၊ ဆိုက်ရောက် နိဗ္ဗာန်ပြည်။

၂-မဂ္ဂင်ရှစ်တန် လမ်းမှန်၏သရုပ်

မှန်စွာ မြင်သိ, ကြံမိ မှန်ကန်၊ (ပညာကွန်ရာ ၂-ပါး)

မှန်စွာပြော-ပြု, ရှာမှီလမ်းမှန်၊ (သီလကွန်ရာ ၃-ပါး)

မှန်စွာကြောင့်ကြ, မှတ်ရမှန်ကန်၊
စူးစိုက်ကပ်၊ ရှစ်ရပ် မဂ်လမ်းမှန်။ } (သမာဓိကွန်ရာ ၃-ပါး)

www.dhammaransi.com

၃-အနှံ, အလတ်, အရင့် မဂ္ဂင် ၃-မျိုး

၁။ မူလ, ပုဗ္ဗ၊ အရိယ၊ သုံးဝ မဂ္ဂင်မြတ်။
(မူလမဂ္ဂင်၊ ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်၊ အရိယမဂ္ဂင်)

၂။ ဖြစ်ပွါးစေလျှင်၊ ဤမဂ္ဂင်၊ ပြေးဝင် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်။

၄-သစ္စာလေးတန် အမှန်လေးပါး

၁။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဆင်းရဲအစစ်အမှန်။

၂။ သမုဒယသစ္စာ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အစစ်အမှန်။

၃။ နိရောဓသစ္စာ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရာ အစစ်အမှန်။

၄။ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရာ ဆိုက်ရောက်ကြောင်း
အကျင့်လမ်းကောင်း အစစ်အမှန်။

၅-ဒုက္ခသစ္စာ

၁။ ဖြစ် အို သေရေး၊ စိုးရိမ်ဆွေး၊ ငိုကြွေး-ကိုယ်နာ
ကျင်။

၂။ နှလုံးမသာ၊ စိတ်ပြင်းစွာ၊ ပူတာ ဆင်းရဲပင်။

၃။ မုန်းသူနှင့်တွဲ၊ ချစ်သူကွဲ၊ ဆင်းရဲအမှန်ပင်။

၄။ မရတာ လို၊ ဒုက္ခဆို၊ တိုတို ပြောရလျှင်။

၅။ စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ သစ္စာ ဒုက္ခပင်။

www.dhammaransi.com

၆-ဥပါဒါန်နှင့် ဥပါဒါနကွန္ဓာ

၁။ ထင်လွဲ,သာယာ၊ စွဲလမ်းတာ၊ ၂-ဖြာ ဥပါဒါန်။

၂။ ငါ,ငါ့ဥစ္စာ၊ စွဲနိုင်တာ၊ ဥပါဒါနကွန်။

၃။ ရုပ်, ဝေ, သညာ၊ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာ ဤငါးတန်။

၇-သမုဒယသစ္စာ

၁။ ကာမတဏှာ၊ ကောင်းနိုးရာ၊ သာယာ နှစ်သက်မှု။

၂။ ဘဝတဏှာ၊ တည်မြဲသာ၊ ထင်ကာ နှစ်သက်မှု။

၃။ ဝိဘဝမှာ၊ ပြတ်စဲသာ၊ ထင်ကာ နှစ်သက်မှု။

၄။ ဆင်းရဲပွါးရန်၊ အကြောင်းမှန်၊ သုံးတန်တဏှာစု။

၈-နိရောဓနှင့်မဂ္ဂသစ္စာ

၁။ တဏှာချုပ်က၊ နိရောဓ၊ ဒုက္ခအငြိမ်းမှန်။

၂။ ငြိမ်းရာကိုပင်၊ ဆိုက်ရောက်မြင်၊ မဂ္ဂင် အကျင့်မှန်။

၉-ဉာဏ် ၃-ပါးနှင့် ၎င်းတို့၏ဖြစ်ရာကာလ

၁။ ရှေးနောက်ကာလ၊ မဂ်ဓဏမှာ၊ လေးသစ္စာ၊ သတ်သစ္စဉာဏ်။

(သစ္စဉာဏ်သည် မဂ်၏ ရှေးကာလမှာရော နောက်ကာလမှာရော မဂ်ဓဏမှာရော ကာလသုံးပါးလုံး၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။)

www.dhammaransi.com

၂။ သိသင့်, ပယ်သင့်၊ ဆိုက်, ပွါးသင့်၊ သိနှင့် ကိစ္စဉာဏ်။
(ကိစ္စဉာဏ်သည် မဂ်၏ ရှေးအဘို့ကပင် သိနှင့်သည်
ဖြစ်နှင့်သည်ဟု ဆိုလို၏။)

၃။ ကိစ္စပြီးလျှင်၊ ပြီးကြောင်းမြင်၊ ခေါ်တွင် ကတဉာဏ်။
(မဂ်ကိစ္စ ပြီးသောအခါ၌ ပြီးကြောင်း ပြန်လှည့်၍
ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်- ကတဉာဏ် ဖြစ်
သည်ဟု ဆိုလို၏။)

၁-သစ္စဉာဏ်၏ ကိစ္စ ၄-ပါး

၁။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိရသည်၊ ဤသို့ သိတာကို
ပရိညာပဋိဝေဓ ခေါ်သည်။

၂။ သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်ရသည်၊ ဤသို့ ပယ်တာကို
ပင် ပဟာနပဋိဝေဓ ခေါ်သည်။

၃။ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုရသည်၊ ဤသို့
မျက်မှောက်ပြုတာကို သစ္ဆိကိရိယာပဋိဝေဓ ခေါ်
သည်။

၄။ မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွါးစေရသည်။ ဤသို့
ဖြစ်ပွါးစေတာကိုပင် ဘာဝနာပဋိဝေဓ ခေါ်သည်။

၅။ လေးသစ္စာမှ၊ နိရောဓ၊ မဂ်က သိမြင်လျှင်။

၆။ ပဋိဝေဓ၊ လေးကိစ္စ၊ ပြီးကြ အားလုံးပင်။

www.dhammaransi.com

ကန်တော့ခန်း

ဩကာသ, ဩကာသ, ဩကာသ၊ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍ အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေး ကင်းကြောင်း ကောင်းမှု မဂ်လာ ဖြစ်ပါစေခြင်းအကျိုးငှါ ဘုရားရတနာ, တရားရတနာ, သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး(ဆရာသမား)တို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှ့ ကန်တော့ပါ၏အရှင်ဘုရား။

[ဆုပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိလျှင် ဤတွင်ရပ်ပါ]

ဆုပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိလျှင်
အောက်ပါဆုတောင်းကိုဆက်တောင်းပါ

ကန်တော့ရသော ဤကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့် အပါယ်(၄)ပါး, ကပ်(၃)ပါး, ရပ်ပြစ်(၈)ပါး, ရန်သူမျိုး(၅)ပါး, ဝိပတ္တိတရား(၄)ပါး, ဗျသနတရား(၅)ပါး, အနာမျိုး(၉၆)ပါး, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်သာဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ရပါလို၏။ (အရှင်ဘုရား)။

www.dhammaransi.com

၁၀၀ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး ဘုရားရှိခိုး

အစိန္ဒေယျ အစိန္ဒေယျ၊ အပ္ပမေယျ အပ္ပမေယျ၊ မကြံဆ မန္ဒိုင်းယှဉ် နိုင်ကောင်းသော ဂုဏ်တော်ပေါင်း အနန္တနှင့် လုံးဝညီသို့ ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၁ (က) အရဟံ-လွန်ကဲ ထူးမြတ်သော သိလဂုဏ် သမာဓိ ဂုဏ် ပညာဂုဏ် ဝိမုတ္တိဂုဏ် ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ် တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၁ (ခ) အရဟံ-ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၁ (ဂ) အ-ရဟံ မျက်မှောက် မျက်ကွယ် အချင်း ခပ်သိမ်း စင်ကြယ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

၁ (ဃ) အရ-ဟံ သံသရာစက်၏ ထောက် အကန့် တို့ကို ချိုးဖျက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား။

၁ (င) အ-ရဟံ မျက်မှောက် မျက်ကွယ် အချင်း ခပ်သိမ်း စင်ကြယ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

၂။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သစ္စာလေးပါး ခပ်သိမ်းသော တရား တို့ကို သူတပါးအထံ နည်းမခံဘဲ ကိုယ် တိုင်ဉာဏ် အဟုန်အစွမ်းဖြင့် စူးစမ်း ရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ သိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

www.dhammaransi.com

၃။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော- ဝိဇ္ဇာ မည်သော ဉာဏ်ထူး ၃-ပါး, ဉာဏ်ထူး ဂ-ပါး၊ စရဏ မည်သော အခြေခံ အကျင့်တရား ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၄။ (က) သုဂတော-သတ္တဝါတို့အား အကျိုးများကြောင်း ဟုတ်မှန်သော စကားကောင်းကိုသာ မြွက်ဆို တော်မူတတ်ပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၄။ (ခ) သုဂတော-မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ တင့်တယ်သော အမှုအရာ ဖြင့် ကောင်းစွာ သွားခြင်း, ကောင်းစွာ ဖြစ်ခြင်း ရှိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၅။ လောကဝိဒူ- လောက၏ အကြောင်းအရာအလုံးစုံ ကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူပေသော မြတ်စွာ ဘုရား။

၆။ (က) အနုတ္တရော-အမြင့်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော သီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ် ဝိမုတ္တိဂုဏ် ဝိမုတ္တိဉာဏ ဒဿနဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသောကြောင့် လောကဓာတ်အလုံး၌ အမြင့်အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရား။

၆။ (ခ) ပုရိသဒမ္မသာရထိ- ယဉ်ကျေး လိမ္မာ ပညာ အသိ မရှိကြသေး မပြည့်ဝသေး၍ ဆုံးမပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာ ပြည့်ဝ အချိုးကျအောင် ဆုံးမ သွန်သင်တော်မူတတ်ပေ သော မြတ်စွာဘုရား။

www.dhammaransi.com

၆။ (၈) အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ- ဆုံးမ ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ညှဉ်ကြားသွန်သင် ပဲ့ပြင် ဆုံးမမှု၌ အတုမရှိ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ် စွာဘုရား။

၇။ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ-ချမ်းသာရကြောင်း လမ်း ကောင်းညွှန်ပြ ဆုံးမတော် မူတတ်၍ လူနတ်တို့၏ ဆရာမြတ်အစစ် ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာ ဘုရား။

၈။ ဗုဒ္ဓေါ-တရားအလုံးစုံကို အကုန် သိတော်မူပေ သော မြတ်စွာဘုရား။

၉။ ဘဂဝေါ- ဘုန်းတော်အနန္တ ကံတော်အနန္တ ဉာဏ် တော်အနန္တ တန်ခိုးတော်အနန္တတို့ဖြင့် လုံးဝဉဿုံ ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

အရဟံ-အစရှိသော ကိုးပါးသော ဂုဏ်တော် ဆယ်ပါး သော ဂုဏ်တော် အနန္တဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော် အပေါင်း တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သက်တော် ထင်ရှား သဗ္ဗညူ မြတ်စွာဘုရားကို ဘုရား တပည့်တော်သည် ရှိသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော် မာန်လျှော့ ကန်တော့ ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

www.dhammaransi.com